

Bahai Dininin kurucusu Hz.Bahau'llah'ın en önemli Kutsal Eserlerinden olan İkan Kitabı, Emrini açıklamasından iki yıl önce Bağdat'ta ve Hz.Bab'ın dayısı Hacı Mirza Seyyit Muhammed'in onuruna nazil olmuştur.

Hız.Bab'ın eşı ve akrabalarından bazıları,Emri daha ilk günlerinden kabul etmelerine rağmen, Hacı Seyyid Muhammet,Yeğeni Seyyid Ali Muhammed'in (Hz.Bab) İslam'da Vaat Edilen Kimse olduğuna inanmıyordu. Hacı Seyyid Muhammed,1862 yılına Hz.Bahau'llah'ın huzuruna çıkma şerefine erdiğinde, Vaat Edilen Kaim konusunda bazı hadislerin gerçekteşmemiş olduğunu söyleyerek,Hız.Bab' ın Mesaj'ına açıklık getirmesi için Hz.Bahau'llah'a yalvarır. Hacı Seyyid Muhammed'den aklını karıştıran tüm soru ve hadisleri yazarak getirmesi istenir. İki gün ve iki geceden oluşan zaman dilimi içinde nazil olan İkan Kitabı, önceleri "Dayı'ya Risale " olarak bilinmekteydi. Hacı Seyyid Muhammed'in sorduğu soruların iki sayfadan oluşan orjinalleri, Afnan ailesi tarafından korunmaktadır. İkan Kitabı'nın uzun yıllar Hacı Seyyid Muhammed'in ailesinde kalan orjinali ise 1948 yılında Hz.Şevki Efendi'ye teslim edilmiştir ve bugün Bahai Uluslararası Arşiv Binasında bulunmaktadır.

İkan Kitabı'nın, İran'daki ilk müminler arasında en çok yayılan ve okunan bir eser olduğu söylenebilir. O günlerde el yazısı ile çoğaltılan bu eser, Fars edebiyatının en seçkin örneklerinden biridir.

İkan Kitabı, derinliklerine ulaşıl原因ayan bir deniz gibidir. Bu eser her okunduğunda, yeni gerçekler ve yeni görüşler kazanılır.

Soylu bir aileden gelen Hz.Bahau'llah,12 Kasım 1817'de Tahran'da doğdu. Hız.Bab'ın 1844 yılında açıkladığı İlahi Emrin en önde gelen inananlarından olması nedeniyle Bağdat'a sürgün edildi. Hız.Bab tarafından geleceği müjdelenen ve tüm dinlerde vaat

edilen Tanrı Peygamberinin kendisi olduğunu 22 Nisan 1863'de Bağdat'ta ilan etti. Daha sonra İstanbul, Edirne ve Akka'ya sürgüne gönderildi. Hz.Bahau'llah 29 Mayıs 1892'de Akka'da suud etti.

İnsanlığın birliği, barışı ve huzuru için getirdiği yaşam biçimi ve ilkeler, bugün dünyamızın her yerine yayılmıştır.

TÜRKİYE BAHA'İLERİ MİLLİ RUHANİ MAHFİLİ

Bahai Eserleri
Basım ve Dağıtım A.Ş.

1. BÖLÜM

" Yüceler yücesi Rabbımızın adıyla"

BU BÖLÜM, İNSANIN YERDE ve GÖKTE BU LUNANLARDAN BÜSBÜTÜN EL ÇEKMEDİKÇE İRFAN DENİZİ KIIYISINA VARAMIYACAĞINI ANLATIR EY YERYÜZÜNDE OTURANLAR! RUHLARINIZI TEMİZLEYİNİZ; TEMİZLEYİNİZ Kİ, TANRI'NIN SİZİN İÇİN TAKDİR BUYURDUĞU MAKAMA ERİŞİP BEYAN GÖKLERİNDE KURDURDUĞU OTAĞA GİREBİLESİNİZ.

Bu bölümün özeti şudur: İman yolunda yürüyüp ikân kadehinden içmek isteyenler, bütün dünya bağlarından arınmalıdırlar; Yani, kulaklarını şunun bunun sözlerinden, gönüllerini gerçeğe perde geren boş kuruntulardan, ruhlarını aldatıcı maddi yaldızlardan ve gözlerini fâni kelimelere bakmaktan uzak tutmalıdırlar. Onlar, Tanrı'ya tevekkül edip, O'na yapışarak, O'nun yolunda yürümelidirler. Bu takdirde, onlar, Tanrı ilim ve irfanı güneşinin ışıklarıyla aydınlanmağa lâayık ve göze görünmeyen sonsuz başışları yansıtmış olurlar. Başka türlü de olamaz; Çünkü, bir insan bilir bilmez kimselerin sözlerini, eylemlerini ve davranışlarını Hak'kın ve O'nun dostlarını tanıyıp anlamakta bir terazi diye kullanmak isterse, hiç bir vakit izzet sahibi Rab'bı tanıma cennetine giremez, Birlik Sultanı'nın ilim ve hikmet pınarlarına erişemez, ölümsüzlük illerine ayak basamaz, Tanrı'ya yakınlık şarabından içemez, Tanrı rızası nimetlerinden pay alamaz.

Geçmişe bakınız: Nice âlim veya avâmdan kimseler Birlik Sultanı'nı, kutsal şahıslarda zâhir olmuş görmediği ne kadar arzularlardı. Onlar her zaman, her an, kulakları seste, büyük bir istekle bekler dururlardı: İlâhi, ne olur, rahmet yelin esmeğe bir başlasa da vâadolunan cemalin görünmez otaktan çıkıp görünür alana ayak bassa! diye gece gündüz yalvarır yakarırlardı. Fakat vakta ki, inayet kapıları açılıp kerem bulutları gökyüzünü kaplar ve görünmez güneş, kudret ufkundan görünürdü, bu kadar özleyiş ile bekleyen o duran kimseler derhal O'nu inkâra kalkar ve O'nun Tanrı mülâkatı demek olan mülâkatından kaçınırlardı. Bütün bunlar hep semavi kitaplarda tafsilâtıyla yazılıdır.

Şimdi bir parçacık düşününüz: Halkın, bu kadar özleyip bekledikten sonra, böyle itirazda bulunmalarının sebebi ne idi? Hem de lisan ve beyan ile, söz ve yazı ile anlatılamıyacak şekilde itirazlar. Kutsallık Mazharları ve Birlik Doğuşları arasında hiç biri yoktur ki, halkın itirazı, inkâr ve hüccet isteği ile karşılaşmamış olsun. Nasıl ki:

"Yazıklar olsun bu insanlara! Kendilerine hiç bir Tanrı Elçisi gelmez ki, onunla alay etmesinler." (1)

buyurulduğu gibi başka bir yerde de:

"Her ümmet kendi peygamberlerini ahiz ve helâk etmek için çalıştılar, hakkında izale ve iptâli için mücadele ve münakaşa ettiler." (2)

buyrulmuştur.

Bunun gibi, Tanrısal kudret bulutlarından ve Rabbani izzet göklerinden yağmur gibi inen sözler

sayılmayacak kadar çoktur ve ademoğlunun kavrayamayacağı derecede çeşitlidir. Gerçek anlayışı ve görür gözü olanlara Hud suresi kifayet eder. Bu mübarek surenin âyetlerini bir parça düşünüp, manâlarını hiç bir hisse kapılmaksızın kavramaya çalışınız. Bu suretle, nebilerin hayret verici davranışlarını inceleyip, menfi ruhlu kimselerin bu nebileri nasıl red ve tekzibe kalkıştıklarını hatırlayınız. Böyle yaparsanız, insan ruhu kuşunun şüphe ve gaflet illerini bırakıp Tanrı birliği ve Tanrı marifeti yuvasına uçması imkânını elde etmiş olursunuz. Evet, böyle yaparak, Zülcelâlin sonsuz hikmetinin kaynağından kana kana içer ve O'nun sonsuzluk bilgi ağacının meyvalarından bol bol yersiniz. İşte sonsuzluk ve kutsallık göklerinden inen sofradan temiz yürekler için takdir olunan pay budur.

Peygamberlere reva görülen cefaları ve halkın onlara karşı ileri sürdüğü itirazların sebep ve doğuşlarını öğrenecek olursanız, durumu gereği gibi anlarsınız ayrıca insanlar tarafından bu Birlik sıfatları Güneşi doğuşlarına yöneltilen itirazlar karşısında kendi dininizde ve Tanrı emrinde daha derin bir kanaat ve daha köklü bir iman sahibi olursunuz. Onun için, her asırda ve devirde Kudret Mazharları ve İzzet Doğuşlarına kalemin tasvirden utanacağı bir takım çirkin muamelelerin reva görüldüğünü isbat eylemek üzere geçmiş peygamberlere

1) Yasin Suresi 30

2) Mü'min Suresi 5

aid bazı maceraları burada kısaca anmak isteriz. Belki, bu sayede bazı kimseler zamanımızın âlim ve cahillerinin yön çevirmesi ve itiraza

kalkışması karşısında sarsıntıya uğramaktan uzak kalır, aksine kanaat ve güvenleri daha ziyade artar.

Nebilerden birisi Nuh idi, dokuz yüz elli yıl müddetle kavmine yalvarırcasına öğüt vererek onları emniyet ve selâmet vâdisine çağırdı. Hiç kimse O'nun çağrısına uymadı. O'nun kutlu şahsına yapılan eziyetler günden güne şiddetleniyordu; o derece ki O'nun bu kadar cefalardan sonra sağ kalacağına kimse ihtimal vermiyordu. O, türlü alaylara uğradı. Bir çok keskin kinaye oklarına hedef oldu. Nasıl ki, buyruluyor;

"Her ne zaman kavminden bir zümre onun yanından geçer ise, Onunla eğlenirdi. Nuh: Siz şimdi benimle eğlenin: biz de sizin bizimle eğlendiğiniz gibi sizinle eğleneceğiz. Sonunda bileceksiniz, der idi." (1)

Nuh, aradan bu minval üzere bir hayli zaman geçince, kendi eshabına, tarih tayini suretiyle, bir kaç defa zafer vâdinde bulundu. Her defasında ilâhi takdirle vaid gerçekleşmedi. Bunun üzerine, esasen sayısı çok olmayan eshabından bazıları Nuh'tan yüz çevirerek çevresinden dağıldılar. Keyfiyet meşhur kitapların çoğunda uzun uzun yazılıdır. Bu kitapları muhakkak okumuşsunuzdur, okumamış iseniz bile her halde okuyacaksınız. Böylece, ona inanan 40 veya 72 kişiden başka kimse kalmadı. Nihayet, kitapların yazdığına ve rivayetlere göre, Nuh, artık dayanamıyarak:

"Rabbim, memlekette kâfirlerden tek bir kişiyi bile sağ bırakma! " (2)

diye candan bir feryad kopardı.

Şimdi bir an durup düşününüz: Bu adamlar,bütün bu müddet zarfında,niçin böyle itirazda bulunup uzak durdular? Neden red ve inkâr gömleğini atıp,kabul ve iman kaftanını giymediler? Ve ne hikmetle Tanrı vaidleri gerçekleşmeyerek bir kısım müminlerin sürçmesine sebep oldu? Bu konuda çok derin düşünmek gerektir. Ta ki, görünmez şeylerin sırlarına vakıf olasınız, hakikat bahçesinin manevi kokularını koklayasınız, ve (aydınlığın karanlıktan, doğrunun eğriden, hakkın bâtıldan, hidayetin delâletten, mutluluğun mutsuzluktan ve gülün dikenden ayırd edilebilmesi için) Tanrı'nın insanları imtihana çeke geldiğini iyice görüp anlayabilesiniz. Nasıl ki buyuruyor:

1) Hud Suresi 38

2) Nuh Suresi 26

"Elif, Lâm, Mim. İnsanlar iman ettik deyivermekle deneme ve imtihanlardan muaf kalacaklarını mı sanıyorlar? " (1)

Nuh'dan sonra Hud'un cemalinin nuru bu maddi âlemin ufkundan parladı. Hud, çeşitli söylentilere göre, aşağı yukarı yedi yüz sene müddetle halkı Zülcelâl'in yakınlığı Cennetine davet eyledi. Bu müddet zarfında sayıya gelmez belâlar O'nun üzerine sağanak gibi yağdı. Davet arttıkça inkâr da arttı, gayret çoğaldıkça körlük de şiddetlendi.

"Kâfirlerin küfrü kendilerine ziyan vermekten başka bir netice vermez." (2)

Ondan sonra Salih'in mübarek şahsı manevi âlemin görünmez Cennetinden çıkageldi. O da halkı ebedi hayat ırmağına davet etti. Salih, yüz yılı

aşan bir sürede halkı Tanrı'nın emir buyurduğu şeyleri yapmağa ve yasak eylediği şeyleri yapmamağa teşvik eyledi. Onun bütün gayretleri neticesiz kaldı, öğütlerinin bir faydası olmadı. Salih, bu durum karşısında bir kaç defa göz önünden kaybolup bir köşede yaşadı. Bütün bunlar, O Ezeli Cemal'in halkı biricik Tanrı'nın şehrine çağırmaktan başka bir şey yapmamış olmasına rağmen, vukua geldi. Nasıl ki:

"Ve Semud kavmine kardeşleri Salih'i gönderdik. O: Ey Kavmim! Tanrı'ya ibadet ediniz; sizin için O'ndan özge bir Tanrı yoktur"

buyrulduğu gibi, bir az ötede de :

"Onlar: Ey Salih! Bundan önce sen aramızda hatırı sayılırlardan idin. Bizi babalarımızın taptıklarına tapmaktan alakoymak mı istiyorsun? Biz senin bizi davet ettiğin şeyden şek ve şüphe üzereyiz, dediler." (3)

buyrulmuştur. Bütün bunlar bir fayda vermedi ve nihayet bir çığlık ile cümlesi cehennem ateşine döndüler.

Ondan sonra, Tanrı Dostu (4) yüzünden örtüyü kaldırdı. Hidayet sancağı dalgalandı. O, yeryüzünde oturanları takva ışığına davet etti. O'nun bütün öğütleri-Tanrı özgesinden kesilip sağlam inanç kanaatlarıyla Tanrı'nın her kavrayıştan üstün kıldığı bir makama yükselenler müstesna olmak üzere-kıskançlıktan ve gafletten başka bir netice vermedi. Onun nasıl bir sürü düşman içerisinde kaldığı ve nihayet kıskançlık ve inkâr ateşinin yakıldığı herkesçe bilinen olaydır. Ateş macerası sona erdikten sonra, bütün risalelerde ve

kitaplarda yazılı olduğu üzere, Tanrı'nın insanlar arasındaki bu ışığını memleketten çıkardılar.

1)Ankebut Suresi 2. 2)Fâtır Suresi 39. 3)Hud Suresi 61 ve 62 4)Hz İbrahim

O'nun devri bittikten sonra, sıra Musa'ya geldi. Musa, Emir âsası ve ilâhi bilgi ak eliyle donanmış halde(1) Tanrı sevgisi Fârânı'ndan, Tanrısal kudret ve şevket yılanı ile, nur sinâsı'ndan zuhur meydanında göründü. O, bütün yeryüzündekileri ölümsüz yüce illere ve vefa ağacı meyvalarına çağırırdı. Bunun üzerine, Firavun ile kavminin O'na nasıl karşı geldiklerini ve müşriklerin O'na ne kadar kuşku taşı fırlattıklarını şüphesiz işitmişsinizdir. Nihayet Firavun ile kavmi işi o kadar azıttılar ki, bu Tanrı Sidresi'nin ateşini yalanlama ve arka çevirme suyu ile söndürmeye kalkıştılar. Fakat onlar, ilâhi hikmet ateşinin maddi su ile ve Rabbani kudret ışığının şiddetli rüzgârlar ile söndürülemediği hakikatinden gafil bulunuyorlardı. Hayır, aksine, bu gibi hallerde su ateşin alevlenmesine ve rüzgâr ışığın korunmasına sebep olur. Keskin bir göz ile bakıp Tanrı rızasının yolunda yürüyecek olursanız bunun böyle olduğunu görürsünüz. Bu münasebetle, Ulu Tanrı'nın kendi Habibi'ne indirdiği kitapta anlatılmış olduğu üzere, Firavun ailesine mensup bir mümin ne hoş bir söz söylemiştir:

"Firavun ailesinden olup imanını gizleyen bir kimse: Rabbım Allah'tır diyen bir adamı öldürmek mi istersiniz? Halbuki bu adam size Rabbinizden mucizeler ile geldi. Eğer o yalancı ise, vebali kendi boynundadır. Yok eğer o doğru ise, onun vâdeylediği musibet ve belâlardan bazıları muhakkak size isabet eder. Tanrı, nefesine müsrif ve yalancı olanları doğru yola kılavuzlamaz." (2)

Nihayet zulümde o derece ileri gittiler ki, bu mümini yaman işkencelerle şehid ettiler.

"Tanrı'nın lâneti zalim kavmim üzerine olsun!"

Şimdi bu işler üzerine bir parça düşününüz: Bu karşı koymayı doğuran sebep ne idi ki, gerçek Tanrı zuhurunun görünmez ufuktan yaratık alanına her çıkışında neden dünyanın her bir tarafında böyle fesat, kargaşalık, zulüm ve

1) Yedi Beyza

2) Mü'min Suresi 28

inkilâp vukua geliyor? Evet, her bir nebi - bütün semavi kitaplarda yazılı olduğu üzere- kendisinden sonra bir başka nebinin de geleceğini insanlara müjdeleyip belirtilerini de bildirdiği halde bu gibi itirazlar ve çekişmeler neden oluyor? Halktaki bu istek ve arama, geleceği müjdelenen Mukaddes Mazharları bekleme ve özleyişleri yönünden ve zuhurun belirtilen kitaplarda yazılmış olmasına rağmen, niçin her devirde ve çağda Tanrı peygamberlerine ve seçkinlerine karşı böyle tecavüzler, tazyikler ve zulümler yapılmaktadır? Nasıl ki buyrulmuştur:

"Her ne zaman size nefsani arzularınıza uymıyan şeyle bir Tanrı elçisi geldiyse, kibirlenip inanmadınız; bir kısmını yalanlayıp bir kısmını öldürdünüz." (1)

Düşününüz: Halkın böyle davranmasındaki sebep ve saik ne idi? Zülcelâlin Celali'ni yansıtan bu

Tanrı Elçilerine niçin böyle muameleler yapıliyordu? Şurası muhakkak ki, o devirde halkın Hak'tan yön çevirmesine ve Hak'ka göz kapamasına sebep ne idi ise, şimdide halkın gafletine sebep odur. Eğer Tanrı'nın hüccetleri tam ve mükemmel değil idi de, halk bu yüzden itiraza kalkıştı dersek, bu açık bir küfür olur. Çünkü nasıl olurda, Tanrı halkı doğru yola kılavuzlamak için kendi kulları arasından birisini seçer de, ona kâfi ve yeterli hüccet vermez ve sonra halkı ona iman etmediler diye cezalandırır? Bu, başışlayıcının feyzinden ve O'nun herkese açık rahmetinden uzaktır. Hayır, aksine, Varlık Sultanı'nın kerem ve inayeti, mazharları vasıtasıyla, dünyayı ve onun sakinlerini saragelmıştır. O'nun feyzinin kesildiği hiç bir an yoktur. Hiç bir lâhze yoktur ki, rahmet yağmurları O'nun inayet bulutundan yağmamış olsun. Şu halde, halkın bu gibi çirkin davranışları kibir ve gurur vadisinde yürüyen, uzaklık çöllerinde gezip dolaşan, kendi sanı ve kuruntularına uyan ve kendi din bilginlerinden işittiklerini gerçek sanan bir takım dar görüşlü kimselerin eseridir. Bu vasıfları haiz kimselerden beklenen davranış ancak Hak'ka arka çevirmek Hakikâte göz kapamaktır. Görür göz sahibi olanlara malumdur ki, insanlar Hakikât Güneşi Mazharı'nın her bir zuhuru sırasında kendi gözlerini, kulaklarını ve kalplerini her gördüklerinden, işittiklerinden ve duyduklarından temizlemiş olsalardı, elbette Tanrı Cemali'nden mahrum ve Kudsiyet doğuşlarının vuslat hariminden mahrum kalmazlardı. Ne çare ki, bu gibiler kendi din ulularından işitip öğrendiklerini Tanrı hüccetini tartmakta terazi diye kabul ettiklerinden ve Tanrı hüccetini kendi zayıf akıllarına uygun bulmadıklarından dünyada böyle tatsız işler vukua gelmektedir,

Bütün tarih boyunca insanları ebedi kurtuluş denizinin kıyılarına varmaktan alakoyanlar, zamanın

din bilginleri olmuştur.Halkı idare eden dizgin, bu sınıfın elinde bulunuyordu. Bu din uluları, ya başkanlık sevgisi veya bilgisizlik yüzünden halkı daima Hak'tan uzak tutmuşlardır.Peygamberlerin çağdaş

1) Bakara Suresi 87

din bilginleri tarafından verilen izin ve fetvalar ile şehitlik şerbetini içip yüce izzet ufkuna uçmuş olmaları bu iddiayı teyid eder.

Varlık Sultanları'na ve Maksut Cevherleri'ne zamanın hükümdarları ve asrın din bilginleri tarafından ne zulümler yapılmamıştır ki. Riyaset ve diyanet kürsüsünü işgal eyleyen bu kimseler, ebedi saadeti bu bir kaç günlük fani hayata feda etmişlerdir. Böylece, onların gözleri sevgilinin yüzünde parlayan nuru görememiş, kulakları Manevi Güvercinin tatlı ötüşlerini işitmemiştir. İşte bundan dolayıdır ki,bütün semavi kitaplarda zamanın din bilginlerinden bahsedilmiştir. Ez cümle:

"Ey kitap ehli! Niçin göz göre göre Tanrı'nın âyetlerini inkâr edersiniz." (1) ve

"Ey kitap ehli! Ne için hak'ka bâtıl elbisesi giydirirsiniz, neden hakikati bile bile gizlersiniz" (2)

buyurulduğu gibi başka bir yerde de:

"Ey kitap ehli! İman edenleri niçin Tanrı yolundan çevirirsiniz? " (3)

buyurulmuştur. Halkı doğru yoldan çeviren kitap ehlinin o zamandaki bilginler olduğu açık bir

gerçektir. Nasıl ki, bu gibilerin isim ve hüviyetleri bütün kitaplarda yazılı olduğu gibi bir çok ayetlerden ve eserlerden anlaşılmaktadır. Eğer Tanrı gözüyle bakacak olursanız, bunun böyle olduğunu görürsünüz.

Şimdi, ilâhi iç gözünü Rabbani bilgi ufuklarına dikip Tanrısal Zat'ın indirdiği eksiksiz sözleri bir parça düşününüz, ta ki, celâl perdesi arkasında gizli ve fazıl otağı içerisinde saklı kalan bütün ruhani hikmet sırları size açıklansın. Halkın bütün itirazları ve hüccet istekleri hep anlamamaktan ve bilmemekten ileri gelmiştir: Tanrı Cemalini yansıtanların gelecek zuhurun belirtilerine dair söylenen sözler, din bilginleri tarafından aslâ anlaşılmamış, özüne erişilmemiştir. Böyle olunca da, fesat bayrakları kaldırılmış, fitne sancakları dikilmiştir. Şurası bellidir ki: Ezeli Güvercinlerin ağzından çıkan sözlerin gerçek mânası ancak Ezeli zâtın zuhuru mazhar olanlara malûm ve açıktır. Manevî Güvercinlerin nağmelerini ancak ve ancak ölümsüz iller ehlinin kulakları işitir. Zulüm kıbtîsi, sıbtînin içtiği badeden hiç bir vakit içemez. Küfür Firavunu'nun, Musa'nın ak bilgi elinden aslâ haberi olamaz. Nasıl ki buyruluyor:

1) Ali İmran Sûresi 70.

2) Ali İmran Sûresi 71.

3) Ali İmran Sûresi 99.

"O'nun tevilini Tanrı'dan ve ilimde rüşuh sahibi olanlardan başka bir kimse bilemez."(1)

Bununla beraber, halk, kitabın tevilini perdelilerden sorarak bilgiyi, Bilginin kaynağından almağı reddetmişlerdir.

Musa'nın devri bitip İsa'nın nurları ruh tanyerinden dünyayı aydınlatınca, Yahudiler bir ağızdan itiraz ettiler. Onlar: (Tevrat'ta geleceği bildirilen kimsenin Tevrat şeriatini terviç ve tekmiil etmesi gerekirdi. Halbuki kendi kendine Tanrı'nın Mesih'i adını veren bu Nâsıralı, Musa şeriatinin esas hükümlerinden bulunan boşama ve sebt(2) hükümlerini iptal etmiştir), diyor ve: (Nerede gelecek zuhurun belirtileri) diye soruyorlardı. Nasıl ki, Yahudiler Tevrat'ta adı geçen Tanrı zuhurunu hâlâ bekler dururlar. Musa'dan sonra bunca kutsal Tanrı mazharları ve ezeli Nur doğuşları bu âlemde zâhir olduğu halde bu kavim kendi şeytanî kuruntularının kalın örtüsüne bürünmüş ve gerçekle ilgisi bulunmayan bir takım nefsanî kuşkulara kapılmış olarak kendi elleriyle yonttukları putun kendi anlayışlarına uygun belirtilerle meydana çıkmasını gözlerler! İşte Allah onları günahlarından ötürü böyle yakalamış, onlardan iman ruhunu böyle almış, onları cehennemin dibinde böyle cezalandırmıştır. Bunun da biricik sebebi, gelecek zuhurun Tevrat'ta yazılı belirtilerini anlamaktan imtina göstermiş olmalarıdır. Bu millet, belirtilerden bahseden sözlerin hakikî mânalarını kavrayamadıklarından ve bu belirtiler görünüşte de vukua gelmemiş olduğundan, İsa'nın cemalini tanımaktan mahrum kaldılar ve Tanrı mülâkatına eremediler. Bu güne kadar da bekler dururlar. Bütün ümmetler ötedenberi bu gibi münasebetsiz bir takım uydurma düşüncelere saplanarak kutsallık pınarlarının tatlı akışlı temiz sularından içmek mutluluğuna erememişlerdir.

Bundan önce bu sırları örten örtüyü bir parça kaldırmak istemiş, dostlardan birinin namına yazılan leviyelerde geçmiş nebilere aid bâzı sözlerin manasını Arap dilinin güzel nağmeleriyle terennüm etmiştik. Şimdi de, zat-ı âlinizin

dileğine uyararak, aynı âyetleri bu sahifelerde ve fakat bu defa Fars dilinin lâtif ahengi ile, tekrarlıyoruz. Belki bu sayede uzaklık çöllerinde susuz gezenler, yakınlık denizine yol bulur, ayrılık yabanlarında yol yitirip dolaşanlar, yakınlık ve vuslat çadırına kılavuzlanırlar. Böylece, dalâlet bulutları belki dağılır da, cihanı aydınlatan hidayet güneşi can ufkundan doğar. Allah'a güvenir ve O'ndan meded umarız ki, bu kalemde insanların ruhlarını diriltecek şey akar ve herkes gaflet yatağından kalkar ve birlik bahçesinde Tanrı'nın izniyle kudret eli tarafından dikilmiş ağacın üzerindeki yaprakların hışırtısını duyar.

1) Ali İmran Sûresi 7.

2) Cumartesi günü.

İlim erbabına malûm ve vazîh olduğu üzere, İsa sevgisinin ateşi Yahudilerin sınırlanmış perdelerini yakıp, O'nun hükmü bir dereceye kadar tatbik sahası bulunca, fanî gözlerin göremediği güzelliği yansıtan bu İlahi zât bir gün havarilerinden bâzılarına ayrılıktan söz açtı ve hasret ateşini alevlendirdi:

"Ben gidiyorum ve yine geleceğim"

buyurdu. Başka bir münasebetle de:

"Ben gidiyorum ve benden sonra benim söylemediğimi söyleyip, söylediklerimi tamamlayacak bir başkası gelecektir."

dedi. Bu iki söz hakikatte bir sözdür. Birlik mazharlarına Tanrı gözüyle bakacak olursanız, bunun böyle olduğuna sağlam inanç hasıl edersiniz.

Eğer, manevî iç gözle bakacak olursanız Hatem'in (1) zamanında hem İsa'nın kitabı, hem O'nun emri tasdik olunmuş olduğu görülür. İsim bahsine gelince: Hazretin kendisi, "İsa benim" buyurmuştur. O hazret, İsa'nın eserlerini ve yazılarını da tasdik eyliyerek bunların Tanrı katından olduğunu beyan eylemiştir. Bu mânada, ne Onların kendilerinde ve ne yazılarında aykırılık görülmez: Çünkü her ikisinin dâvası aynı Tanrı dâvası, her ikisinin zikri aynı Tanrı zikri ve her ikisinin kitabı aynı Tanrı buyruklarını bildirir kitap idi. İşte bunun içindir ki bizzat İsa: "Ben gidiyorum ve yine geleceğim" buyurmuştur. Güneş bu hususta bir örnektir. Bu günün güneşi, (Ben dünün güneşiyim), derse, doğru söylemiş olur; Yok eğer zamanın tevalisini göz önünde tutar da, (Ben dünün güneşi değilim) derse, yine doğru söylemiş olur. Günler de onun gibidir. Bütün günlerin aynı günden başka bir şey olmadığı iddia edilirse, bu iddia yerinde ve doğrudur. Yok eğer, her günün kendine göre bir ismi ve niceliği bulunduğu gözönünde bulundurulur, başka başka günlerdir denirse, bu da doğrudur. Görüyorsunuz ki, günler aynı günden başka bir şey olmamakla beraber, her bir günün kendine göre ayrı bir adı, başka bir vasfı, ayrı bir özelliği vardır ki, başkalarında bulunmaz. Kutsallık Mazharları arasındaki ayrılık, başkalık ve birlik makamlarını da aynı izah ve kaideye göre anlayınız. Tâ ki o isimler ve sıfatlar yaratıcısının birlik ve başkalık makamlarıyla ilgili sözlerindeki gizli mânalara akıl erdirip işin hakikatine vakıf olasınız ve Ezeli Cemal'in ne sebeple çeşitli sıralarda başka başka isim ve unvan almakta olduğu hakkındaki sorunuza tam bir cevap bulasınız.

Sonradan İsa'nın arkadaşları ve şakirtleri dönüş ve zuhurun belirtilerinin neler olduğunu ve bu şeylerin ne zaman vukubulacağını Ondan sordular.

Aynı suali türlü münasebetlerle bir kaç defa o eşsiz cemale yönelttiler. Hz. İsa, her defasında ayrı belirti beyan buyurdu. Bu dört İncil'de yazılıdır.

1) Hz. Muhammed

Ben mazlûm, çeşitli münasebetlerle belirtilere dair İsa'nın verdiği cevaplardan birini Tanrı rızası için burada anlatarak kutsal Sidrenin hazinesinde saklı nimetleri Tanrı kullarına saçmak isterim: Tâ ki fâniler ölümsüz meyvadan nasib alsınlar ve Zülcelâl Hazretlerinin (dar-üs-selâm) denilen Bağdat şehrinde akıttığı ölümsüzlük ırmaklarından bir kaç damlaya kavuşsunlar. Biz buna karşı ne bir ücret ve ne bir teşekkür bekleriz.

"Sizi Tanrı rızası için yediririz; buna karşı sizden ne bir ücret ve ne bir teşekkür isteriz"(1).

Bahis konusu olan yemek, aydın ruhları ve gönülleri ebedî hayata kavuşturan bir yemektir. Bu yemek:

"Ya Rabbi! Bize gökten bir sofrayı indir"(2).

âyetinde anılan yemektir. Bu ekmek hiç bir vakit ehkinden esirgenmez ve aslâ tükenmez. Bu ekmek her vakit fazıl ağacından bitedurur. Bu ekmek, ara vermeksizin, rahmet ve adalet göklerinden iner. Nasıl ki buyruluyor:

"İyi söz iyi bir ağaç gibidir: Onun kökü yerde ve dalları göktedir. O, daimî olarak meyva verir."(3).

Yazık olur, eğer bir insan kendini bu güzel hediyeden uzak tutar, bu daimî nimetten ve bu ebedî hayattan mahrum kılarsa, şimdi, bu manevî sofranın

kadrini bilmeli ve belki de, Gerçeklik Güneşi'nin hayret verici lûtufları sayesinde ölmüş cesedler taze bir hayat bulur ve solmuş ruhlar hudutsuz ruhun tesiriyle yeniden dirilir. Ey kardeşim! Can bedende sağ iken ölümsüzlük kadehlerinden tatmağa çalışalım, çünkü can meltemi her zaman cânân Mısırından esmez, beyan nehirleri daima akmaz, cennet kapıları her vakit açık kalmaz. Gün gelir, Cennet bülbülleri bu bahçeden çıkıp İlâhî yuvalara uçar gider. O zaman ne bülbülün ötüşünü işitirsin ve ne gülün güzelliğini görürsün. Şu halde Ezeliyet Güvercini aşk ve özleyiş ile ötmekte ve Tanrı baharı yeryüzünü güzellikleriyle süslemekte iken, bu fırsatı kazanç bilerek, iç kulağı O'nun ötüşlerini dinlemekten mahrum kılma. Budur benim öğütüm zatîâlinize ve Tanrı sevgililerine! İsteyen kabul eder, isteyen reddeder. Tanrı ondan ve onun görüp müşahade eylediği şeylerden müstağnidir.

- 1) İnsan Sûresi 9.
- 2) Maide Sûresi 114.
- 3) İbrahim Sûresi 24-25.

İşte İncil bahçesinde, sonraki zuhurun belirtilerini lâtif bir makam ile terennüm eyliyen Meryem oğlu İsa'nın terennümleri: Matta'ya nisbet edilen birinci kitapta yazılı olduğuna göre, Gelecek zuhurun belirtilerinin ne olduğu sualine karşı şöyle cevap verilmiştir: "O günlerin sıkıntısından(1) hemen sonra güneş kararacak, ay kendi ışığını vermiyecek, yıldızlar gökten düşecekler, ve göklerin kuvvetleri sarsılacak; o zaman İnsanoğlunun alâmeti gökte görünecek, o zaman yeryüzünün bütün kabileleri dövünecekler, ve İnsanoğlunun göğün bulutları üzerinde kudretle ve büyük izzetle geldiğini görecekle ve meleklerini büyük sesli boru ile gönderecektir(2). Bu ibarenin

Farsça (3) tercümesi şöyledir: (Darlık ve belâ bütün insanları sardıktan sonra güneş kendi feyzini saçmaktan vazgeçecek, yani kararacak, ay kendi ışığını vermekten geri duracak, gök yıldızları yeryüzüne düşecek ve yerin direkleri sarsılacaktır. O zaman İnsanoğlunun belirtileri gökte görünecek, yâni geleceği vâdolunan zatın ve varlık cevherlerinin cemali bu belirtilerin görünmesini müteakip görünmez alandan çıkıp görünür alana gelecektir. O anda, buyruluyor, yeryüzünde oturan bütün kabileler feryad ve figan eyliyecekler ve halk, o Tanrı birliği Cemalini buluta binmiş olduğu halde kudret, azamet ve büyük bir cömertlik ile gökten gelir görecekler ve O vakit kendi meleklerini büyük boru sesi ile gönderecektir.) Luka, Markos ve Yuhanna'ya nisbet edilen öbür üç kitapta da aynı ibareler vardır. Arapça levihlerde bunların geniş bahsi geçmiş olduğundan onları burada tekrarlamadık; onlardan yalnız birini anlatmakla yetindik.

Hristiyan ilâhiyatçıları bu sözlerin iç mânalarını ve bu kelimelere emanet edilen remizleri anlamayıp dış mânalarına yapıştıklarından Muhammed feyzine giden yola girmemişler ve Ahmed fazlının bulutundan istifade eylememişlerdir. Öbür yandan, Hristiyan câmiası içerisindeki cahil halk da, kendi din bilginlerinin anlayışına uyarak Celâl Sultanı'nın Cemali'ni ziyaretten mahrum kalmışlardır. Ve sonra, Ahmet güneşinin görünmesinde öncelik eyleyeceği İncil' de bildirilen belirtiler de meydana gelmemiş bulunuyordu. İşte bu sebepten asırlar ve devirler gelip geçtiği, O Ruh Cevheri kendi ebedî saltanat yerine döndüğü, ruhanî nefes Tanrı borusuna başka bir üfleyiş üflediği, ölmüş ruhlar gaflet ve delâlet kabirlerinden kalkıp hidayet meydanında ve inayet mahallinde haşır olduğu halde, adı geçen Ümmet bugüne kadar bu belirtilerin kendi

anlayışlarına göre görünüp, geleceği bildiren şahsın gelmesini beklemektedirler, Tâ ki, canla başla ve malla onun yardımına koşsunlar. Başka Ümmetler de aynı sanılara saplanarak Tanrı Hazretlerinin sonsuz rahmet ve inayet kevserinden uzak kalmışlar, kendi kuruntularıyla oyalanmışlardır.

Bu ibare bir yana, İncil'de bir de şu âyet var.

1) Yunanca'sında kullanılan (thlipsis) kelimesinin iki mânâsı vardır: Baskı ve zulüm

2) Matta İncili XXIV. 29-31.

3) Bahaullah İncil'den iktibas ettiği bu parçayı Farsçaya çevirip tefsir etmiştir.

"Gök ve yer geçer, ama Benim sözlerim yok olmaz."(1)

Bu âyetin mânâsı şöyledir:"Mümkündür ki, gök ve yer geçip yok olsun, ama Benim sözüm aslâ zail olmayıp insanlar arasında daima bâki ve berkarar olacaktır."

Bundan ötürü, İncil ehli, İncil şeriatinin hiç bir zaman kalkmayacağını söylerler. Onlara bakılırsa, geleceği bildirilen İlâhî Zât bütün belirtilerle birlikte gelince, İncil'in hükümlerini yapacak ve yerleştirecek ki, dünyada bu dinden başka bir din kalmasın. Bu, onların temel inancıdır. Hattâ onların kökleşmiş kanaatine göre, bir kimse incil'de yazılı bütün belirtilerle de çıkagelse ve fakat İncil'in açık hükümlerinden herhangi birine muhalefet eylese, böyle bir kimse tanınmamalı, kabul olunmamalı, aksine tekfir edilerek alay konusu olmalıdır. Nasıl ki, Muhammed

güneşinin doğuşundada böyle oldu, şimdi, kutsal kitaplarda yazılı olup yanlış anlaşılması bütün insanları Son gayeden ve Sıdret-ül Münteha'dan perdeleyip uzak tutan bu semavî sözlerin gerçek mânası her bir Tanrı Zuhurunda O Zuhurun Mazharından büyük bir tevazu ile sorulmuş olsaydı, muhakkak ki herkes hidayet güneşinin ışığı altında doğru yola kılavuzlanır, ilim ve hikmetin sırlarına ererlerdi.

Şimdi Ben, Tanrı'nın kulu, bu sözlerde saklı manâ ummanından bir kaç damlasını ortalığa serpeceğim. Umarım ki, bu sayede, doğustaki saflıklarını korumuş olan iç göz sahibleri ona göre kutsal Tanrı Mazharlarının sözlerinde var olan bütün imâ ve işaretlere vakıf olsunlar, İsim ve sıfat denizinin sözlerindeki yücelikten ürkmezler ve Tanrı Zatının tecelli yeri olan Birlik lâmbalarından perdelenmezler.

Buyuruyor:"O günlerin sıkıntısından hemen sonra".

Yâni, halk şiddet ve sıkıntıya düşünce. Ne zaman ki, Hakikat Güneşinin eserleri ve ilim ve hikmet ağacının meyvaları insanlar arasında yok olur, halkın dizgini cahiller eline düşer, insanın yaratılışında esas gayeyi teşkil eyliyen birlik ve Tanrı'yı tanımak kapıları kapanır, ilim şüpheyeye çevrilir ve hidayet şakavete yer verir; işte, o zaman bu hal vukua gelir. Nasıl ki, bugün görülüyor. Her bir zümrenin dizgini bir cahilin eline düşmüş, dizgini ellerinde tutanlar halkı diledikleri gibi idare ediyorlar. Onların arasında Mabud' dan ancak bir isim, Maksud'dan yalnız bir lâfız kalmış. Nefis ve hava rüzgârları ortalığa o derece hâkim olmuş ki, içlerdeki akıl ve vicdan ışığı sönüp gitmiş. Halbuki, Tanrı bilgisinin kapıları Rabbanî kudret ile açılmış, ilim ışığı ve

kudsiyet bağışı varlık cevherleri aydınlatıp doğru yola kılavuzlamış bulunuyor. Öyle ki, her şeyde bir ilim kapısı açılmış, her zerrede güneşten eser görülmüştür. Dünyayı saran bütün bu bilgi tezahürlerine rağmen, ilim kapısını hâlâ kapalı biliyor ve rahmet yağmurlarını hâlâ kesilmiş sanıyorlar. Onlar, ilmin sağlam kulpunu bırakıp zanna sarılmışlardır. Anlaşılan, bilgiye ve bilginin kapısına doğuştan itibar gösterdikleri yok; O bilgi kapısı'nın zuhurunu bile düşündükleri yok. Çünkü zan ve hayalde ekmek kapısı görmüşler ve ilim mazharının zuhurunda ise, can fedâsından başka bir şey bulmamışlardır; elbette ki berikinden kaçarlar ve ötekine yapışırlar. Tanrı hükmünün tek bir hüküm olduğunu içlerinden bilip itiraf ettikleri halde, her köşeden bir hüküm sadır olur ve her yerde bir emir çıkar. İki kişinin tek bir nokta üzerinde birleştiği görülmez. Çünkü onlar arzudan başka bir İlâh aramazlar, hatadan başka bir yol istemezler. Başkanlık, onlarca, elde edilebilecek en büyük gaye, kibir ve gurur ise isteklerinin sonucuna giden yoldur. Onlar, kendi nefsanî tezvirlerini Rabbanî takdirlerden üstün tutmuşlar, teslim ve rızadan geçerek tedbir ve riya ile meşgul olmuşlardır. Onlar, şevketlerine bir eksiklik veya izzetlerine bir hâlel gelmesi korkusuyla, bütün imkânlarını kullanarak kendi durumlarını muhafazaya çalışırlar. Tanrı marifeti sürmesi ile süslenip aydınlanmış olan bir göz etrafa bir bakacak olsa, bir takım yırtıcı canavarların bir araya gelerek insan ruhu leşleri üzerine üşüşmekte olduklarını görür.

1) Luka İncili XXI: 33.

Şimdi, hangi darlık ve sıkıntı bu anlatılanlardan daha büyüktür. Hakikati arayıp Tanrı'yı tanımak isteyen bir kimsenin bunun için başvuracak bir kimseyi bulamamasından daha yaman

bir sıkıntı mı olur? Görüşlerin birbirine uymadığını ve yolların birbirinden ayrıldığını gören böyle bir kimse şaşırır kalır. Bu sıkıntı ve darlık her Tanrı Zuhuru'nun belirtilerindendir; bunlar vuku bulmadıkça Hakikat Güneşi doğmaz. Bunun içindir ki, bütün rivayetlerde ve hâdislerde bu şeyler, yâni küfrün dünyayı kaplıyacağı, ortalığın karanlığa boğulacağı ve buna benzer şeyler, söylenmiştir. Ben kul, bu hâdislerin meşhurluğunu ve özetleme lüzumunu göz önünde tutarak, bu hâdislerin ibarelerini aynen buraya derç etmekten vazgeçtim. Şimdi, bu sıkıntı ve darlıktan maksad onların anlayışına göre dünyanın sıkışıp daralması ise, ne böyle bir şey ve ne de ancak onların hayalhanesinde vücud bulan diğer şeyler maddeden zuhura gelmeyince, tabîî olarak, zuhurun bu şartı yerine gelmemiştir, derler. Nasıl ki demişler ve diyorlar. Halbuki, sıkıntı ve darlık tâbirlerinden kasdolunan mâna, ruhanî marifet edinmek ve Tanrı sözlerini anlamak kabiliyetsizliğidir. Çünkü, güneşin ve güneşi aksettiren aynaların batması üzerine, insanlar-dediğimiz gibi-darlık ve zorluk içerisine düşüp kime yöneleceklerini bilmezler. Hadislerin tevilinden sana işte böyle öğretir, hikmetin sırlarından seni böyle haberdar ederiz. Tâ ki, maksadın ne olduğunu öğrenip ilim ve irfan kadehinden içenlere katılasın. Buyuruyor:

"Güneş kararacak, ay ışığını vermiyecek, yıldızlar gökten düşecekler."

Nebilerin sözlerinde geçen (güneş) ve (ay) tabirlerinden maksad, gökte görülen şu güneş ve aya münhasır değildir. Hayır, aksine, peygamberler bu tâbirlerden bir çok mânalar kasetmişlerdir. Mânâ, yerine göre başka başkadır. Meselâ güneşin bir mânası, öncesizlik doğuşundan yükselerek bütün varlıklar üzerine ışık ve hararet saçan Hakikat Güneşleridir. Bu Hakikat Güneşleri Tanrı'nın

sıfatları ve isimleri âlemindeki Küllî Mazharlarıdır. Nasıl ki gök güneşi, gerçek Mabudun emriyle, meyva, ağaç, renk, yemiş maden ve saire gibi yaratık âleminde bulunan maddî şeylerin gelişmesinde etkense; bunun gibi birlik ağaçları, teklik meyvaları, tecrid yaprakları, ilim ve ikân çiçekleri, hikmet ve beyan reyhanları da Manevî Güneşin sayesinde büyüüp gelişirler. İşte bunun içindir ki, bu Güneş'lerin doğduğu sırada dünya yenilenir, hayat ırmakları akar, ihsan denizi dalgalanır, fazıl bulutu gökyüzünü kaplar, cömertlik yelleri bütün varlıklar üzerine eser. Bu İlâhî Güneş'lerin hararet ve manevî ateşi tesiriyledir ki, dünya temelinde Tanrı sevgisi harareti hasıl olur. Bu mücerred ruhların inayetiyledir ki, ebedî hayat ruhu ölülerin cesedlerine üflenir. gökteki güneş, gerçekte, bu Mânevî Güneş'in haşmet ve celâlini andıran bir işaretten başka bir şey değildir. Bu güneş eşi, benzeri ve rakibi bulunmıyan bir güneştir. Bütün varlık bu Güneşle kaimdir; bütün varlık O'nun feyzinden meydana gelir ve yine O'na döner. Her şey Güneşten çıkmıştır ve yine O'nun emir hazinesine dönmüştür. Bütün yaratıklar O'ndan başlamış ve yine O'nun hüküm definelerine dönmüştür.

Söz sırasında bu mânevi güneşlere, işitmiş ve işitmekte olduğunuz üzere, bâzı isim ve sıfatların tahsis edilmiş olması, zayıf ve noksan akıllara Onlar hakkında bir fikir vermek içindir; yoksa Onlar her isimden müstağni ve her vasıftan münezzeh olmuş ve olmakta devam edecektir. İsim özü Onların mukaddes sahasına yol bulamaz, sıfat cevheri Onların izzet melekûtüne ayak basamaz. Ne mümkündür ki, Tanrı'nın dostları kendi nefislerinden başka bir şey vasıtasıyla tavsif edilebilsin ve ne mümkündür ki, Yüce Tanrı'nın seçkinleri kendi zâtlarından özge bir şey ile tanınabilsin! Onlar,

kulların her tavsifinden üstün ve her irfanından yücedirler.

(Güneş) tâbiri İsmet Ehli'nin(1) sözlerinde Tanrı Peygamberleri, bu nurlu birlik örnekleri için çok kullanılmıştır. Ezcümle "Nüdbe Duası"nda(2).

"Nerede doğan güneşler? Nereye gitti nuranî aylar? Ne oldu parıldayan yıldızlar?

1) Günahsız olduklarına inanılan İmamlar.

2) İmam Ali'nin eserlerinden "Figan Duası".

deniliyor. Demek ki (Güneş), (Ay) ve (Yıldız) tâbirlerinden murad ilk önce nebiler, onların dostları ve arkadaşlarıdır. Görünen ve görünmeyen âlemler bunlardaki ilim ve irfan nuru ile aydınlanır. Başka bir anlamda da, (Güneş), (Ay) ve (Yıldız) tâbirlerinden maksad, sonraki zuhur zamanında yaşayıp halkın din dizginini ellerinde bulunduran önceki zuhur ulemasıdır. Bunlar Hakikat Güneşi'nin sonraki zuhurunda O Güneş'in ışığı ile aydınlanırlarsa, Tanrı katında makbul olurlar, aydın ve aydınlatıcı olurlar; aksi takdirde, halkı hidayet edecek bir mevkide de olsalar, onların hakkında zulmet hükmü cari olur. Zira küfür ve iman, hidayet ve dalâlet, mutluluk ve mutsuzluk, aydınlık ve karanlık gibi vasıflar, Tanrı Güneşi'nin tasdikine bağlıdır. (Aldadışma)(1) ve İhsan gününde hakiki irfan kaynağı tarafından herhangi bir din âlimi hakkında iman hükmü verilirse, ilim, rıza, nur ve iman vasıfları o âlim hakkında doğru olur; aksi takdirde, ona cehalet, menfiîlik, küfür ve zulüm damgası vurulur.

Gök güneşinin doğmasıyla beraber yıldız ışığının ortalıktan silindiğini her göz sahibi görür ve bilir. Onun gibi de, Hakikat Güneşi'nin ve

Mâna Aydınlatıcısı'nın doğması üzerine zâhirî ilîm, hikmet ve irfan güneşi meydandan kalkar ve kararır.

Din uluları hakkında "Güneş" tâbirinin kullanılması onların işgal etmekte oldukları yüksek makam ve haiz bulundukları şöhret ve tanınmışlık bakımındandır. Bu zamanın ünlü ve tanınmış İslâm uleması gibi. Din bilginleri Tanrı Güneşi'ni yansıtırlarsa, yüce güneşler sırasına girerler, aksi takdirde Siccîn (2) güneşlerinden sayılırlar. Nasıl ki buyruluyor:

"Güneş ve ay cehennem azabına mahkûmdurlar." (3)

Bu âyette adı geçen güneş ve aydan maksadın ne olduğunu her halde işitmişsinizdir, söylemeğe hacet olmasa gerek. Bu türlü güneş ve ayın unsurundan olan, yâni bâtıla yönelip haktan yüz çeviren herkes, muhakkak ki Hüsban(4) dan gelmiştir ve yine ona dönüp gidecektir.

Şimdi, ey sorucu, Sağlam Kulpa yapışmalıyız ki, dalâletin zifiri karanlık gecesinden çıkıp hidayetin aydın sabahına dönelim, menfinin gölgesinden kaçıp müsbetin gölgesine girelim. Hüsbanın ateşinden kurtulup Mennan Hazretleri'nin Cemali nuru ile aydınlanalım. Selâmet olsun sana. İşte, Tanrı hikmeti Cennetinde sevinç ve saadet ile oturanlar zümresine katılasın diye, sana bilgi ağacının meyvalarından böyle bol ihsanlarda bulunuyoruz.

1) Kıyamet günü (Tegabün).

2) Cehennemde İblisin hapsediği ve günah defterlerinin tutulduğu yer.

3) Rahman Süresi 5.

4) Azap, cehennem.

Başka bir anlamda (Güneş), (Ay) ve (Yıldız) tâbirlerinden maksad namaz ve oruç gibi her bir şariat sisteminde mevcut öğretiler ve hükümlerdir. Namaz ve oruç, Muhammed'in Cemali gözlerden yok olduktan sonra, Kur'an şeriatindeki bütün ahkâmın en büyüğü ve en sağlamı tanınmıştır. Bunun böyle olduğuna bir çok hâdisler ve eserler şahadet eder. Şöhretlerine binaen bunların burada anlatılmasına hacet yoktur. Evet, namaz hükmü her bir devirde teyid edilmiş, genellikle icra mevkiinde tutulmuştur. Bunun böyle olduğuna Muhammed Güneşi'nden yayılan ışıklar şahiddir.

Yazılı ve sözlü eserler, namaz hükmünün gökten her devirde nazil olmuş olduğunu isbat eder, şu kadar ki, namaz her bir devirde zamanın icabına göre şekil değiştirmiştir. Bir önceki Tanrı Zuhuru'nun öngördüğü usul ve âdetler ve açıkça tesbit ve tesis ettiği sağlam ve parlak öğretiler bir sonraki Zuhurda yürürlükten kaldırıldığından, bunlara remiz yoluyla güneş ve ay denmiştir.

"Hangilerinizin amelde daha iyi olduğunu deneyerek tesbit eylemek üzere."(1)

"Oruç ziyadır, namaz nur" hâdisinde buyrulduğu üzere, hadîslerde de oruç ve namaza "Güneş" ve "Ay" dendiği vakidir. Bir gün bir yerde idim. Tanınmış bir din bilgini yanıma geldi. Bir münasebetle bu hadîsten söz açtı (Oruç mizaçta hararet meydana getirdiği için güneş demek olan ziyaya, gece namazı ise serinlik verdiği için ay demek olan nura benzetilmiştir) dedi. Baktım, zavallının mâna denizinden bir damla bile nasibi yok, Rab hikmeti sidresinin ateşinden bir kıvılcım bile elde edememiş. Bir müddet sonra büyük bir

nezaketle: (Zâtıâlinizin bu hâdîse verdiği mâna dillerde ve ağızlarda gezen mânadır. Bu hâdisin başka bir mânası da olsa gerek) dedim.(2)

(Nedir?) diye sordu. Anlattım:"Nebilerin hâtemi ve Tanrı seçkinlerinin Efendisi Furkan'da yükselen dini semaya benzetmiştir. Bu benzetmenin sebebi, onun yüksekliği, yüceliği, büyüklüğü ve bütün dinleri içine almış olmasındadır. Dış gökte başlıca iki aydınlatıcı, yâni güneş ve ay denilen iki nurlu cisim bulunduğu gibi din semasında da oruç ve namaz iki aydınlatıcı olarak takdir buyrulmuştur. İslâm semadır, oruç onun güneşi ve namaz onun ay'ıdır."

Hülâsa, Tanrı Mazharları'nın sembolik sözlerindeki maksad budur. Şimdi yukarıdan beri anlatılan şeyler hakkında (Güneş) ve (Ay) tâbirlerinin kullanıldığı âyet ve hâdislerle sabit olmuştur. İşte:

1) Mülk Sûresi 2.

2) Bu kısım yâni "Güneş" ve "Ay"ın tefsiri, Şia fırkasının akidelerine uygun olarak yazılmıştır. Çünkü bu kitabın yazılmasındaki gaye, adı geçen fırkanın hidayetidir. Biz şehadet ederiz ki, onlar-salim bir yürek ile Tanrı'ya yönelenleri müstesna-iftiracıdırlar.

"Güneşin kararıp, ayın kendi ışığını vermemesi ve yıldızların gökten düşmesi"

sözlerinin mânası, din bilginlerinin doğru yolu bırakıp eğri yollara sapmaları ve şeriat hükümlerinin tatbik ve icra mevkiinden kaldırılmasıdır. Bütün bunlar Tanrı Mazharı tarafından sembolik bir ifade ile önceden haber

verilmiştir. Fakat bu kadehten ancak doğrular içer ve ancak iyiler pay alır.

"Doğru ve Hak'ka mutî müminler kâfur karıştırılmış şarap kadehinden içerler."(1)

Herkesçe bilinen gerçektir ki, önceki zuhurun semasını süsliyen bilgi, ahkâm, emir ve nehiy güneşi, bütün bir devre süresince, insanları aydınlatıp doğru yolda yürüten buyrukların ve öğretilerin (güneş) ve (ay) ı, sonraki zuhurda kararır, yâni hükümsüz ve tesirsiz kalır. Bakınız, eğer İncil Ümmeti güneş ve ay tâbirlerinden muradın ne olduğunu bilseler veya itiraz ve inad çıkmazına sapsaksızın Tanrı bilgisinin Mazharından sorsalardı, bu kelimelerdeki maksadı şüphesiz anlarlar ve şimdi olduğu gibi arzu ve ihtiras karanlığı içerisine gömülmezlerdi. Evet, onlar bilgiyi Bilginin Kaynağından almamış olduklarından küfür ve dalâletin korkunç vâdisinde helâk olmuşlardır. Ve hâlâ da, bütün belirtilerin görünmüş olduğundan, vâdolunan Güneş'in doğduğundan, evvelki bilgi ve ahkâm güneşi ile ayı'nın kararıp batmış olduğundan haberleri bile yok!

Şimdi "ilm-el-yakîn"(2), gözü ve "ayn-el-yakîn"(3), kanadları ile "hakk-elyakîn"(4) köprüsüne ayak bas ve:

"Allah de, ve onları bırak kendi dedikoduları ve boş sözlerinde oynasınlar"(5).

deyiver. Böylece,

"Rabbımız Allah'tır dedikten sonra sebat ve istikamet gösterenlerin üzerine melekler iner."(6)

âyetindeki eshab arasına dahil olup bütün bu sırları kendi gözleriyle görürsün.

- 1) İnsan Sûresi 5.
- 2) Yakinen bilme.
- 3) Görerek bilme.
- 4) Hakkiyle bilim anlama.
- 5) En'am Sûresi 91.
- 6) Fusilât Sûresi 30.

Ey kardeşim! Ruh adımını kaldır; kaldır ki, gidilmesi çok uzun süren uzaklık ve ayrılık çöllerini bir göz açıp kapamada geçip yakınlık ve vuslat cennetine giresin ve tek bir solukta Semavî Ruhlara kavuşasın. Cesed ayağı insanı bu merhalelere götürmez, maksada kavuşturmaz. Selâmet olsun o kimseye ki, hakikate ermek için hakikat ışığını kendine kılavuz tutar ve irfan kıyısında Emir köprüsü üzerinde Tanrı'nın adıyla durur.

"Hayır, doğuların ve batıların Rabbına and içirim ki."(1).

âyetinin mânası budur: çünkü sözü geçen güneşlerden her birinin doğuş ve batış yerleri vardır. Kur'an tefsircileri bu güneşlerin hakikatine vakıf olmadıklarından bu âyetin tefsirinden âciz kalmışlardır. Bazıları, güneşin her gün bir önceki günde doğduğu noktadan başka bir noktadan doğduğu içindir ki, çoğul ile ifade edilmiş bulunduğunu söylerler. Diğer bir kısım tefsircilere göre, ise, maksad dört mevsimdir; çünkü, derler, güneş her mevsimde başka bir yerden doğup başka bir yerde batar ve bu sebepten

(doğular) ve (batılar) buyrulmuştur. Bu insanların ne kadar sathî bilgileri olduğunu bundan anlayınız. Bununla beraber, onlar bu Bilgi Cevherlerine ve hikmet örneklerine ne kusurlar ve ne cehaletler isnad etmezler!

Saat ve kıyamet belirtilerinden olan "Gök yarılması" tâbirinin mânasını da bu açık, sağlam, kesin ve çift anlamlı olmayan izahatın ışığı altında anlamağa çalışınız. Buyruluyor:

"Gök yarılınca."(2)

Buradaki "Gök" tâbirinden maksad, din semasıdır. Din seması her Zuhurda yükselir ve ondan sonraki Zuhurda yarılır, yani bâtil ve hükümsüz olur. Tanrı' ya yemin olsun, bu semanın yarılması şu (görünür) semanın yarılmasından daha büyük bir olaydır.

Bir düşününüz: İşte bir din ki, yıllarca müddet dimdik durmuş, büyük bir topluluk onun gölgesinde büyüüp gelişmiş, koca bir ümmet uzun müddet onun parlak ahkâmı ile yetişmiş; atalarından ve babalarından yalnız ve ancak onun ismi işitilmiş; şöyle ki gözler ancak onun emrinin nüfuzunu göregelmış, kulaklar ancak ve ancak onun hükümlerini duyadurmuştur. Derken bir kimse çıkıyor, bütün bunları Tanrı kuvvet ve kudreti ile birbirinden ayırıp parçalıyor ve hattâ cümlesini reddedip tatbik ve icra mevkiinden kaldırıyor. Şimdi düşününüz: Bu mu daha büyüktür, yoksa bu mahlûkların (Gök yarılması) tâbirinden anladıkları olay mı'

1) Mearıç Sûresi 40.

2) İnfitar Sûresi 1.

Ve sonra, bu Tanrı Simalarının çektikleri zahmeti ve hayatlarındaki acılığı gözönüne getiriniz. Onlar, tek başlarına, hiç bir maddî yardım görmeksizin, bütün bir muhalefet dünyasına karşı Tanrı emrini nasıl da yürütüyorlar! O kutlu, ince duygulu ve çok değerli varlıklara ne kadar da işkence yapılmış olsa, onlar bütün o kudretleriyle beraber sabır gösterirler ve bütün o üstünlükleriyle beraber her belâya katlanırlar.

(Arzın değişmesi) tâbirini de aynı veçhile anlamağa çalış. Bil ki, O Gökteki rahmet bulutu her hangi bir kalbin üzerine latif bir yağmur sağanağını yağdırırsa, o kalb, marifet ve hikmet arzına çevrilir. Bu gibilerin gönül bahçelerinde ne birlik reyhanları bitmez! Bu gibilerin nurlu sinelerinde yetişmiş nice hakikî bilgi gelincikleri görürsün! Eğer bu gibilerin kalbleri değişmemiş olsaydı, ders almamış, öğretmen yüzü görmemiş hiç bir mektebe ayak basmamış kimseler nasıl olur da en akıllıları bile şaşırtan sözler söyleyebilir ve en bilginleri bile hayrete düşüren bilgi eserleri gösterirlerdi? Sanki onlar ebedî bilgi toprağı ile yapılmış, Tanrısal hikmet suyu ile yoğrulmuştur. Bunun için: "İlim öyle bir nurdur ki, Tanrı onu dilediğinin kalbine atar" denilmiştir. Esasen makbul olan ilim de budur; yoksa perdelenmiş ve kararmış bir takım fikirlerin mahsulü olan sınırlı ilim, ilim değildir. Böyle sınırlı bir ilmin sahipleri onu bâzen birbirlerinden çalıp başkalarına karşı onunla övünürler.

Nolaydı bu insan yapısı tahditler ve karanlık düşünceler zihinlerden hep silinseydi? Silinseydi de gerçek ilim ve marifetin güneşi ile aydınlanılsa ve Tanrısal hikmet sırlarının özü kavransaydı! Şimdi bak, eğer bu verimsiz ve çorak kalb toprağı değişmemiş kalsa, Tanrı birliğinin sırları onda

nasıl zuhur eder ve Tanrı hüviyeti incileri onu nasıl süsler! Bunun içindir ki buyrulmuştur:

"Arzın başka bir arza tedbil olunduğu günde"(1)

Zuhurun sırları üzerinde derin düşünürseniz, şu maddî arzın bile, Varlık Sultanının cömertlik meltemleri ile, bugün değişmiş olduğunu görürsünüz.

Şu âyetin mânasını da anlamağa çalışınız:

"Kıyamet gününde arz tamamen O'nun avucunun içindedir; gökler dahi O'nun kudretli sağ elinde bükülmüş bir tomar gibidir. O, müşriklerin ortak koştukları şeylerden çok, hem de çok yüksektir."(2). 1)İbrahim Suresi 48 2)Zümer Suresi 67

Şimdi bir parça insaf gerek. Eğer maksad bu insanların anladığı gibi olsa bunda ne gibi özellik veya fayda vardır? Bundan başka, insan gözünün görebildiği hiç bir el bu işleri başaramaz, başaramadığı gibi böyle bir elin de Tanrı zâtına aid bir el olmasına imkân yoktur. Böyle bir şeyin olacağına ihtimal vermek bile mahza küfür ve düpedüz iftiradır. Eğer Kıyamet Gününde bu işleri yapmağa Tanrı Mazharlarının memur olacağı söylenirse, bu da hakikatten çok uzak ve faydasızdır. Hayır, işin doğrusunu istersen, "Arz"dan maksad ilim ve marifet arzı ve "Gökler"den maksad din gökleridir. Bakınız, bundan önce yayılan ilim ve marifet arzı şimdi nasıl toplanıp kudret ve iktidar avucunun içine girmiş: kalblerde nasıl taze ve nadide bir arz yayılmış; nasıl yeni yeni imrendirici reyhanlar ve çiçekler ve göz görmedik güzel ağaçlar aydın gönüllerde bitmiştir.

Onun gibi de, bakınız, bundan önce yükselen dinlerin gökleri, O'nun kudretli sağ eliyle nasıl tomar gibi dürülmüş; Beyan göğü, Tanrı'nın emriyle nasıl yükselmiş ve bu yeni emirlerin güneşi, ay'ı ve yıldızları ile nasıl da süslenmiştir. Tanrı sözlerindeki sırları, örtüsüz perdesiz, işte böyle açıkladı. Tâ ki, mâna sabahının aydınlığına kavuşup kuruntu, sanı, korku ve tereddüt lâmbalarını tevekkül ve feragat kuvveti ile söndürerek gönül hücrelerinde yeni bir ilim ve sağlam bilgi kandilini yakasın.

Emir kaynaklarından sızan bütün bu sembolik sözlerden ve çapraşık çeşitli manalarda gelen sözlerden maksad, insanları imtihandır. Buna yukarıda da işaret etmiştik. Böyle bir imtihan neticesinde iyi ve aydın kalblerin toprağı, süreksiz çorak kalblerin topraklarından ayırd edilir. Bu; Tanrı'nın ötedenberi insanlar arasında bir sünnetidir. Bunun böyle olduğuna mukaddes kitapları da tanıklık eder.

Bunun gibi, kible âyetini de hatırla. Muhammed Nübüvvetinin Güneşi Betha(1) doğusundan Yesribe(2) göçünce, namazlarda hep Kudüsteki mübarek mabede yöneliyordu. Derken Yahudiler, burada zikrini münasip görmediğimiz ve sözü uzatmaktan başka bir şeye yaramıyacağını bildiğimiz bir takım yakışıksız sözler söylediler. Yahudilerin bu ileri geri münasebetsiz sözlerini duyan Hazret çok kederlenmiş, tefekkür ve hayret deryasına dalarak gözlerini semaya kaldırmıştır. Bunun üzerine Cebrail inerek şu:

"Biz senin yüzünü semaya çevirdiğini gördük. Biz seni memnun kalacağın bir kibleye çevireceğiz."(3).

âyetini okudu, Nihayet bir gün o Hazret, bir kısım esbah ile birlikte öğle namazı farizesini eda ediyordu; namazın iki rek'atini kılmış idi ki, Cebrail inerek:

"Yüzünü Mescid-i Haram yönüne çevir"(1).

1) Mekke.

2) Medine.

3) Bakara Sûresi 144.

dedi. Bunun üzerine Hazret namaz esnasında yüzünü Kudüs'deki mübarek mabedden döndürerek Kâbe cihetine çevirdi. Derhal eshab arasında sarsıntı ve heyecan husule gelerek bir çokları namazı bozup dinden döndüler. Bu imtihan, sırf kulları denemek için idi; yoksa gerçek Sultan Kibleyi hiç de değiştirmiyebilir, o devirde de Kudüs mâbedini kiblelikte tutar ve bu kabul kaftanını ondan çekip geri almazdı.

Musa'dan sonra Davud ve İsa gibi nebîlerin ve Musa ile Muhammed zuhurları arasında gelen bir çok sair büyük Tanrı Zuhurlarının devirlerinde kible hükmü aslâ değişmemişti. Alemlerin Râbbı katından gelen bütün bu Elçiler halkı daima aynı yöne yönelmeğe emir buyurmuşlardı. Esasen Hakikî Sultana göre bütün yerler birdir; bir olmıyan bir yer varsa o da, Mazharlarının Zuhuru sırasına muayyen bir maksada tahsis olunanıdır. Nasıl ki buyruluyor:

"Doğu ve Batı Tanrı'nındır; Şimdi yüzünüzü hangi yöne çevirirseniz çeviriniz Tanrı'nın yüzü oradadır."(2)

Hakikat böyle olunca, insanları ürkütüp korkutacak ve eshab arasında sarsıntı ve heyecan

doğuracak bir değişmeye neden lüzum görüldü? Evet, bütün insanları böyle ürkütecek şeyler her kesin Tanrı denemesi mihengine vurulması içindir. Bu suretle doğru yalancıdan ayırd edilmiş olur. Bu münasebetle arada ihtilâf hasıl olunca:

"Biz senin üzerinde bulunduğun kıbleyi ancak Tanrı elçisine uyanlarla uymayıp geri dönenleri bilmek için yaptık"(3).

buyrulmuştur. Yâni: biz Kudüs mâbedi kıblesini kimlerin sana uyacağını ve kimlerin ökçeleri üzerine geri döneceğini, başka sözle kimlerin arka çevirip itaatten imtina ve namazı bozup firar edeceğini bilmek için değiştirdik:

"Aslandan korkup kaçan eşeklere benzerler."(4)

Bu meseleyi ve buna ait beyanatı bir parça düşünecek olursanız, mâna ve açık ifade kapılarını açılmış görür, ondaki ilim ve sırları, örtüsüz perdesiz görürsünüz. Bu şeyler, halkın aydınlanıp nefis ve arzu kafesinden kurtulması için vukua gelmektedir; yoksa o Hakikî Padişah ötedenberi kendi Zâtında varlıkların tanınmasından müstağni olagelmiş ve bundan böyle de Kendi Özünde yaratıkların tapmasından müstağni olagidecektir. O'nun zenginliğinin tek bir tecellisi kâinata zenginlik kaftanı giydirir, O'nun cömertlik denizinin tek bir damlası bütün varlığı ebedî hayata kavuşturur. Fakat gaye hakkın bâtıldan ve güneşin gölgeden ayırd edilmesidir; bunun için Ulu Rabb'in katından her vakit imtihan yağmuru sağanak halinde yağar durur.

1) Bakara Süresi 150.

2) Bakara Süresi 115.

3) Bakara Sûresi 143.

4) Müdessir Sûresi 50-51.

Geçmiş peygamberler ve onların zuhurları hakkında bir parça düşünülecek olunursa, insanların karşılaştığı bir çok zorluklar ortadan kalkar; öyle ki, onlar kendi nefis ve arzularına uymıyan sözler ve işler yüzünden perdeli kalmazlar, bütün perdeleri irfan ağacının ateşinde yakarlar; sükûn ve güven tahtına otururlar. Meselâ: Kitap sahibi büyük peygamberlerden İmran oğlu Musa' yı gözönüne getiriniz. Musa, emrini açıklamadan önce bir gün sokaktan geçerken iki kişinin kavga etmekte olduğunu görür. Bunlardan biri Musa'dan yardım ister. Musa, bunun üzerine, kavgaya karışarak O'nun hasmını öldürür. Keyfiyet mukaddes kitaplarda yazılıdır. Tafsilâtına girişecek olursak, söz uzar, netice gecikir. Olay şehirde yayılır ve -kitapda yazılı olduğu üzere Musa'nın kalbine korku düşer. Nihayet Musa:

"Ya Musa, bir takım adamlar seni öldürmek için aralarında konuşuyorlar."(1).

haberini alınca şehirden çıkıp giderek Medyan'da Şûayb'in hizmetine girer. Dönüşte Sina çölü denilen Mübarek Vâdide "Ne Şarklı ve Garblı olmıyan Ağaç"ta Birlik Sultanı'nın tecellisini müşahade eder, Rab'bin Yanan Ateşinden cana can katıcı ruhanî nidâyı işitir ve Firavun ruhlu kimselerin hidayetine memur olur. Gaye, insanları nefsanî kötü arzulardan kurtarmak, ruhunu gönül açıcı çimenlerine iletmek, bütün yaratıklara feragat pınarından içirerek onları uzaklık şaşkınlığından yakınlık Darüsselâm'ına(2) eriştirmektir. Musa, Firavun'un evine varıp emrolunduğu şeyi ona bildirince, Firavun edep

dairesinden çıkarak ona: (Adam öldürüp de kâfir olan sen değil misin) der. Firavun'un Musa'ya böyle hitabda bulunduğunu Yüce Tanrı şöyle anlatıyor:

"İşlediğin işi işledin ve kâfirlerden oldun. Musa: Ben o işi işlediğim zaman delâlette bulunuyordum. Korkumdan firar ettim. Sonra Rab'bım bana hikmet verdi ve beni elçilerinden biri yaptı"(3).

1) Kasas Sûresi 20.

2) Selâmet diyarı.

3) Şuara Sûresi 19, 20, 21.

Şimdi Tanrı'nın denemelerini ve O'nun hatır ve hayale gelmiyen türlü imtihanlarını düşün: Allah, insanlar arasından adam öldürmekle şöhret almış ve -âyetle de yazılı olduğu üzere- bu günahını itiraf etmiş, âlem nazarında otuz seneye yakın bir müddet Firavun'un sarayında yetişmiş ve onun ekmeğini ve yemeğini yiyerek büyümüş bir adamı seçerek halkın hidayeti gibi semavî yüksek bir vazife ile görevlendiriyor. Halbuki her şeye gücü yeten Sultan, halkı ürkütüp uzaklaştıracak böyle bir isim ile şöhret almaması için Musa'yı adam öldürme fiilinden pek âlâ alıkoyabilirdi.

Meryem'in durumunu da gözönüne getir. Bu güzel Semavî Varlık, durumunun vehameti karşısında ölümü diliyecek derecede altüst olmuştu. Nasıl ki, mübarek ayette yazılı olduğu üzere, İsa dünyaya geldikten sonra:

"Nolaydı, bundan önce öleydim de unutulup gideydim!"(1).

feryadını koparmıştı. (Keşke, diyordu, bu hal meydana gelmezden önce öleydim ve unutulmuşlardan olaydım!) Tanrı'ya yemin olsun, yürek bu sözleri işitmekle sızlar ve ruh inler. Ondaki bu keder ve ızdırıp, düşmanların koparacağı yaygaradan, küfür ve şakavet erbabının kötöleyici dedikodusundan ileri geliyordu. Bir kere düşünün: Meryem etrafındakilere ne desin? Meydanda babası belirsiz bir çocuk var. Bu çocuğun Ruh-ul Kudüsten olduğunu âleme nasıl anlatmalı? Onun için Meryem, bu ölümsüz iffet örneği, çocuğu kucaklayıp evine döndü. Halk onu görünce:

"Ey Harunun kızı! Senin baban fena bir adam ve anan da iffetsiz bir kadın değildi"(2).

diye kınamağa başladılar.

Şimdi bakınız bu büyük imtihan ve yaman denemeye. Her şey bir yana, halk arasında babasızlıkla Tanınmış bir kimseye Tanrı katından peygamberlik veriliyor, yerde, gökte olanlar için Tanrı'nın hücceti yapılıyor.

Dikkat buyurunuz, Zuhur Mazharlarının işleri-Yaradılış Sultanı'nın takdiri üzere- insanların nefsanî arzularına ne kadar aykırı! Bu sırların mahiyetine nüfuz eylersen O Eşsiz Sevgili'nin maksadını anlar, O Şevketli Padişahın sözlerinin ve işlerinin birbirinin aynı olduğunu görürsün. Öyle ki, O'nun işlerinde görülen şey, O'nun sözlerinde de görülür ve O'nun sözlerinde görülen her şey, O'nun işlerinde de görülür. İşte bunun için, bu sözler ve işler zâhirde günâh yolunda gidenler için yakıcı cehennem ateşi ve bâtında hak yolunda gidenler için rahmettir. Kalb gözüyle bakılacak olursa, yukarıda da Melekûtünden görünen işlerin bir ve aynı olduğu görülür ve bu veçhile mütalâa edilir.

1) Meryem Sûresi 23.

2) Meryem Sûresi 28.

Şimdi, ey kardeşim, bu devirde bu gibi hadiseler zuhura gelse ve böyle maceralar ile karşılaşılrsa, acaba neler yapılır? Yemin olsun Varlığın Mürebbisine ve Kelimeleri İndirene, derhal, hiç ağız açtırmadan, küfrüne hükmolunur ve katline fetva verilir. İstenildiği kadar İsa'nın Ruh-ul Kudüsten meydana geldiği veya Musa'nın Tanrı katından büyük bir işe memur edilmiş olduğu söylensin. Kim dinler, kim kulak verir? Canım, babasızın biri elçilikle gönderilmemiş midir veya kâtilin biri Yanan Ağacın alevinden (Ben Tanrı'yım!) mesajını getirmemiş midir? diye bin kere haykırsan kimsenin kulağına girmez.

Eğer, İnsaf gözü açık ise, bütün bu işlerin mazharını ve hepsinin neticesini -yukarıdaki izahata göre- bugün zuhura gelmiş olduğunu görürler. Böyle işler bu zuhurda vaki olmadığı halde, merdudların tevehhümlerine itibar eyliyen halk neler neler isnad etmemiş, dünyada eşi görülmedik ne cefalar reva görmemiştir?

Yüce Tanrı! Söz buraya dayanınca ruhanî bir rayiha Tanrı şafağından gelip yayıldı, seher yeli ezeliyet Sebâsı'ndan esti. O'nun işareti cana taze bir müjde verdi, ruha ölçüsüz bir sevinç getirdi. O, ortalığa yeni bir yaygı yaydı, o izi bellisiz Dost'dan sayısız hesapsız armağanlar getirdi. İnsan senâsı onun lâtif endamına çok dar gelir; beyan kaftanı onun nuranî boyuna göre çok kısa kalır. O, söz söylemeden mâna muammalarını çözer. Ağız açmadan beyan sırlarını ifşa eder; uzaklık ve ayrılık dallarındaki bülbüllere nâle ve figan dersi verir, aşk ve âşıklık yolunun inceliklerini ve

gönül verme sırlarını öğretir; yakınlık ve vuslât cennetinin gönül çekici çiçeklerine dilberlik yolunu ve işvekârlık usulünü telkin eder; aşk bahçesinin gelinciklerine hakikat sırlarını bildirir ve O'nun gizli inceliklerini gönüllere emanet bırakır. Filvaki şu saatte O'nun saçtığı inayet, Ruh-ul Kudsü bile imrendirecek ölçüde. O, damlaya deniz dalgaları vermiş, zerreye güneş parıltıları başışlamıştır. Lûtuft ve inayet öyle taşkın öyle taşkın ki pislik böceği misk kokusuna göz dikmiş, yarasa gün ışığı karşısına geçip oturmak cesaretini kendinde bulmuştur. O, ölümlere hayat ruhu üfliyerek onları cesed kabirlerinden çıkarmış, cahilleri ilim kürsüsüne oturtmuş, zalimleri adalet tahtına yükseltmiştir.

Varlık âlemi bütün bu inayetlere gebedir. Bakalım, görünmez alemden yağan bu inayetin neticesi şu toprak âleminde ne zaman görünecek; takatten düşmüş susuzlar ne vakit Sevgilinin ferahlatıcı Kevserine kavuşacak; uzaklık ve yokluk sahralarında dönüp dolaşanlar Sevgilinin yakınlık ve varlık otağına ne zaman ulaşacak. Görelim, hangi kalblerin toprağında bu mukaddes taneler bitecek? Görelim, kimlerin ruh bahçelerinde görünmez âlemin gerçek gelincikleri açacak?

Hâsılı, aşk sidresi sevgi Sina'sında öyle yanmış, öyle tutuşmuş ki, beyan sularıyla söneceği yok. Şimdi, ey birader, ruh kandilini kalb yuvasında hikmet yağı ile yandır ve akıl şişesi ile onu koru; olmalı ki, müşriklerin nefesi onu söndürüp ışık vermekten alıkoysun. Beyan semasının ufkunu hikmet ve irfan güneşinin nurları ile işte böyle aydınlattık; tâ ki, kalbine güven gelerek ikan kanatlarıyla Rahman Rabları'nın sevgisi havasında uçanların arasında dahil olasın.

Buyuruyor:"O zaman insanoğlunun âlâmeti gökte görünür." Yâni: Vakta ki, Tanrı öğretilerinin güneşi kararır, kurulu ahkâmın yıldızları düşer, insanların mürebbisi olan bilgi ay'ı ışık vermez, hidayet ve kurtuluş bayrakları başaşağı olur, doğruluk ve iyilik sabahı karanlıklara bürünür, işte o zaman, İnsanoğlunun belirtisi gökte görünür. "Gök" tâbirinden maksad, şu gözle görülen göktür. Adalet Göklerinin Güneşi görünüp, Hidayet Gemisinin ululuk denizi üzerinde yürümeğe başlamasından az önce, gökte gözle görülür bir yıldız belirerek gök sakinlerine Yüce Güneşin zuhurunu müjdeler. Aynı zamanda gözle görülmiyen gökte de, bir yıldız belirerek gerçek ve nurlu ilk sabahın zuhurunu yeryüzü sakinlerine müjdeler. Bu iki belirti, işitmiş olacağınız veçhile, her biri nebinin zuhurundan bir az önce görünür ve görünmez göklerde peyda olurlar.

Tanrı Dostu İbrahim'i hatırlıyalım: İbrahim'in zuhurundan önce Nemrud bir rüya görür, kâhinleri çağırıp yorumunu sorar. Kâhinler, gökte bir yıldızın doğduğunu söylerler. Kezalik yerde de, bir adam ortaya çıkarak halka İbrahim'in zuhuru müjdesini verir.

Ondan sonra Tanrı ile Konuşan Musa'nın hikâyesi gelir. Zamanın kâhinleri Firavuna gelerek: (Gökte bir yıldız doğdu. Bu hâdise, senin ve kavminin mukadderatını elinde tutacak bir çocuğun ana rahmine düştüğüne delâlet eder) derler. Aynı zamanda ortaya hikmet sahibi bir âlim çıkarak geceleri İsrail oğullarını ziyaret eder, yakında mutlu bir olayın vukua geleceğini haber vererek onlara teselli ve cesaret verir. Keyfiyet kutsal kitaplarda yazılıdır. Tafsilâtına girececek olursak, bu risale kitap olur. Esasen geçmiş hikâyeleri anlatmaktan da hoşlanmam. Tanrı tanıktır ki, bu kadarını anlatmaklığım size karşı beslediğim

derin sevginin bir eseridir; belki bu vesile ile yeryüzünün yoksulları zenginlik denizinin kıyılarına gelir veya bir kısım cahiller ilim okyanusunun kenarına yol bulur veya gerçek bilgiye susamış olanlar hikmet pınarına kılavuzlanırlar. Yoksa, Ben Tanrı'nın kulu, geçmişe aid böyle sözlerle meşgul olmağı büyük bir günâh ve ulu bir yanılma sayarım.

Ve yine, İsa'nın zuhuru saati yaklaşıncâ, Gökte İsa yıldızının görüldüğünü öğrenen bir kaç Mecusî o yıldızın kılavuzluğu ile yürüyüp Hirodos'un hükûmet merkezi olan şehre giderler. O günlerde o taraflar bu adamın elinde bulunuyordu.

Mecusi'ler:

"Yahudi'lere padişahlık etmek üzere dünyaya gelen çocuk nerede? Biz onun yıldızını Doğuda gördük ve ona secde etmeğe geldik"(1)

dediler. Mecusiler arayıp soruşturarak çocuğun Yahudiye'de Betlehem de doğmuş olduğunu öğrendiler. Bu, gökteki alâmet idi. Göze görünmiyen ilim ve mâna göğündeki âlamet ise, Zekeriya oğlu Yahya idi. Hz. Yahya, halka İsa'nın zuhuru müjdesini veriyordu. Nasıl ki buyruluyor:

"Tanrı sana Yahyayı tebşir eder; o Yahya ki, Tanrı'dan gelen Kelimeyi tasdik edicidir, kavminin ulusudur, iffet nümunesidir."(2)

Buradaki (Kelime) den maksad, zuhuru Yahya tarafından müjdelenen Hz. İsa'dır. Yahya, semaviî levhlerde yazılı olduğu üzere, çölde:

"Tövbe edin, çünkü göklerin melekûtü yaklaşmıştır." (3)

diye vâzediyordu. Yuhanna'dan maksad Yahya'dır.

Ve yine, Muhammed Cemalinin Zuhurundan önce, görünür gökteki eserleri belirdi. Görünmez gökte görünüp o Hüviyet Güneşinin doğacağını yeryüzündekilere müjdeliyen alâmetler ise arka arkaya gelen dört kişi idiler. Sonraları Selman adını alan Ruzbeh bunların hizmetleriyle şereflenmiştir. Bunlardan her biri, ölmezden önce, Ruzbeh'i öbürünün yanına gönderirdi. Nihayet dördüncüye geldi. Bu zat, öleceği sırada, Ruzbeh'e: (Ey Ruzbeh! Beni kefenleyip toprağa verdikten sonra kalk Hicaza git; Muhammed'in güneşi orada doğacaktır. O Hazretin mülâkatı ile müşerref olacağın için ne mutlu sana!) demişti.

Nihayet seneler ve asırlar tevali ede ede iş bu yeni ve Yüce Emre geldi dayandı. Bunun da yıldızının gökte görüldüğünü bir çok müneccimler haber vermişlerdir. Keza yerde de (Toprakları hoş olsun) Ahmet(4), Kâzım(5) isimleriyle anılan iki parlak nur meydana gelmiştir.

Birlik Aynaları'ndan her birinin zuhurundan önce, biri şu görünür gökte ve öbürü görünmez gökte olmak üzere, iki alâmet belirdiğini bütün bu izahlarımızdan anlamışsınızdır. Görünür gökteki belirti, yeni bir yıldızın doğmasıdır; ilim güneşinin, hikmet ay'ının, beyan ve mânâ yıldızlarının bulunduğu görünmez gökteki belirti ise kâmil insanın zuhurudur. Her Tanrı zuhurundan önce, bu dünyada kâmil bir insan meydana gelerek hüviyet güneşi ve Ahadiyet Ayı ile yüzyüze gelecek insanları terbiye edip hazırlar. Buyuruyor:

1) Metta II:2.

2) Ali İmran Sûresi 39.

3) Metta III:1-2.

4) Şeyh Ahmed Ahsaî.

5) Seyyid Kâzım Reştî.

"O zaman yeryüzünün bütün kabileleri dövünecekler ve İnsanoğlunun göğün bulutları üzerinde kudretle ve büyük izzetle geldiğini görecekler!"

Bu sembolik ifadenin mânası şudur: O zaman insanlar Tanrı Güneşi Cemali'nin, bilgi Ay'ının, ve Ledünnî Hikmet Yıldızlarının yokluğundan dolayı sızlanıp ağlayacaklardır: Derken, Vadolunan doğuşun tapılanın cemalinin buluta binmiş olduğu halde gökten indiğini görecekler. Yâni, o Tanrı Cemali, Rabbin irade göklerinden bir insan şeklinde görünecektir. "Gök" tâbiri yücelik ve yükseklikten kinayedir. Çünkü o, kutsallık maşrıklarının ve öncesizlik doğuşlarının görüldüğü yerdir. Bu kadîm varlıklar görünürde ana karnından çıkıp gelirler ise de, gerçekte Emir göklerinden inip gelirler; Onlar yerde oturur görünürler, ama mâna döşegine yaslanmışlardır; Onlar, insanlar arasında yürümekte iken yakınlık havasında uçarlar; Onlar, ayak kımıldatmadan, ruh diyarında yürürler; Onlar kanat açmadan, Tanrı birliği zirvelerine uçarlar, her solukta, uçsuz bucaksız kâinatın doğusunu ve batısını gezerler; Onlar her ân, görünür ve görünmez ülkeleri dolaşırlar; Onlar,

"Hiç bir şey onları başka bir şey ile meşgul olmaktan alıkoymaz"

tahtı üzerinde durmuş ve

"O'nun işi her gün başka başkadır."(1).

kürsüsünde oturmuşlardır; Onlar, kıdem sultanının her şeye hâkim kudreti ve Ulu Padişahın her şeyi sunan iradesi yönünden gönderilmişlerdir; Onun içindir ki:"Gökten inmekte" buyruluyor.

"Gök" kelimesi, mâna güneşlerinin sözlerinde: Emir göğü, meşiyet göğü, irfan göğü, îkan göğü, tibyan göğü, zuhur göğü, bütün göğü ve saire gibi bir çok muhtelif şeyleri adlandırır. "Gök" tâbiri, yerine göre, ancak Tanrı birliği sırlarına vakıf olup ezel şarabını içenlerden başkasının anlıyamıyacağı başka başka mâna ifade eder. Meselâ:

1) Rahman Sûresi 29.

"Gökte rızkınız ve vâdolunduğunuz şey vardır"(1)

buyruluyor: Halbuki, rızk yerden biter. Ve yine (isimler gökten iner) denilmiştir. Halbuki, isimler ağızdan çıkar. Kalb aynasını garaz tozundan bir parçaçık silip temizliyecek olursan, Tanrı'nın her şeyi içine alan sözlerindeki sembolik mânaları her bir zuhurda anlayıp gerçek bilginin sırlarına vakıf olursun. Fakat, insanlar arasında yaygın ilim perdelerini feragat ateşi ile yakmadıkça gerçek bilginin aydın sabahına kavuşamazsın.

Bilgi iki kısma ayrılır: İlahi bilgi, Şeytanî bilgi. Bunlardan birincisi gerçek Sultan'ın ilhamlarından, ikincisi ise karanlık ruhların hayallemelerinden doğar. Evvelkinin muallimi Hâlik Hazretleri, sonrakinin muallimi ise nefsanî vesveselerdir. Öteki kendi ifadesini: (Tanrı'dan korkunuz, Tanrı size öğretir) prensibinde bulur, beriki ise ancak: (Bilgi en büyük perdedir) hakikatinin bir teyididir. O ağacın meyvaları sabır, şevk, irfan ve muhabbettir; bu ağacın

meyvaları ise kibir, gurur ve böbürlenmedir. Karanlığı dünyayı kaplıyan bu ışıksız bilgilerin herhangi bir kokusu duyulmaz. Bu ağaç, günah ve şehvetten başka meyva vermez, düşmanlık ve kıskançlıktan gayri bir şey doğurmaz. Onun meyvası öldürücü zehir, gölgesi yakıcı ateştir. Şu sözü söyleyen ne güzel söylemiş; (Nefsin arzularına uy, hayayı bırak; zahidin yoluna gitme, isterse olsun allâme).

Şimdi, ruhu her işitilenden arıtmalı ve kalbi bütün ilgilerden temizlemeli ki, görünmez âlemin ilhamlarına mâkes ve Râbbani bilgi sırlarına hazine olsun. Bu sebepten: (Kar beyaz yolda yürüyüp al direğin izinden giden kimse, halkın kıymet verdiği şeylerden büsbütün sıyrılmış olmadıkça yurduna hiç bir zaman varamaz) denilmiştir. Bu yolda yolculuk etmek isteyenlerin uymak mecburiyetinde oldukları ilk şart budur. İyi düşün ve derinine dal ki, kitabın kastettiğine hakkıyla vakıf olasın.

Esastan çok uzak düştük, gerçi her ne söyledikse esas etrafında söyledik. Tanrı'ya yemin olsun! Ne kadar kısa kesmek istesem ve azın azı ile yetinmeği dilesem, kalemin dizginini elden gitmiş görüyorum. Bununla beraber, kalb sedefinde gizli kalmış daha nice inciler var! Hikmet köşklerinde kimsenin el sürmediği daha nice mâna hurileri var!

"Onlardan önce ne insanın ve cinin dokunmadığı cennet kızları"(2)

Bütün bu söylenenlere rağmen, sanki maksadı belirten tek bir harf söylenmedi ve esas ile ilgili tek bir işaretle bulunulmadı. Dostun haremine mahsus ihramı giyip Maksudun kâbesine eren ve dilsiz-kulaksız, beyan sırlarını işitecek ve anlayacak olan bir mahrem ne zaman bulunacak.

1) Zâriyat Sûresi 22.

2) Rahman Sûresi 56.

Sözü geçen âyetteki "Gök"ten maksadın ne olduğunu şu açık ve sağlam izahlardan bilip anladınız. İnsanoğlunun gök bulutları üzerinde ineceği bildiriliyor. "Bulut" demek, insanların gidişine ve görünüşe aykırı düşen şeyler demektir. Nasıl ki, bundan önce de irad ettiğimiz şu âyetle de denilmiştir:

Her ne zaman nefsanî arzularınıza uymıyan şeylerle size bir resul geldiyse, ona kibir gösterdiniz; bir kısmını inanmayıp yalanladınız ve bir kısmını da öldürdünüz"(1).

Ahkâmın başkalaşması, şeriatların değişmesi, yaygın âdet ve âyinlerin kalkması, tahsil görmemiş müminlerin medrese hücrelerinde dirsek çürütmüş münkir ulemayı geçmesi gibi haller bir mânada "bulut"tur. Ezeli Cemalin yeme-içme, fakirlik-zenginlik, izzet-zillet, uyuma-uyanma gibi beşerî tahdidler ile sınırlı olarak, fanî bir insan şeklinde zuhur eylemesi de bir "bulut"tur. Bir sözle, insanları şek ve şüpheyi düşürüp Hak'ka yönelmekten alıkoyan her şey "bulut"tur. Bütün bu perdelere sembolik bir ifade ile "bulut" denmiştir.

Bütün yeryüzünde oturanların ilim ve irfan göklerini yaran bulut işte budur. Nasıl ki buyruluyor:

"O günde gök bulutlar ile yarılır"(2).

Bulut, insanın gözünü şu gökteki güneşi görmekten meneylediği gibi bu söylenilen şeyler de halkı gerçek Güneşi görüp tanımaktan men eyler. Nasıl ki, Kitapta kâfirlerin dilinden buyrulmuştur:

"Bu ne biçim Resûl? Yemek yiyor, sokaklarda geziyor. Ne için onunla beraber, korkutucu olmak üzere, bir melek indirilmedi?"(3).

Görüldüğü veçhile, nebiler zâhiri fakirlik, dünyevî dert, açlık ve hastalık gibi bu maddî âlemin gerçeklerinden olan hallere müptelâ idiler. Kutsallık Heykellerinin diğer insanlar gibi böyle hallere maruz bulunduklarını gören halk şek ve şüpheyeye düşüyor, kuruntu ve şaşkınlık içerisinde kalıyor ve kendi kendilerine: Bir kimse ki, Tanrı katından geldiğini, bütün yeryüzünde oturanlara galip bulunduğunu, (Sen olmasaydın, felekleri yaratmazdım) sözünde görüldüğü üzere hilkatın sebebi kendisi olduğunu iddia etsin ve sonra bu gibi cüzi şeylere müptelâ olsun! Bu nasıl olur diyorlardı. Her peygambere ve onun eshabına fakirlik ve zillet gibi nice belâların isabet eylediğini; onlara iman eyliyenlerin başlarının şehir şehir armağan olarak nasıl gönderildiğini; görevlerini ifadan nasıl menolunduklarını işitmiş olmalısınız. Her biri din düşmanlarının elinde müptelâ bulunuyor, onlardan gelen her cefa okuna hedef teşkil ediyordu.

1) Bakara Sûresi 87.

2) Fûrkan Sûresi 25.

3) Fûrkan Sûresi 7.

Bellidir ki, her bir Zuhurda vukua gelen başkalaşmalar ve değişmeler, beşerin irfan gözü ile Hüviyet Doğusundan görünüp parlıyan Tanrı güneşi arasına kara bir bulut gibi girip o güneşi perdeler. Yıllarca atalarının ve dedelerinin gittikleri yoldan gidip bağlı bulundukları şeriatın usul ve kaideleri üzere yaşamış olan kimseler, bir

gün, içlerinden kendileri gibi beşerî sınırlar ile sınırlı bir şahsın ortaya atılarak asırlarca müddet gölgesinde büyüdükleri bir takım şer'i hükümleri ortadan kaldırdığını görür veya işitirse, tabiidir ki, bu hal feragat pınarından içmemiş ve marifet kevserinden tatmamış olanlar için bir perde veya bir buluttur. Bu gibiler, keyfiyeti işitir işitmez, Güneşten öyle perdelenirler ki, artık sorgusuz sualsiz küfrüne hükmedip katline fetva verirler. Böyle şeylerin tarih boyunca vukua geldiğini ve bu zamanda da görüldüğünü işitmişsinizdir.

Şu halde, var gücümüzle çalışalım ki, Tanrı'nın görünmez yardımı ile bu karanlık perdeler ve Tanrı'nın bu imtihan bulutları yüzünden O Nurlu Cemali görmekten geri kalmıyalım ve O'nu yine O'nun kendisi ile tanıyalım. Eğer O'ndan hüccet te istiyecek olursak, tek bir hüccet ve burhan ile iktifa eyliyelim ki, bütün feyizleri gölgede bırakan sonsuz feyze kavuşabilelim. Yoksa her gün yeni bir hevese kapılarak itiraza karkışmayalım ve kendi boş kuruntularımıza yapışmıyalım.

Sübhanallah! Bu şeyler bundan önce bir çok acaip telmihler ve garip işaretlerle - halkın şuuruna işleyip zuhur gününde denizler denizinin coşkun dalgalarından nasipsiz kalmasınlar diye - haber verilmiş olduğu halde, şimdi nelere şahid oluyoruz? Keyfiyet Kur'anda da nâzil olmuştur, Nasıl ki, buyruluyor:

"Tanrı'nın bulut gölgesinde kendilerine gelmesinden başka bir şey mi bekliyorlar?"(1)

Bir kısım zâhir uleması, bu âyetin kendi hayalhanelerinde yarattıkları mefhum kıyametin alâmetlerinden biri sayarlar. Halbuki bu âyetin kavramı Kur'ana münhasır değildir. Semavî kitapların çoğunda mevcut olup müteakip zuhurun

belirtilerinden ne zaman bahsolunsa zikri geçer. Ve yine buyrulur.

1) Bakara 210.

"Gökte gözle görülür bir dumanın hasıl olduğu bir gün gelecektir. Bu duman insanları kaplıyacaktır. Bu cidden, elemli bir azabdır"(1).

Kötü ruhlara aykırı ve halkın nefsanî arzularına muhalif düşen bu gibi haller, Rabb-ül İzzet Hazretleri tarafından mehenk taşı ve terazi takdir buyrulmuştur. Tanrı kendi kullarını, evvelce de denildiği gibi, bunlarla dener, iyiyi kötünden ve yön döndüreni yön çevirenden bunlarla ayırd eder. Görüş başlıkları, kökleşmiş âyin ve âdetlerin ortadan kalkması, bunların ortadan kalkmamasına var kuvvetleriyle çalışan dar fikirli kimseler, adı geçen âyette (duman) sembolik tâbiri ile ifade edilmiştir. Hangi duman bütün milletleri saran, onlar için büyük bir işkence halini alan ve bütün gayretlerine rağmen onların yakasını bırakmayan bu dumandan daha koyudur. Onlar, içte yanan bu ateş ile her lâhza azap içindedirler. Çünkü, bu yeni Tanrı Emrinin ve Yüce Tanrısal saltanatın bütün dünyaya yayıldığını ve günden güne ilerlediğini her işittikçe onların yüreklerindeki ateş bir kat daha alevlenmekte; Tanrı'nın inayetiyle, sâliklerinin kudret, feragat ve istikameti gün geçtikçe kuvvetlenir görerek duydukları ızdırap bir derece daha şiddetlenmektedir. Hamdolsun Allah'a, bu günlerde Tanrı'nın satveti öyle kendini göstermiş bulunuyor ki, düşmanlar ağız açamaz hale gelmişlerdir. Bu gibiler, Dostun yolunda yüz bin canları olsa seve seve feda eylemeğe hazır Tanrı dostlarından biriyle yüzyüze gelince, korkularından iman izhar eylerler ve kendi başlarına kalınca sövüp saymağa başlarlar. Nasıl ki buyrulmuştur:

"Onlar sizinle yüzyüze gelince, iman ettik derler; kendi başlarına kalınca ise hiddet ve kin ile parmaklarını ısıırırlar. Onlara de ki: Hiddet ve kininizle geberiniz: Tanrı içinizde ne var ne yok hepsini bilir"(2).

Yakın gelecekte Tanrı kudretinin bayraklarını bütün memleketlerde dalgalanır görecektir, galebe ve saltanatının eserlerini bütün dünyada müşahade eyleyeceksin.

Hâsılı, bir çok din bilginleri bu âyetlerin mânasını anlayamayıp kıyametten muradın ne olduğuna akıl erdiremediklerinden hepsini kendi uydurdukları kıyamet anlayışına göre şuursuzca tefsir etmişlerdir. Biricik Tanrı tanıktır ki, biraz basîretleri olsa, bu iki âyetteki sembolik ifadede bütün anlatmak istediğimizi anlayıp Rahmanın inayetiyle pırıldayan iken sabahına kavuşurlar. İşte, Baha Sidresi'nin dalları üzerinde Ölümsüzlük Güvercini senin için böyle terennüm eylemiştir; tâ ki Tanrı'nın izniyle ilim ve hikmet yollarının yolcularından olasın.

1) Dühan Sûresi 10-11.

2) Ali İmrân Sûresi 119.

Buyuruyor: "Meleklerini gönderecek..." Buradaki "melekler"den maksad, ruh kuvveti sayesinde beşerî sıfatları Tanrı sevgisi ateşi ile yakıp Allin(1) ve Kerrubiyyin(2) sıfatları ile muttasıf olan kimselerdir. Hazreti Sadık(3) Kerrubilerin vasfında: (Arşın arkasında bizim bir bölüm Şiamız vardır) buyuruyor. Gerçi (Arşın arkasında) tâbirinden dış ve iç bir çok mânalar gözönünde bulundurulabilir ise de, bir mânada maksad Şianın bulunmayışıdır. Nasıl ki başka bir münasebetle de: (Mümin Kibrit-i ahmer(4) gibidir)

diyerek dinliyenlerden birine:(Sen hiç Kibrit-i ahmer denilen şeyi gördün mü?) diye sormuştur. Bakınız, açıklamadan daha özlü olan bu telmih, gerçek müminin bulunmayışına nasıl delâlet ediyor. İşte bu o Hazretin tanıklığı. Bakınız, kendileri iman rayihasını koklamamış bir nice kimseler var ki, imanın varlığı veya yokluğu ağızlarından çıkacak bir tek söze bağlı bulunan kimselere küfür isnadından çekinmezler.

Bu mukaddes varlıklar beşerî sınırlamalardan sıyrılıp ruhanilerin ahlâkı ile yaratılmış ve mukaddeslerin vasıflarıyla vasıflanmış olduklarından kendilerine (melek) ismi verilmiştir. Her fıkrası açık âyetlerle, sağlam delillerle ve parlak bürhanlarla incelenen bu sözlerin mânası işte böyledir.

Fakat genellikle Hristiyanlar bu sözlerdeki gizli mânayı anlamadıklarından ve aynı zamanda bildirilen belirtiler de gerek kendilerinin ve gerek din ulularının anladığı şekilde zuhura gelmediğinden, o günden bugüne Mukaddes Tanrı Mazharlarının doğruluğunu kabulden imtina göstermişler, bütün kudsî feyizlerden mahrum kalmışlar. Tanrısal sözlerin güzelliklerinden perdelenmişlerdir. İşte insanların bu Dönüş Günündeki halleri ve davranışları! Henüz şu kadarını bile idrâk etmemişlerdir ki, her devirde Tanrı Zuhuru'nun alâmetleri kitaplarda yazılı olduğu şekilde bu maddî âlemde görünecek olsa, kimin inkâr veya itiraza mecali kalır? Bu takdirde, iyi ile kötü ve mücrim ile günahsız birbirlerinden nasıl ayırd edilir? Düşününüz bir kere: İncil'de yazılı olan bu haberler harfi harfine maddeten tahakkuk eyliyerek, melekler Meryem oğlu İsa ile birlikte şu maddî gökten bulutlar üzerinde yere inecek olsa, kimde tekzip kudreti kalır? Artık kim inkâr edebilir ve kim kibirlenebilir? Aksine, bu

takdirde, yeryüzü sakinleri, red ve kabul şöyle dursun, ağız açıp bir tek söz söyleyemeyecek derecede dehşete düşerler. İşte bu haberlerdeki gerçek mânayı anlayamayan bir kısım Hiristiyân uleması o Hazret ile münakaşaya girişerek: (Eğer sen geleceği bildiren nebi isen Mevud'un Cemali ile birlikte gelip ona yardımcı ve insanları korkutacakları kitaplarımızda yazılı melekler niçin seninle beraber değil?) diye itirazda bulunmuşlardır. Bu Ulu Tanrı onların dilinden şöyle haber veriyor:

1) En Yüce Varlıklar

2) Tanrı'ya en yakın bir sınıf melekler.

3) Şiilerin 6. İmamı Câfer-i Sadık.

4) Eski Kimyagerlere göre pek az bulunur. Bir madde

"O'na, kendisi ile birlikte bulunup korkutuculuk edecek bir melek niçin indirilmedi?"(1).

Bu sebeptendir ki, her asırda ve devirde bu türlü itirazlar ve ihtilâflar insanlar arasından eksik olmamıştır. Halk daima:(Neden şu veya bu alâmet zuhura gelmedi?) diye saçma itirazlarda buluna gelmişlerdir. İnsanlara bu hastalık, Birlik cevherinin ve İlâhî şahısların doğru veya yalancı olduğu noktasında zamanın ulemasına uymuş olmaları yüzünden bulaşır. Bu suretle körü körüne kendilerine uyulan ulema ise kendi havalalarına uyarak bir takım hasîs ve geçici menfaatler peşinden koşmakta bulundukları için bu Ölmez Güneşleri kendi ilim ve idraklerine muhalif, gidiş ve görüşlerine aykırı görürlerdi. Bu kabîl yalancı âlimler, Tanrı sözlerine ve benlik harflerinin

verdiği haberleri de kendi kısır anlayışlarına göre tefsir etmişlerdi. Bu yüzden hem kendilerini, hem halkı Tanrı'nın fazıl ve rahmet yağmurundan nasipsiz ve uzak tutmuşlardır. Bununla beraber, onlar meşhur:(Bizim sözlerimiz anlaşılması güç, cidden çok güçtür) hadîsinin doğruluğunu ikrar ve itiraf ederler. Başka bir münasebetle de:(Bizim Dâvamız çetin, cidden çok çetin bir Dâvadır! Ona ancak Tanrı' ya yakın duran melekler ile Tanrı katından gönderilen nebiler veya kalbi Tanrı'nın imtihanından geçmiş olan kullar tahammül eder) buyrulmuştur. Zâhir uleması kendileri de bilirler ki, bu üçten hiç birisi kendi haklarında doğru değildir. İlk ikisi, üzerinde durulmıyacak kadar açıktır. Üçüncüsüne gelince: Onlar hiç bir zaman Tanrı imtihanlarından ak yüzle çıkmamışlar, Tanrı mihengine vurulunca ne kadar karışık olduklarını açığa çıkarmışlardır.

Ne şaşılacak şey! Bu hadîsin doğruluğuna şehadette bulunan din uleması henüz şer'i meselelerde zan ve kuşkudan kurtulamamış oldukları halde, ilâhiyatla ilgili esaslı çapraşık meselelerde ve kutsal Tanrı sözlerindeki esrar cevherlerinde âlimlik taslarlar. Onlar hadîslerdeki mânaya tamamiyle yabancı olduklarına bakmıyarak kalkıp:(Ka'im'in(2) zuhuruna öncelik eyliyen alâmetlerden bulunan falan hadîs henüz tahakkuk etmemiştir) derler. Bilmiyorlar ki, bütün alâmetler zâhir oldu, Emir sıratı kuruldu ve işte müminler onun üzerinden şimşek gibi geçmektedirler. Onlar ise hâlâ alâmet bekler dururlar. Onlara söyle: Ey bilmezler! Sizden öncelikler beклиye durdukları gibi siz de beклиye durun bakalım:

Bundan önceki Kitablarda gelecek Peygamberlerin zuhuruna ve bu cümleden olarak, yukarıda bahis konusu edildiği üzere, Muhammed güneşinin doğuşuna öncelik eylemesi gereken ve

fakat görünürde hiç biri vukua gelmemiş bulunan alâmetlerden söz açıp : (Bu alâmetlerin görünürde vukua gelmemiş olduğuna göre hangi delil ve bürhan ile Hiristiyancıları ve benzerlerini reddediyor, küfürlerine hükmediyorsunuz?) diye onlara bir sual yöneltirse, cevabından âciz kaldıkları için bu Kitapların tahrife uğradığını ve binaenaleyh tanrı katından inme kitaplar olmadığını ileri sürerler: Halbuki bizzat âyetin ibareleri onun Tanrı katından olduğuna şehadet etmektedir. Aynı âyetin meali Kur'anda da mevcuttur. Nolaydı anlıyanlardan olaydınız! Gerçek söylüyorum: Onlar bütün bu müddet içinde tahriften maksadın en olduğunu idrâk etmemişlerdir.

1) Fûrkan Sûresi 7.

2) Şiilere göre âhir zamanda çıkacak Mehdi.

Evet, gökten inme âyetlerde ve Muhammed Güneşi Aynalarının sözlerinde, yüce makam işgal eyliyenlerin tahriflerinden ve kendilerini herkesten yüksek görenlerin değiştirmelerinden bahsolunduğu vakidir; fakat bunlar muayyen vakalara inhisar eder. Suriya Oğlu'nun hikâyesi bu cümledendir: Bir gün Hayber ahalisi, zina işleyen evli erkek ile evli kadına tatbik edilecek cezayı Fûrkan Noktası'ndan(1) sorarlar. (Bu gibilerin cezası, Tanrı'nın hükmüne göre, taşlanıp öldürülmektir) cevabını verir. Onlar:(Tevrat'ta böyle bir hüküm yoktur) diye inkâr ederler. Bunun üzerine Hazret: (Bilginleriniz arasında kimi, salâhiyetle söz söyleyebilir tanır ve sözüne itimad edersiniz) diye sorar. (Suriya Oğlu) cevabını verirler. Hazret onu yanına çağırarak: (Sizin için denizi yaran üzerinize Men(2) indiren, size buluttan gölgelik yapan, sizi Firavun ve kavminden kurtaran ve sizi bütün insanlardan üstün tutan Tanrı hakkı için söyle: Musa'nın zina işleyen evli

bir erkek ile evli bir kadın hakkında tatbik edilecek hükmü nedir?) Suriya Oğlu: (Ya Muhammed, taşlanıp öldürülmektir) cevabını verir. Hazret sorar: (O halde bu hüküm Yahudiler arasında neden tatbik ve icra mevkiinden kalkmış bulunuyor?) Suriya Oğlu cevap verir: (Buhtunnasır kutsal Mabedi yakıp Yahudileri katliam edince, memlekette pek az sayıda Yahudi kalmıştı. Mevcut Yahudilerin azlığını ve Amalika'nın çokluğunu gözönünde tutan zamanın uleması biraraya gelip baş başa verdiler; Tevrat'ın bu hükmü tatbik ve icra edilecek olursa, Buhtunnasır'ın elinden kurtulmuş olanların da bu hüküm mucibince telef olacağını düşündüler. Bunun üzerine, bu husustaki idam hükmünü ortadan kaldırmayı zarurî gördüler). Bu arada Cebrail, Onun aydın yüreğine inerek şu ayeti bildirir:

"Onlar Tanrı sözlerini yerlerinden değiştiriyor." (3).

Bu adı geçen muayyen yerlerden biri idi. Burada tahriften maksat, bu mahlûkların anladığı gibi değildir. Hattâ bazıları, Yahudi ve Hiristiyân ulemasının Hz. Muhammed'i över mahiyetteki âyetleri kitaptan silip yerlerine aksini yazdıklarını iddia ederler. Bu son derece mânasız ve asılsız bir iddiadır. Bir kitaba inanıp onu Tanrı'dan bilmiş olan bir kimsenin onda tasarruf icra eylemesi hiç tasavvura sığar mı? Bundan başka, Tevrat, dünyanın her tarafında mevcut bulunuyordu; Mekke ve Medine'ye münhasır değildi ki, onda tasarruf yapabilsinler. Hayır, tahriften maksad bugün bütün Fûrkan ulemasının meşgul olduğu şeydir; yâni Kitabı, kendi meyil ve arzularına göre anlayıp tefsir etmektir. Hz. Muhammed'in zamanındaki Yahudiler Tevrat'tan O'nun zuhuruna delâlet eyliyen âyetleri kendi arzularına göre tefsir edip, O'nun beyanına razı olmadıklarından tahrif hükmü onların hakkında sadır olmuştur. Bugün Fûrkan Ümmeti de

Zuhur'un alâmetleri ile ilgili Kur'an âyetlerini kendi meyil ve arzularına göre tefsir etmek suretiyle aynı tahrifi yapıyorlar. Başka bir yerde de şöyle buyruluyor:

- 1) Hz. Muhammed.
- 2) Kudret Helvası.
- 3) Nisa Sûresi 46.

"Onlardan bir bölük vardı ki Tanrı'nın sözünü işitip anladıktan sonra onu bile bile değiştirirlerdi"(1).

Bu âyet dahi kelimelerin değil, kelimelerdeki mânaların tahrife uğratıldığını teyid eder. Bunun böyle olduğunu yukarıda geçen âyet gösterdiği gibi doğru düşünenler de idrak eder. Ve yine başka bir yerde buyruluyor.

"Vay o kimselere ki elleriyle kitabı yazıp sonra da kendi hasis menfaatleri için, bu Allah tarafından derler"(2).

Bu âyet Yahudî bilginleri ve büyükleri hakkında nâzil olmuştur. Bu din bilginleri zenginleri memnun, hasis menfaatlerini temin, içlerindeki hınçlarını ve küfürlerini dışarı dökmek için Hz. Muhammed hakkında bir kaç reddiye yazıp burada söylenilmesi caiz olmıyan bazı delillere istinad ettiler ve bu delillerin Tevrat'ın bölümlerinden çıkarıldığını ileri sürdüler.

Aynı şeye bugün de şahid olmaktayız. Bu hayranlık uyandırıcı Emir aleyhinde âlim geçinen bir takım cahiller nice reddiyeler kaleme almışlar ve kendi uydurduklarını Kitabın âyetlerine ve

gerçek anlayış sahiblerinin sözlerine uygun olduğunu sanmışlardır.

Hâsılı, bu şeyleri anlatmaktan maksad ve gaye, İncil'den iktibas eylediğimiz bu alâmetler tahrif edilmiştir diye reddedilip bu hususta bir takım âyet ve yazılar ileri sürülecek olursa, böyle bir iddianın düpedüz yalan ve sırf iftira olduğunu bilmelisiniz. Evet, anlattığımız mânada tahrif bazı muayyen vakalarda variddir. Bazı İlâhî ümmilerin zâhirî ilimlere de vakıf bulunduğu her görür gözü olanlarca bilinsin diye bu muayyen vakalardan bazılarını zikrettik; tâ ki bir takım muarızlar falanca âyet tahrifin vukuuna bir delil teşkil ettiğine ve bizim vukufsuzluk yüzünden bu gibi şeyleri bahis mevzuu ettiğimize zahip olmasınlar. Ve sonra, unutmıyalım ki, tahrife delâlet eyliyen âyetlerin çoğu Yahudiler hakkında nâzil olmuştur. Nolaydı, Kur'an bilgisi adalarında araştırmalar yapaydınız!

1) Bakara Sûresi 75.

2) Bakara Sûresi 79.

Gökten inen asıl İncil'in bu Hristiyanlar arasında mevcut olmayıp göğe çekilmiş olduğunu, bu dünyanın bazı ahmaklarından işitiyoruz. Bu gibiler, böyle söylemekle, Celil ve Aziz Yaradan'a büyük bir cebir ve haksızlık isnad eylemekte olduklarından gafil bulunuyorlar. Zira Allah, İsa Cemali'nin Güneşi kavminin gözlerinden nihan olarak dördüncü göğe yükseldikten sonra, halk arasındaki en büyük bürhanı olan Kitabı nasıl olur da ortadan kaldırır? Bu takdirde, insanlar İsa'nın zamanından Muhammed Güneşi'nin doğuşuna kadar hidayetsiz kalmış olmazlar mı? Bu müddet esnasında İsa ümmeti ne ile mükellef olacaktı? Neye yapışacaktı? Böyle kendi haline terkedilmiş insanlar hakikî İntikam alıcının

intikamına nasıl maruz tutulabilir? Böyle başı boş bırakılmış insanlar Manevî Padişahın azabına ve cezalarına nasıl hedef teşkil edebilir? Bütün şeyler bir yana, bu takdirde Feyyazın feyzinin kesilmesi ve Varlık Sultanının rahmet kapılarının kapanması gerekir. Kendisi hakkında kulların böyle bir zanna düşmüş olmalarından ötürü Tanrı'ya sığınırız! O, onların irfanlarından yücedir, çok yüce!

Sevgili dost! Ezelî şafağın söktüğü, "Allah göklerin ve yerin nuru"(1) âyetinin parıltısı âlemi aydınlattığı, "Allah kendi nurunu tamamlamağı diler"(2) sözüne göre ismet otağının kurulduğu ve "Her şeyin melekûtü O'nun avucunda" fetvasınca O'nun kudret eli bütün yeryüzünde oturanlara doğru uzandığı böyle bir sırada, kalkıp himmet kuşağını sıkı kuşanmalı ve belki böyle yapmakla, Allah'ın inayet ve keremi ile, o mukaddes "biz gerçekten Allah'tanız" şehrine varır ve o yüce "Biz O'na döneriz" meskenlerinde yer tutarız. İnşallah, gönül gözünü bu fani dünyanın ilgilerinden arıtmış olarak bitmez tükenmez irfan mertebelerini aşar ve Hakkı, varlığını isbat için delil ve isbat aramağa ihtiyaç görmeyecek kadar, aşikâr görürsünüz.

Ey arayıcı dost! Eğer ruhun ruhanî havasında uçuyor isen, Hak'kı her şeyin üstünde aşikâr görürsün, o kadar aşikâr ki, O'ndan başkasını bulamazsın. "Allah var idi ve O'nunla birlikte hiç bir şey yok idi." Bu makam, her hangi bir delil ile tanıtlanmış veya herhangi bir burhan ile kanıtlanmış olmaktan münezzehtir. Eğer Hakikatın kutsal fezasında dolaşan bir kimse isen, göreceksin ki her şey O'nun tanınmasıyla tanınır, O ise ancak kendi kendisiyle tanınabilir. Ve eğer delil diyarında oturan bir kimse isen, bizzat Kendisinin buyurduğu:"Bizim sana Kitabı indirmiş olmamız onlar için kifayet etmez mi?"(3) sözü ile iktifa eyle.

Bu, O'nun kendisinin tayin buyurduğu bir hüccet olup ondan daha büyüğü yoktur ve olmayacaktır. "O'nun delili âyetleridir ve O'nun varlığı isbatıdır."

1) Nur Sûresi 35.

2) Tevbe Sûresi 32.

3) Ankebut Sûresi 51.

Şimdi Beyan Ehli'nden ve onlar arasındaki bütün âriflerden, hâkimlerden, âlimlerden ve şahidlerden bir ricam var: Kitaptaki Tanrı tavsiyelerini unutmayıp gözleri daima Emrin aslında olsun; olma ki, o Cevherler Cevherinin, o Hakikatler Hakikatinin, o Nurlar Nurunun zuhurunda Kitabın bâzı ibarelerine yapışıp Kur'an devrinde başa gelen şeyleri O'nun da başına getireler; çünkü o Hüviyet Sultanı kendi işitilmedik güzel sözlerinin tek bir harfi ile Bütün Beyan'ın ve Beyani'lerin ruhunu kabzeylemeğe ve yine ağızından çıkacak tek bir harf ile cümlesine yeni ve ebedî bir hayat bağışlayıp nefis ve arzu mezarlarından çıkarmağa muktedir. Dikkat edip uyanık bulununuz; hatırdaki tutunuz ki, her şeyin varacağı sonuç O'na imandır, O'nun zamanını idrak ve likasına kavuşmaktır.

"İyilik ve fazilet, yüzünüzü Doğuya ve Batıya çevirmek değildir; iyi ve fazilet sahibi olan kimse, Allaha ve ahiret gününe inanandır"(1).

Kulak veriniz, ey Beyan Kavmi, size hak üzere verdiğimiz öğütlere; ola ki, Tanrı'nın günlerinde bütün insanlık üzerine uzanan gölgenin altında oturasınız.

1) Bakara sûresi 177.

II. BÖLÜM

"GERÇEKLİK GÜNEŞİ VE TANRI NEFSİNİN MAZHARI, BÜTÜN GÖKLERDE VE YERDE OLANLAR ÜZERİNE DAİMA HAKİMDİR; İSTER YERYÜZÜNDE ONA İTAAT EYLEYEN BİR KİMSE BULUNMASIN. O, BÜTÜN DÜNYADAKİLERİN SERVETİNDEN MÜSTAĞNİDİR; İSTER BİR PULU BİLE BULUNMASIN. İŞTE EMRİN SIRLARINI SANA BÖYLE AÇIKLAR VE HİKMET CEVHERLERİNİ SENİN ÜZERİNE BÖYLE SAÇARIZ; TA Kİ, FERAGAT KANATLARINI AÇARAK GÖZLERDEN SAKLI OLAN HAVADA UÇASIN."

Bu bölümdeki sözlerin özü, temiz ruhlu ve saf yürekli olanlara şu açık hakikati iyice anlatmaktır: Gerçeklik Güneşleri ve Birlik Aynaları insanları terbiye ve bütün varlıklara Tanrı feyzini iblâğ eylemek üzere her hangi bir asır veya devirde Tanrı âleminin görünmez çadırlarından çıkıp bu görünür âleme ayak basınca, kahredici bir saltanat ve galebe edici bir satvet ile mücehhez olarak gelirler. Çünkü bu gizli Mücevherler, göze görünmez âlemin bu Saklı Hazineleleri, "Tanrı istediğini yapar ve dilediği gibi hükmeder" hakikatinin tecelli ettiği noktalardır.

Şurası gerçek bilgi ve aydın fikir sahiblerine malumdur ki, Tanrı'nın görünmez hüviyeti ve birliğinin Zâtı meydana çıkma ve görünmeden, yükselip alçalmadan ve girip çıkmadan münezzehtir. O, her vasfedicinin vasfından ve her idrak eyleyicinin idrakinden yücedir. O, Kendi bilinmez Zâtında mevcut olagelmış ve Kendi görünmez varlığında mevcut olagidecektir.

"O'nu gözler idrak edip görmez, O ise gözleri idrak edip görür, O lâtif ve habîr'dir.(1).

O'nun ile yaratıkları arasında her hangi bir ilgi, bağ, ayrılık, bitişiklik, yakınlık, uzaklık, yönlülük ve işaret hiç bir veçhile mümkün değildir; zira göklerde ve yerde ne varsa cümlesi O'nun ağzından çıkan "ol" emri ile vücade gelmiş ve meşiyetin kendisi demek olan iradesi ile mutlak yokluktan varlık ve görgü âlemine ayak basmıştır.

Sübhanallah! Hattâ yaratıkları ile O'nun Kelimesi arasında bile her hangi bir bağ veya ilgi bulunmamış ve bulunmayacaktır. Bu hususta:

"Allah sizi Kendi nefsinden sakındırır"(2).

1) En'am Sûresi 103.

2) Ali İmran Sûresi 28.

Açık bir bürhan ve "Allah var idi ve O'nunla birlikte hiç bir şey bulunmuyordu" ikna edici bir delildir. Bütün nebiler, vasîler, âlimler, ârifler ve hakîmler O Cevherler Cevherini gereği gibi anlamaktan ve O Gerçekler Gerçeğini hakkıyla tanıyıp bilmekten âciz olduklarını ikrar ve itiraf etmişlerdir.

Varlığına başlangıç bulunmayan Zâtının tanınması böylece hiç bir veçhile mümkün olmadığına göre, "Rahmeti her şeyi aşmıştır ve Rahmetim her şeyi kaplamıştır" gereğince, nurlu Kudsiyet Cevherlerini ruhanî ruh âlemlerinde, beşer suretinde, insanlar arasında göndermiştir; tâ ki Onlar, varlığına başlangıç bulunmayan O Zâtı ve eskiliğine sınır konulamayan Hüviyeti yansıtınsınlar. Bu Mukaddes Aynalar, bu Hüviyet Doğuşları hep o Varlık Güneşinden ve Maksud Cevherinden işaret verirler: Bilgileri bilgisinden, güçleri gücünden, saltanatları saltanatından, güzellikleri güzelliğinden, zuhurları zuhurundandır. Onlar,

Tanrı ilimlerinin mahzeni, Tanrısal hikmetin madeni, sonsuz feyzin kaynağı, zevâlsiz güneşin doğuşu olmak vasfını taşırlar. Nasıl ki buyruluyor:"Senin ile onlar arasında bir fark yoktur; şu kadar var ki onlar senin kulların ve yaratıklarındır." Bu makam:"Ben Oyum ve O ben" hadisinin işaret ettiği makamdır. Bu iddiamızı teyid eder mahiyette bir çok hadisler de vardır; fakat ben sözü uzatmak istemediğimden bunların burada zikrinden geri durdum.

Esasen göklerde ve yerde her ne varsa cümlesi Tanrı sıfatlarının ve isimlerinin görüldüğü yerlerdir. Her bir zerrede Hakikat Güneşinin bin bir tecellisi mevcuttur. Sanki yaratık âlemindeki bu tecelli olmasa, hiç bir şey varlık kaftanını giymekle öğünmez ve mevcudiyet şerefiyle şereflenmezdi. Zerre içerisinde gizli nice bilgi güneşleri ve damla içerisinde saklı nice hikmet denizleri var! Bu dediğimiz, bütün varlıklar içerisinde, bilhassa insan için doğrudur. İnsan böyle bir kaftana ve şerefe yaraşır kılınmıştır. Tanrı'nın bütün sıfatları ve isimleri insanoğlunda kendi kemalini bulur. Bu isimler ve sıfatlar hep Ona racidir. Bunun için denilmiştir:"İnsan Benim sırrım ve Ben onun sırrıyım" bu çok ince ve nazik mevzua temas eyliyen yaygın âyetler bütün Semavî Kitaplarda ve İlâhî Sahifelerde yazılıdır. Ezcümle:

"Biz onlara Kendi âyetlerimizi gerek ufuklarda ve gerek kendi nefislerinde göstereceğiz"(1).

denildiği gibi, bir başka yerde de:

"Ve kendi nefislerinizde dahi; bunu basîret gözü ile görmez misiniz?"(2).

1) Fussilat Sûresi 53.

2) Zâriyat Sûresi 21.

ve yine başka bir yerde de:

"Olmayınız o kimselerden ki, onlar Allah'ı unuttular ve Allah'da onlara kendi nefislerini unutturdu"(1).

buyrulmuştur. Bu münasebetle, Beka Sultanı (Yüce gök otağındakilerin canı O' na kurban) şöyle buyurmuştur:"Nefsini tanıyan Rabbını tanımış olur".

Muhterem dostum! Tanrı'ya yemin olsun, bu sözler üzerinde bir parça düşünecek olursan, Tanrı hikmetinin ve sonsuz ilimlerin kapılarını karşında açılmış bulursun.

Her şeyin Tanrı isim ve sıfatlarını aksettirmekte olduğu bu izahattan anlaşılır. Filvaki, her bir şey kendi istidadına göre Tanrı'yı tanıtır ve O'na delâlet eyler; şöyle ki Tanrı isim ve sıfatlarının tecellisi, görünen ve görünmeyen bütün şeyleri sarmıştır. Bunun içindir ki "Senden özgesi için Senin olmıyan bir zuhur var mıdır ki onunla Senin mazharın olsun? Kör olsun Seni görmiyen göz!" buyurulmuştur. Ve yine Beka Sultanı diyor:"Hiç bir şey görmedim ki, Tanrı onun içinde, önünde veya sonunda olmasın". Kümeyl'in rivayet ettiği hadîste de şöyle deniyor:"İşte ezel Sabahından bir ışık parladı; onun dalgaları Birlik Vücutlarını yalıya durmada". İnsan, yaratıkların bu en yücesi ve en mükemmeli, Tanrı nurunu öbür yaratıklardan fazla aksettirir ve Onu en iyi bir şekilde ifade eder. İnsanlar içersinde en mükemmeli, en üstünü ve en güzeli ise Gerçeklik Güneşini yansıtanlardır. Hayır, başkaları hep Onların iradesiyle mevcut ve onların başışlarıyla hareket etmektedirler."Sen olmasaydın, felekleri

yaratmazdım". Hayır, bütün kâinat Onların mukaddes alanında kelimenin tam mânasıyla bir hiçtir. Ne diyorum, insan dili Onların senâsını gereği gibi terennüm edemez, hiç bir vasıf Onları olduğu gibi anlatamaz. Bu kudsiyet Heykelleri, Ezel Sultanının ilk aynalarıdır; bunlar o Görünmezler Görünmezinin ancak birer ifadesidir; bunlar O'nun ilim, kudret, azamet, rahmet, hikmet, izzet, cömertlik ve kerem gibi bütün isim ve sıfatlarını aksettirirler. Bütün bu sıfatlar, bu Tanrı birliği Mücevherlerinin görünmesiyle görünür.

Bu sıfatlar hiç bir zaman bir kısım nebilerden esirgenerek diğer bir kısım nebilere tahsis edilmiş değildir. Hayır, aksine, Tanrı'ya yakın bütün nebiler ve mukaddes seçkinler bu sıfatlarla vasıflanmış ve bu isimlerle isimlenmiştirler. Ancak şu var ki, bâzıları bâzılarına nisbetle zuhurca daha şiddetli ve aydınlıkça daha aydındır. Nasıl ki buyrulmuştur:

"Bu Tanrı elçilerinin kimini kiminden üstün tuttuk."(2).

1) Haşr Sûresi 19.

2) Bakara Sûresi 253.

Şimdi, açıkça anlaşıldı ki, bütün bu yüce sıfatların ve sayısız isimlerin ışığı bütün nebilerin ve velilerin heykellerinde parlar, bâzı sıfatların ışığı bir kısım Nur Heykellerinde ister zahiren parlar görünsün, ister görünmesin. Her hangi bir sıfatın görünürde bu Mücerred Ruhlarda görünmemesi, o sıfatın onlarda mevcut bulunmadığına delâlet etmez. Bunun için, saltanat, azamet ve bunlara benzer bütün Tanrı sıfatlarının bu Aydınlatıcı Varlıklarda ve İmrendirici Simâlarda mevcut bulunduğuna hükmolunur. Onların zâhirî bir

saltanat ve saire ile meydana çıkmamaları onların hakikatte bu vasıflarla nitelendirilmelerini önlemez. Bunun böyle olduğu her görür göz sahibi kimsece kabul edilmiştir; delil ve isbata hacet yoktur.

Evet, insanlar kutsal sözlerin tefsiri için Tanrı bilginlerinin sâf ve berrak kaynaklarına baş vurmadıklarından, kuşku ve gaflet vâdisinde susuz ve bitkin dolaşmada, ferahlık verici tatlı sulara arka çevirip yakıcı tuzlu suların çevresinde toplanmadadırlar. Hüviyet Güvercini bunların halini şöyle anlatıyor:

"Onlar doğru yolu görseler, ona gitmezler; delalet yolunu görseler, onu kendilerine yol ittihaz ederler. Bu da onların âyetlerimizi tekzip eyleyip onlardan gafil bulunmalarının bir cezasıdır."(1).

Yâni, iyilik ve kurtuluş yolunu görünce, ona gitmezler ve ona itibar göstermezler, ama bâtil, isyan ve delalet yolunu görünce hak yolunu bulduk sanırlar. Böyle bâtila yönelip hakka arka çevirmeleri, böyle bir dalalete düşmeleri, âyetlerimizi tekzip eylemelerinin ve onların inişinden ve görünüşünden gafil bulunmalarının bir cezasıdır.

Nitekim bu yüce ve hayranlık uyandırıcı Zuhurda görüldüğü üzere, on binlerce âyet kudret ve rahmet göklerinden indiği halde, herkes onlara arka çevirmiş, onların tek bir harfini anlayamıyan kimselerin sözlerine bel bağlamışlardır. İşte bunun bir neticesi olarak buna benzer açık meselelerde şüpheye düşmüşler ve kendi kendilerini Tanrı Cennetinden ve İlâhî hikmet bahçelerinden mahrum eylemişlerdir.

Şimdi yine bahsimize gelelim. Sormuştunuz: (Kaim'in saltanatla zâhir olacağı İslâm semasının Parlak Yıldızlarına ait hadislerde bildirildiği halde, ne için bu saltanattan bir eser görülmedi? Ve, bu haberlerin aksine olarak, niçin O' nun dostları ve arkadaşları olmaz zulüm ve cefaya maruz kaldılar ve hâlâ da büyük bir zillet ve aciz içerisinde ömür sürmektedirler?) Evet, kitaplarda Kaim'in saltanatı hakkında yazılı olan şeyler doğrudur, onda şek ve şüphe yoktur. Ancak o saltanat, herkesin anladığı mânada bir saltanat ve hâkimiyet değildir.

1) Araf Suresi 146.

Bundan başka, eski mukaddes kitaplarda yazılı olduğu üzere, geçmiş nebiler de kendilerinden sonraki Zuhuru haber verirken onun da saltanatla zâhir olacağını bildirmişlerdir. Tanrı Mazharının saltanatla zâhir olacağı haberi Kâim'e mahsus ve münhasır değildir. Bu haber, saltanat ve sair sıfat ve isimlerle bundan önce gelmiş ve bundan sonra gelecek bütün Tanrı Mazharları hakkında sabit ve muhakkaktır; çünkü onlar, anlattığımız veçhile, Görünmiyenin sıfatlarına mazhar ve Tanrı sırlarının doğuş yerleridir.

Bil ki: Saltanattan maksad Kaim'in her şeyi içine alan ve her şeye nüfuz eyliyen kudretidir; böyle bir kudret ile zâhiren mücehhez olarak gelmiş olsun veya olmasın, fark etmez. Maddî bir saltanat ile zâhir olup olmamak tamamıyla O'nun kendi bileceği bir iştir. Bilirsiniz ki, eski Kitaplarda sultanlık, zenginlik, dirim, ölüm, haşır ve neşir tâbirlerinden maksad, bugün halkın anladığı gibi değildir; hayır, saltanat tâbirinin ifade ettiği mâna, Hakikat Güneşinin her bir zuhuru sırasında o Zuhur Mazharının zâtında mevcut olup, O' nun tarafından icra kılınan saltanat, iç kuşatmadır. O,

bu iç kuşatma ile bütün gök ve yer sakinlerini kavrar ve sonra zamanın, durumun ve halkın kabiliyet ve istidadına göre bu zâhirî âlemde de tecelli eder. Nasıl ki, Resul Hazretlerinin saltanatı şimdi insanlar arasında apaçık bir olaydır. O'nun davete başladığı sıralardaki durumu işitmişsinizdir. O yaratış Cevherinin ve Özünün küfür ve dalalet erbabından, yâni zamanın uleması ile tâbilerinden çekmediği eza ve cefa kalmamıştı! O'nun geçtiği yerlere atmadıkları çerçöp ve dökmedikleri diken yoktu! Belli ki, bu cefaları reva görenler, kendi şeytanî kötü zanlarınca, o Ezeliyet Heykeline eziyet etmekle büyük bir sevap işlediklerine ve bu hareketlerinin kendileri için bir kurtuluş vesilesi olduğuna kani idiler. Asrın, Abdullah Übey, Rahib, Ebu Amir Kâb İbni Eşref ve Nasır İbni Haris gibi din bilginleri hep O'nu yalancılıkla itham etmişler, O'na delilik ve müfterilik isnad eylemişlerdir. Daha öyle isnadlar ki, onları anlatırken Tanrı, mürekkebi akmaktan, Kalemı yazmaktan ve kâğıdı böyle şeyleri taşımaktan korusun! İşte bu gibi isnadlar, halkın O Hazrete karşı düşmanlık göstermesine sebep oldu. Zamanın uleması bir kimseyi kabul etmeyip kovunca ve iman ehlinde saymayınca o kimsenin başına neler geleceğini pek âlâ bilirsiniz; nasıl ki Ben kulun da aynı şey başıma geldi ve görüldü.

İşte bundan dolayıdır ki, O Hazret:"Hiç bir nebiye Bana yapılan eziyet derecesinde eziyet yapılmadı" buyurmuştur. O'na tevcih edilen isnadlar ve reva görülen zulümler hep Kur'anda yazılıdır. Oraya müracaat ediniz ki, Onun zuhuru zamanına ait ahvalde bilgi edinebilesiniz. Durum, O Hazret için o kadar ağırlaşmıştı ki, hiç kimse ne O'nunla ve ne eshabı ile bir müddet konuşmak cüretini göstermedi; öyle ki, O'nunla görüştüğü duyulan kimseler çok fena muamelelere mâruz bırakılıyordu.

Burada yalnız bir âyet getireceğim. İç gözünü açarsan, ömrün oldukça o Hazretin mazlûmiyetine acıyıp ağlarsın. Bu âyet, Hazretin ardarda gelen belâların şiddetinden ve halkın karşı koymasından pek sıkıldığı bir sıraya raslamıştır. O sırada Cebrail, Tanrı yakınındaki Sidre-tül-münteha'dan inerek Ona şu âyeti okudu:

"Onların arka çevirmesi Sana çok mu ağır geldi? O halde, elinde ise yerin dibine bir delik açılmasını veya göğe bir merdiven kurulmasını iste"(1).

Yâni çare yok, yerin altına girip saklanmadıkça veya merdiven kurup göğe çıkmadıkça Senin için ellerinden kurtuluş yoktur.

Şimdi bir de bugüne bakınız: O Hazretin adını tâzimle anan ne kadar padişahlar var! O'nun gölgesine sığınıp O'nunla iftihar eden nice memleketler ve milletler var! O'nun kutlu ismi minberlerde ve şerefelerde büyük bir tâzim ve yücelikle anılmada, gölgesinde yer tutmıyan ve henüz küfür gömleğini yenilememiş bulunan hükümdarlar bile O'nun büyüklüğünü ve Ululuğunu ikrar ve itiraf etmedeler. İşte budur müşahede eylediğin zâhirî saltanat. Bu zâhirî saltanat, bütün nebilere, ya sağlıklarında veya Hakikî Yurda intikal eyledikten sonra, mukadderdir. Bugünkü müşaheden bunu teyid eder. Fakat bu tâbirden kasdolunan asıl saltanat daima nebilerin çevresini dolandır, daima Onlardır ve Onlardan bir an bile ayrılmaz. O, bütün göklerde ve yerde olanları kuşatan bir iç saltanattır.

O Tanrı birliği Güneşinde görülen saltanattan bir örnek verelim: O'nun aydınlık ile karanlığı, iyi ile kötüyü ve inanan ile inanmıyanı tek bir âyet vasıtasıyla birbirlerinden nasıl ayırdığını

işitmedin mi? Haşır, neşir, hesap, kitap ve saire gibi kıyamet ahvalini bildiren şeyler, o tek bir âyetin inmesiyle görünür alanda gerçekleşti. Bu âyet, aynı zamanda, iyiler için, yâni o âyeti duyunca: (Rabbımız, işittik ve itaat ettik) diyenler için rahmet; fâcirler için, yâni âyeti duyunca: (İşittik ve isyan ettik) diyenler için ukubet; mümini kâfirden, babayı oğuldan ayıran Tanrı kılıcı idi. İkrar eyliyenler ile inkâr eyliyenlerin nasıl birbirleri üzerine saldırıp birbirlerinin canlarına ve mallarına kasdettiklerini gördünüz. Oğullarından yüz çeviren babalar mı istersin, sevgililerinden uzak kaçan âşıklar mı ararsın. Bu nasıl hayret verici bir kılıç ki, bütün ilgileri kesiyor! Öbür yandan, O'nun sözlerindeki kaynaştırıcı kudreti de gözönüne getir. Aralarında yıllarca müddet nefis şeytanı tarafından kin ve düşmanlık tohumu saçılmış olan insanlar bu Yeni Zuhura iman sayesinde aynı babanın sulbünden gelmiş kardeşler gibi kaynaşıp birleşmiş bir kütle teşkil etmişlerdir.

1) En'am Sûresi 35.

Her şeyden gönül kaldırıp Kendisine yapışan, âyetlerine inanan, izzet ellerinin sunduğu fazıl şarabını içen kimselerin kalblerini Allah işte böyle birleştirir. Ve sonra, inançları ayrı, mezhepleri ayrı ve mizaçları ayrı nice insanlar var ki, bu Tanrı Cenneti'nin nesimi ve mukaddes manevî baharı sayesinde yeni bir birlik kaftanı giymiş ve taze bir teklik şarabı içmişlerdir. Meşhur:

"Kurt ile kuzu birlikte yeyip içecekler"(1).

Sözünün mânası budur. Şimdi bakınız şu cahillerin anlayışsızlıklarına! Onlar, geçmiş ümmetler gibi, hâlâ bu hayvanların tek bir sofraya etrafında toplanacağı zamanı bekler dururlar. İşte

budur halkın seviyesi. Onlar sanki insaf bardağından hiç içmemişler, adalet yolunda aslâ ayak basmamışlar. Her şey bir yana, böyle bir şeyin bu dünyada maddeten vukuu acaba ne fayda sağlar? Bu gibilerin vasfında ne güzel buyrulmuştur:

"Kalbleri var, fakat anlamazlar; gözleri var, fakat görmezler"(2).

Ve sonra, dikkat buyurunuz: İrade göğünden inen o bir tek âyet ile milletlerin hesabı nasıl görülmüştür! O'nun doğruluğunu ikrar edip O'na yönelenlerin iyi amelleri kötü amellerine galib gelmiş, bütün günahlarının üzerine bir çizgi çekilmiştir. İşte: "Onun hesab görmesi süratlidir" sözü O'nun hakkında böyle doğru çıkar ve Tanrı kötü amelleri iyi ameller ile böyle değiştirir. Nolaydı ilim ufuklarını ve hikmet sırlarını derin düşünüp inceleyeydiniz! Ve yine, her kim sevgi kadehinden içtiyse, ebedî feyiz deryasına gömüldü, rahmet bulutlarının yağmurlarından pay aldı ve böylelikle ölümsüz bir imân hayatına kavuştu. Öbür yandan, her kim kabul etmediyse, daimî ölüme mahkûm oldu. Kitaplarda yazılı "ölüm" ve "dirim" tâbirlerinden maksad, imanda ölüm ve imanda dirimdir. Bu mânânın anlaşılmaması yüzünden insanlar genellikle her bir zuhurda itiraza kalkışmış, Hidayet Güneşinin ışığı altında doğru yola gitmekten geri kalmış, Ezeli Tanrı Cemaline tâbi olmaktan kaçınmışlardır.

Nitekim, Muhammed kandili Ahmet'in gönül yuvasında yanınca, halkın kıyamet haşır, hayat ve memat hadiseleriyle karşı karşıya bulunduğu hükmü verildi. Bunun üzerine, ona karşı muhalefet bayrakları kaldırıldı, istihza kapıları açıldı; nasıl ki Ruh'ul Emin(3). Müşriklerin dilinden haber vermiştir:

1) İşaya LXV-25.

2) Arâf Sûresi 179.

3) Cebrail.

"Sen bu müşriklere: (Siz öldükten sonra tekrar dirildiniz) diyecek olursan, kâfirler muhakkak: (Bu açık bir sihirbazlıktan başka bir şey değil) derler"(1).

Başka bir yerde de şöyle buyruluyor:

"Eğer şaşar isen, onların: (Bizler toprak olduktan sonra yeniden mi dirildik?) sözüne şaş"(2).

Bu sebeptendir ki, başka bir yerde onlara kahr ve gazap yollu şöyle buyruluyor:

"Biz ilk yaradılıştan sanki yorgun mu düştük? Bununla beraber, onlar yeni bir yaradılıştan şek ve şüphe içindeler"(3).

Tefsir bilginleri ve sözleri dış mânalarına göre anlıyanlar, Tanrı sözlerinin tazammun eylediği mânayı anlıyamadıklarından ve esas maksadı kavriyamadıklarından nahiv kaidesine göre geçmiş zaman fiilin başına (eğer) veya ne zaman demek olan (îzâ) edatı getirilince gelecek zamana delâlet eyliyeceğini ileri sürerek işin içinden sıyrılmayı düşünmüşlerse de, (izâ) sız geçmiş zaman fiilini ihtiva eyliyen âyetler inince şaşırıp kalmışlardır. Meselâ:

"Sûra üflendi; işte o gün, geleceği tehdid ile bildirilmiş olan gündür. O günde herkes hesap vermeğe çağrılır ve her birinin yanında bir dürtücü ve tanık vardır"(4).

Ayetinde olduğu gibi. Zâhir uleması bu gibi yerlerde ya (izâ) kelimesinin mukadder olduğunu farzetmişler veya - kıyamet vukuu muhakkak bir hadise olduğu için - geçmiş zaman fiili ile ifade edildiği şeklinde istidlâlde bulunmuşlardır. Bu ne körlük ve anlayışsızlık! Muhammed vasıtasıyla çalıştığı bu kadar açık açık bildirilen (sûr) u idrâk etmiyorlar, bu boru ile üflenen Tanrı Ruhundan kendilerini mahrum ediyorlar ve O'nun kullarından biri bulunan İsrafilin boru çalmasını bekliyorlar; halbuki İsrafilin ve benzerlerinin varlığı o Hazretin ağzından çıkan bir söz ile tahakkuk eylemiştir. "Söyle: Sizin için iyi olanı sizin için kötü olan ile değiştirmisiniz? Hak dışında değiştiğiniz bu şey ne fena şey! Siz, şüphesiz, büyük bir hüsrana uğramış kötü bir kavimsiniz".

- 1) Hûd Sûresi 7.
- 2) Ra'd Sûresi 5.
- 3) Kaf Sûresi 15.
- 4) Kaf Sûresi 20, 21.

Hayır, (sûr) dan maksad, bütün kâinata üflenen Muhammed sûr'undan; (kıyamet) ise, o Hazretin Tanrı Emrine kıyamıdır. O, cesed kabirlerinde ölü yatan bütün gafillere yeni bir iman kaftanı giydirmiş, onlara taze ve güzel bir hayat bahşetmiştir. Tanrı birliği Cemali (bâs), (haşr), (cennet), (cehennem) ve (kıyamet) tâbirlerindeki sırlardan birini ifşa etmek isteyince, vahiy Cebraili şu âyeti getirdi:

"Sana başlarını sallayıp (Ne vakit?) derler. Olabilir ki yakında cevabını ver."(1).

Dikkatle düşünülecek olunursa, bu bir tek âyetin tazammun ettiği işaret insanlar için kâfidir.

Ne gariptir ki, o kavim Hak yollarından ne kadar uzak kalmış bulunuyordu! Kıyamet, o Hazretin kıyamı ile kopmuş ve O'nun işaretleri ve ışıkları âlemi kuşatmış olduğu halde, yine de bu kavim kendilerinde O'nunla alay etmek cüretini bulmuş ve zaman ulemasının kendi bâtıl hayalleri ile yonttukları putlara sarılarak Rabbanî İna-yet Güneşinden ve Sübhanî Rahmet Yağmurlarından gafil kalmışlardır. Evet, pislik böceği kudsiyet kokusu alamaz ve yarasa, âlemi aydınlatan gün ışığına dayanamaz.

Böyle şeyler her devirde Hak Mazharının zuhuru sırasında vukua gelmiştir. İsa bir yerde:

"Yeniden doğmalısınız"(2)

ve başka bir yerde de:

"Bir kimse sudan ve ruhtan doğmadıkça Allah'ın melekûtüne giremez; bedenden doğan bedendir, ruhta doğan ruh."(3)

Buyuruyor. Yâni Tanrı marifeti suyundan ve İsa'nın mukaddes ruhundan pay alıp dirilmiyen kimse, Rabbin Melekûtüne girmeye müsa-id değildir; Çünkü cesedden görünen ve doğan her şey cesedir ve ruhtan, İsa'nın nefsinden doğan ise ruhtur. Bir sözle, her bir Zuhurda kutsal Mazharın ruh ve nefesi ile doğup dirilenler hakkında hayat, yeniden canlanma, Tanrı sevgisi cennetine girme hükmü cari olur; bu gibilerin dışında kalanlar hakkında ise ölüm, gaflet ve küfür ve Tanrı gazabı cehennemine girme hükmü cari olur. Bütün kutsal kitapları levihleri ve sahifeleri karıştırınız, göreceksiniz

ki, Tanrı marifeti şarabını içmemiş ve vaktin Ruhülkudsünden feyiz almamış kimseler için ölü, cehennemlik, kör, kalbsiz ve kulaksız denmiştir. Önce de geçtiği gibi,

1) İsra Sûresi 51.

2) Yuhanna İncil III. -7.

3) Yuhanna İncil III. -5-6.

"Kalbleri var, fakat anlamazlar"(1).

İncil'in bir başka yerinde anlatıldığına göre, bir gün havarilerden biri İsa' ya gelerek babasının öldüğünü haber verdi ve gidip onu gömmek müsaadesini istedi. O Feragat Özü:

"Bırak ölüler kendi ölülerini gömsünler"(2).

cevabını verdi.

Ve yine anlatıldığına göre, bir gün Emîr(3) Hazretlerinin yanına iki Kûfeli geldi. Birisi kendi evini satmak, öbürü de almak istiyordu. Bu satış muamelesinin Emîr huzurunda ve Onun malûmatı altında yapıp mukavelesinin imzasını uygun görmüşlerdi. Tanrı emrinin o mazharı kâtibine dönerek: (Yaz, dedi, ölünün biri bir başka ölüden bir ev satın aldı. Bu evin dört sınırı var. Biri mezara, ikincisi lâhte, üçüncüsü Sırat Köprüsüne, dördüncüsü ise cennete veya cehenneme uzanır). Şimdi eğer bu iki kişi Ali'nin diriltici suru ile dirilerek Onun sevgisi sayesinde gaflet mezarından kalkmış olsalardı, haklarında böyle ölü hükmü verilmezdi.

Hiç bir asır ve devirde nebilerin ve velilerin (hayat), (haşr) ve (kıyamet)

tâbirlerinden kasdettikleri mânalar bu sembolik kelimelerin delâlet ettiği ruhanî mânalardan başka bir şey olmamıştır. Hazret'in şu yukarıdaki sözleri üzerinde bir parça düşünülecek olunursa (lâhid) (mezar), (Sırat), (Cennet) ve (Cehennem) tâbirlerinden nelerin kasdedildiği gün gibi görülür. Ne çare ki, halk nefis lâhdine bürünmüş ve ihtiras mezarına gömülmüştür. Hâsılı, Tanrı marifeti pınarından bir yudum içecek olursanız, gerçek hayatın cisim hayatı olmayıp ruh hayatı olduğunu anlarsınız; çünkü cisim hayatında bütün insanlar ve hayvanlar müşterektirler; öbür hayat ise iman denizinden içip îkan meyvasından tatmış olan aydın fikirlilere mahsustur. Bu hayat ölüm nedir bilmez, fanilik bu bâkiliği kovalamaz. "Mümin her iki dünyada diridir." Eğer hayattan maksad, şu bildiğimiz dünya hayatı ise ölüm er geç gelir, onu kavrar.

Bütün kutsal kitapların yazıları da bu yüksek hakikati ve yüce sözü teyid eder. Şehidlerin Seyyidi Hamza(4) ile Ebucehil hakkında inen şu âyet dahi bu hususta açık bir bürhan ve parlak bir hüccettir.

- 1) Arâf Sûresi 179.
- 2) Luka İncil IX. -60.
- 3) Hz. Ali.
- 4) Hz. Muhammed'in Amcası.

"Ölü iken dirilttiğimiz ve halk arasında aydınlık içerisinde yürümesi için kendisine bir nur verdiğimiz kimseyi, karanlıklarda kalıp ondan harice çıkamıyan kimse ile bir tutmak olur mu?"(1).

Bu âyet Hamzanın iman kaftanı giyip Ebucehilin küfür ve karşı koymada direnmiş olduğu bir sırada irade semasından inmişti. Görüyorsunuz ki, ulular ulusu Üluhiyet Kaynağı ve büyükler büyüğü Tanrılık Çeşmesi tarafından Hamza hakkında ölümden sonra hayat hükmü verilirken, Ebucehil hakkında tam aksi hüküm verilmiştir. Bu, müşriklerin kalblerinde küfür ateşinin alevlenmesi ve karşı koyma fırtınasının kopmasına bir işaret teşkil etmiştir (Hamza ne zaman öldü de şimdi dirildi? Böyle bir hayat ona hangi saatte bahşolundu?) diye bağıryorlardı. Onlar bu ulvi sözlerdeki mânâyı idrâk etmediklerinden ve ehlerinden de sorup bir parçacık olsun bu hususta aydınlanmadıklarından dünyada bu türlü fesadlar meydana çıkmıştır.

Görüyorsun, bu Mâna Güneşinin mevcudiyetine rağmen, büyük küçük herkes zulmet haşerelerine ve şeytan mazharlarına nasıl bir tehalükle koşuyor ve kendi müşküllerini daima onlardan soruyorlar! Onlar da, bilgisizlik yüzünden, kendi çıkarlarına zarar vermeyecek cevaplar veriyorlar. Ebediyetin misk kokan nesiminden koku almamış ve ıtırılı çiçeklerle bezeli cennete ayak basmamış olan bu pislik böceği nasıl olur da mest edici güzel bir kokuyu başkalarına koklatabilir? Bu gibilerin hal ve davranışları dünya kuruldu kurulalı böyle olmuş ve bundan böyle de öyle olacaktır (Tanrı sözlerinin mânasını anlamak ancak O'na yönelip şeytanın mazharlarına arka çevirenlere verilmiştir. İşte, Allah kendi zuhurunun gününe aid hükmü izzet kalemi ile izzet otağının arkasında gizli levih üzerine böyle yazmış ve tesbit eylemiştir). Bu sözlerle dikkat edip onların iç ve dış mânalarını iyice düşünürseniz, bugün insanlar ile Kaçışma gününün(2) tanınması arasında aşılmaz bir engel teşkil eden müşkül meseleleri çözer ve artık sual sormak ihtiyacını duymazsın. Tanrı denizinin kenarından

susuzluğu gidermemiş, mahrum olarak geri dönmiyeceğinizi ve Maksudun Hareminden bilgisiz dönmiyeceğinizi ümid ederim. Artık görelim himmet ve çabanız neler başaracak!

Hülâsa, bu açık izahlardan maksad, o Padişahlar Padişahı'nın saltanatını isbat idi. Şimdi insaf ediniz: Tek bir kelime ve söz ile bütün bu tasarruf, galebe ve nüfuzu izhar ve tesis eyliyen saltanatı mı daha büyük ve ihtişamlıdır, yoksa kendi tebaasına ve yoksul halka karşı gösterdikleri şefkat ve muavenet rağmen bir kaç zaman ancak zahirde hürmet, sadakat ve fakat içten içe nefret ve husumet telkin eyliyen sultanların saltanatı mı? Bu saltanat tek bir kelime ile dünyayı kapsamış, yeni bir hayat vermiş, gerçek bir varlık ihsan etmiştir (Toprak nerede, Rabların Rabbi nerede?) Nasıl bir mukayese yapılabilir ki, o saltanatın mukaddes alanına giden bütün mukayese yolları kapalı iyi dikkat edilecek olunursa, O'nun eşiğinde hizmet eyliyenlerin bütün yaratıklar ve varlıklar üzerinde hâkimiyet kurdukları görülür.

1) En'am Sûresi 122.

2) Kıyamet günü.

Bu, bâtinî saltanatın ancak bir mânasıdır ki, halkın istidat ve kabiliyetine göre zikredilmiştir. O Varlık Noktası'nın, O İlâhî Simanın daha öyle saltanatları var ki, ne ben mazlûm onları örten perdeyi açmağa muktedirim ve ne de bu halk onları anlamağa lâyıktır. "Tanrı, insanların kendi saltanatını tavsif için söyledikleri sözlerden münezzehtir, çok münezzeh; her dediklerinden yücedir, çok yüce!"

Zâtı âlinizden bir sual sorayım: Eğer saltanattan maksad zâhirî hâkimiyet ve dünyevî

üstün bir kudret olsa da netice itibariyle bütün insanlar böyle bir kahir ve kudret karşısında çaresiz boyun eğseler; (şöyle ki, dostlar müsterih ve mutlu, düşmanlar perişan ve mağlûp olsalar); bu takdirde bu türlü saltanat, bütün saltanatların ve bütün azamet ve şevketlerin kaynağı olan İzzet Rabbi hakkında doğru olmaz; çünkü, nasıl ki görüyorsun, dünyanın büyük kısmı onun düşmanlarının elinde ve cümlesi O'nun rızası hilâfına hareket etmektedir. Onlar, O'nun emir buyurduğu şeyleri reddedip yasak eylediği şeyleri yapmaktadırlar. O'nun dostları daima düşmanlarının elinde müptelâ ve mağlûpturlar. Bütün bunlar gün gibi aşikâr hakikatlerdir.

Şu halde, ey hakikat arayan sorucu, bil ki: Zâhirî saltanat Hakkın ve O'nun dostlarının yanında hiç bir zaman muteber olmamış ve olmayacaktır. Ve sonra, galebe ve kudretten maksad, zâhirî galebe ve kudret olunca, büyük güçlüklerle karşılaşacaksınız. Meselâ şu:

"Gerçekten, bizim askerimiz daima galiptir"(1).

ve:

"Allah'ın nurunu ağızlarıyla söndürmek ister. Kâfirler istemese de Allah kendi nurunu itmam eder"(2).

âyetleri ile şu "O her şeyin üstünde galiptir" sözünü alınız Kur'anın büyük kısmı bu hususta gayet sarihtir.

1) Sâffât Sûresi 173.

2) Tevbe Sûresi 32.

Ve Eğer maksad bu süflî mahlûkların dediği gibi ise, onlar için bütün bu kudsî sözleri ve ezeli işaretleri inkâr etmekten başka çare kalmaz; çünkü, bu dünyada Ali oğlu Hüseyin'den daha yüce ve daha Tanrı yakını bir asker olamaz. Gerçekte, Onun yeryüzünde eşi ve benzeri yoktu. (O olmasadı, bu âlemde Onun gibisi olmazdı). Bununla beraber akıbetin ne olduğunu işitmişsiniz. Lânet olsun zalimlere!

Bu âyet, dış anlamına göre, hiç bir Tanrı dostu veya askeri hakkında doğru olmaz; çünkü Tanrı askerliği vasfını en yüksek derecede haiz olduğu gün gibi aşıkâr olan o Hazret, büyük bir mağlubiyet ve mazlûmiyet içerisinde Kerbelâ' da, o Taf diyarında, şehadet şerbetini içmiştir. Bir de şu âyeti hatırlayınız:

"Allah'ın nurunu ağızlarıyla söndürmek isterler; Allah, kâfirler istemese de, kendi nurunu tamamlar"(1).

Bu âyet, zâhirî mânasına göre alınacak olursa, olaylara uygun düşmez; zira Tanrı Nurları, zâhire göre, daima söndürölmüş, Tanrısal Kandiller her vakit üflenerek ışık vermez olmuşlardır.

Bu böyle olunca, "Allah kendi nurunu itmam eder" sözününün tazammun ettiği galebe ve önleme nasıl ortaya çıkar? Ve sonra:"Kendi nurunu" ne demektir? Bildiğiniz üzere, bütün Tanrı Nurları müşriklerin eline düşerek başlarını sokacak emin bir yer ve rahatlık verecek bir yudum şerbet bulamamışlardır. Onların mazlûmluğu öyle idi ki, her isteyen onlara istediğini yapabiliirdi. Çektikleri bütün cefalar da kayda geçmişdir. Bununla beraber, bu halk nasıl olur da îlâhî sözleri ve Tanrısal âyetleri anlayıp açıklamak gibi bir işin üstesinden gelebilirler?

Velhasıl, maksad onların anladığı gibi değildir. Hayır, galebe, kudret ve kuşatmadan maksad başka bir makam ve başka bir mânadır. Meselâ Hz. Hüseyin'in toprağa sızan kanındaki güce bakınız. Toprak, bu kandaki yücelik ve gücün bir eseri olarak, insanların cisimlerinde ve ruhlarında nasıl bir nüfuz ve tasarruf göstermiştir! Öyle ki, şifa bulmak emeliyle onun bir zerresine dokunan hastalar şifa bulur ve malının mahfuz kalması için o temiz topraktan bir miktarını tam ve sağlam bir inançla evinde saklıyan kimselerin bütün malları zarardan salim kalırdı. Bunlar, o kanın görünürdeki tesirleridir. Bâtınî tesirlerinden bahsedecek olursam korkarım:(Toprağı Rabların Rabbi bildi ve dinden çıkı) derler.

Keza, bir Hz. Hüseyin'in son derece zillet içerisinde şehid düştüğünü, ona yardım elini uzatacak veya onu yıkayıp kefenliyecek bir kimsenin meydana çıkmadığını gözönüne getiriniz; ve bir de şimdi dünyanın en uzak yerlerinden Onun şehid düştüğü toprağa yüz sürmek üzere uzun yolculuklara katlanan sürü sürü insanları düşününüz. Budur işte ilâhî galebe ve kudret, budur işte Rabbanî şevket ve azamet!

1) Tevbe Sûresi 32.

Bu şeyler Hüseyin'in şehadetinden sonra vukua geldiği için Ona ne faydası olabilir diye düşünmeyiniz. O daima diridir, Tanrı'nın diriliği ile diridir. O, semavî izzet tahtında ve ilâhî Vuslat Sidresi'nde oturmaktadır. Bu varlık cevherleri fedakârlığın birer örneğidirler. Onlar can, mal, nefis ve ruh demeyip her şeylerini sevgilinin yoluna feda edegelmiş ve feda edegideceklerdir. Onlar katında hiç bir mertebe bu mertebeden üstün değildir. Aşıklar, maşûkun

hoşnudluğundan başka bir şey düşünmezler, sevgili ile yüzyüze görüşmekten gayri bir emel beslemezler.

Şehidliğin sırlarından ve onun neticelerinden bir nebze bahseylemek istesem bu sahifeler kifayet etmez, sonuca vardırılmaz. Ümid ederim ki, inşallah rahmet nesimi eser ve varlık ağacı Tanrı baharının lûtfu ile yeni bir kaftana bürünür de, Tanrı hikmeti sırlarını anlar ve O'nun inayeti ile başka her şeyi bilip tanımaktan müstağni oluruz. Bu makama, adı sanı belirsiz bir kaç kişiden başka bir kimsenin şimdiye kadar erdiği görülmemiştir. Bakalım bundan böyle Tanrı'nın rızası neyi gerektirir ve imza perdesinin arkasından neler tecelli eder (İşte sana Tanrı Emrinin güzelliklerini böyle anlatır, Firdevs Cennetinin nağmelerini sana böyle okuruz, tâ ki, bilgi merhalelerine erip ilim meyvalarından rızklanasan). Şunu yakinen biliniz ki, Ululuk Güneşleri toprakta otururken en büyük tahtın üzerinde sakindirler; ceplerinde bir pul bile bulunmazken servet illerinin şahıdırlar; düşmanların elinde esir iken kudret ve galebenin sağında yer almışlardır; görünüşte tam bir zillet içerisinde iken gerçekte Tanrısal izzet arşına oturmuş ve yaslanmışlardır; büyük bir aciz içerisinde kıvranırken saltanat ve iktidar kürsüsünün üzerinde dururlar.

Böylece, bir gün Meryem oğlu İsa kürsüye oturmuş, Ruh-ulkudüsün ilhamlarını terennüm ediyor ve şöyle diyordu:

"Ey nâs! Benim yiyeceğim yerin bitirdiği ottur, ben açlığımı onunla gideririm. Benim yatağım yeryüzüdür; Benim kandilim geceleri ay aydınlığıdır; Benim ayakkabım ayaklarımdır. Yeryüzünde benden daha zengin birisi var mı?"

Tanrı'ya and olsun, yüz bin zenginlik bu yoksulluğun çevresini tavaf eder. Yüz bin izzet melekûtü bu zilletin karşısında eğilir. Bu mâna denizinin tek bir damlasına nail olacak olsan, bu dünyadan ve onda olan her şeyden vaz geçer ateş kuşu gibi bu coşkun ateşin içerisinde yanarak seve seve can verirsin.

Buna benzer başka bir şey Hz. Sadık'tan rivayet edilir. Bir gün eshabından biri Ona fakirliğinden şikâyetle bulunur. O Ölümsüzün Cemali: (Sen zenginsin, zenginlik şarabını içenlerdensin) buyurur. Adamcağız şaşırır: (Benim bir mangırım bile yok, ben nasıl zenginim!) der. Bunun üzerine Hazret: (Sende bizim sevgimiz yok mu?) diye sorar. Adam: (Ona ne şüphe, ey Tanrı elçisinin oğlu) cevabını verir. Hazret sorar: (Bunu bin altına satar mısın?) Adam, tehalükle: (Ne münasebet! Onu bütün dünyaya ve dünyada olana değişmem) der. (O halde), buyurur Hz. Sadık: (Sende böyle dünyaya değişilmiyecek bir hazine bulunurken nasıl fakir olursun?)

Bu süflî mahlûkların büyük bir değer verdiği fakirlik ve zenginlik, zillet ve izzet, saltanat ve kudret ve saire o Kudsî sahada hiç bir değer taşımaz. Nasıl ki buyruluyor:

"Ey İnsanlar! Sizler Tanrı'ya muhtaç olan yoksullarsınız, Tanrı ise kendi kendine yeter zengindir"(1).

Demek ki, zenginlikten maksad Tanrı özgesine muhtaç olmamak, fakirlikten maksad ise her hususta Tanrı'ya muhtaç olmaktır.

Ve yine bir gün bâzı Yahudiler Meryem oğlu İsa'nın etrafını alarak Onun ağzından Mesihlik ve Peygamberlik ikrarı almak, buna dayanarak Onun

küfrüne hükmetmek ve idamına karar verdirmek istiyorlardı. O Mânâ göklerinin güneşini bu maksadla kurulan bir meclise götürdüler. Pilatus ile Kayafa'nın da bulunduğu bu mecliste, hep Yahudi din bilginleri gelmişti. Kayafa, zamanın en büyük din büyüğü idi. Aynı zamanda İsa'nın muhakemesini seyretmek ve Ona yapılacak eziyetleri görerek Onunla alay etmek niyetiyle büyük bir kalabalık birikmişti. Mecliste İsa'nın ağzından bir ikrar almak için çok çalışıldı. Fakat Hazret, bütün sualler karşısında susuyor, hiç bir cevap vermiyordu. Nihayet melûnun bir yerinden kalkarak Onun karşısında dikiliyor ve Ona yemin verdirerek soruyor:

(Benim Tanrı'nın Mesihî! Benim Padişahlar Padişahı! Benim Kitab Sahibi! Benim sebt gününün yıkıcısı, diyen sen değil misin) Bunun üzerine İsa başını kaldırarak buyuruyor:

"Görmüyor musun ki, İnsan oğlu kudret ve kuvvetin sağında oturmuştur?"

Halbuki İsa'nın elinde, görünürde, herhangi bir kudret vasıtası mevcut bulunmuyordu. Ondaki iktidar, bütün göklerde ve yerde bulunanları kapsayan bâtınî bir kudret idi. Ona bu sözü söyledikten sonra yapılan muameleyi anlatmak istemem. Nihayet bir çok eziyetlerden sonra Onu öldürmeğe teşebbüs ettiler. Bu durum karşısında, o Hazret dördüncü göğe firar etmek zorunda kaldı.

1) Fâtir Sûresi 15.

Ve yine Luka İncilinde anlatıldığına göre, bir gün İsa, felç geçirerek yatağa düşmüş bir Yahudinin yanından geçiyordu. Hasta, İsa'yı görünce Onu bir iç sezişle tanıdı ve Ondan meded umdu. İsa ona:

"Kalk yatağından, çünkü senin günahların bağışlandı."(1)

dedi. Orada hazır bulunan bir kaç Yahudi:

"Allah'tan başka bir kimsenin günah bağışlaması mümkün mü?"(1)

diye itiraza kalkıştılar. Bunun üzerine Mesih onlara dönerek dedi:

"Hangisi daha kolay? İnmeliye: (Günahların bağışlandı) demek mi, yoksa (kalk yatağını kaldır ve yürü) demek mi? Fakat İnsan oğlunun yeryüzünde günahları bağışlamak kudreti olduğunu bilersiniz diye böyle dedim."(1)

İşte Tanrı dostlarındaki gerçek saltanat ve iktidar budur. Muhtelif yerlerden alıp ardarda ve uzun uzadıya anlattığımız bütün bu şeylerden maksad, Tanrı seçkinlerinin sözlerindeki işaretlere muttâli olarak bâzı sözler yüzünden sürçmene ve ıstıraba düşmene mâni olmaktır.

Böylece yakîn adımlarıyla hakk-el-yakîn Sıratında yürüyelim. Böyle yaparsak belki hoşnudluk nesimi Tanrı'nın kabul bahçelerinden eser ve bu fanileri ebedî melekûte erİştirir ve belki de hâdislerde ve âyetlerde zikri geçen saltanat ve benzeri sözlerin mânalarına nüfuz imkânını bulursun. Bundan başka, pek âlâ bilirsiniz ki, Muhammed'in Cemaline itiraz için Yahudiler ile Hristiyanların dayandığı ne idiyse bugün de (Emir melekûtü ruhuna feda) Beyan Noktası' na(2) itiraz için Kur'an ümmetinin dayandığı şey aynen odur. Görüyorsunuz, bu akılsızlar, farkında olmadan, bundan önce Yahudilerin söylediğini

söylemektedirler. Evvelce onlar hakkında söylenmiş olan şu sözler ne güzel söylenmiştir:

"Onları kendi dedikodularında ve bâtıl sözlerinde bırak oynasınlar."(3).

1) Markos İncili Bab 2. 3-12

2) Hz. Bab.

3) En'am Sûresi 91.

"Hayatına yemin olsun, ya Muhammed, onlar kendi boş düşüncelerinin çılgınlığı içerisinde çırpınmaktadırlar."(1)

Vaktaki, o Göze Görünmez Ezeliyet Cevheri, Muhammed Güneşini ilim ve mâna ufkundan doğdurdu, Yahudi din bilginlerinin Ona karşı ileri sürdükleri itirazlardan biri şu olmuştur: (Musa'dan sonra nebi gelmiyecektir. Evet, vakıa İlâhî bir Simanın görüneceği Kitapta yazılıdır; fakat O, Musa'nın şeriatini terviç edip milletin yararına çalışması gerektir; öyle ki, Onun gayreti ile Tevrat şeriatı bütün dünyaya yayılıp yerleşsin). Bakınız, Tanrı birliği sultanı bu uzaklık ve sapıklık vâdisi serserilerinin dilinden ne buyuruyor:

"Yahudiler: (Allah'ın eli bağlıdır) dediler. Kendilerinin eli bağlansın! Hayır, bilâkis, Allah'ın elleri daima açıktır ve onlar bu sözleri sebebiyle lânetlendiler."(2)

"Tanrı eli onların ellerinin üstündedir."(3)

Tefsir âlimleri bu âyetin inme sebeplerini başka başka anlatırlar; fakat siz asıl maksada bakınız. (Hayır) buyuruyor (Yahudilerin sandığı değil; gerçek Sultan, Musa'yı yaratıp ona

peygamberlik kaftanı giydirdikten sonra elleri bağlanarak Musa'dan sonra artık Elçi göndermek kudretini kaybetmiş değildir). Dikkat ediniz onların bu mânasız lakırdılarına. Onlar ilim ve irfan yolundan ne kadar sapmışlar! Bugün insanlar, işte buna benzer saçmalarla meşgul. Bin seneyi mütecaviz bir zamandan beri bu âyeti okuyor ve şuursuz bir şekilde Yahudilere itirazda bulunuyorlar; Yahudilerin inandığına kendileri de gizli-aşikâr inanıp onların dediğini demekte olduklarını fark etmiyorlar. Evet, onlar da Yahudiler gibi: (Bütün Tanrı Zuhurları sona erip Tanrı rahmetinin kapıları kapanmıştır; bundan böyle mukaddes manevî doğulardan bir güneş daha doğmayacak ve Tanrısal Kıdem Denizi artık bir daha dalgalanmayacak, Rabbin göze görünmez çadırlarından yeni bir Tanrı Elçisi çıkıp gelmiyecektir) diyorlar. İşte bu süflî mahlûkların idrâk derecesi! Onlar kesilmesini hiç bir akıl ve idrakin caiz görmediği bir küllî feyzin ve umumî rahmetin kesilmesini caiz bilmişlerdir. Onlar her tarafta zulüm kuşağını kuşanarak, Sidrenin ateşini kendi zamanlarının çorak suları ile söndürmeğe çalışıyorlar. Onlar, Tanrı kudreti şişesinin, Ahadiyet Alevini şiddetli rüzgârlara karşı korumakta bulunduğundan gafildirler. Esas maksaddan mahrum kalıp Tanrı Emrinin özünden ve ruhundan perdelenmiş olmaları onlar için yeter bir zillettir; zira Tanrı'nın kullara mukadder en büyük inayeti, her kese vâdolunduğu üzere, Tanrı ile yüz yüze görüşüp O'nu tanımaktır. Bu, günlerine öncelik olmıyan bağışlayıcının kullara en büyük bağışıdır; O'nun kendi yaratıklarına gösterdiği mutlak feyzin kemalidir. Bu kullardan hiç biri bundan nasîp almamış ve bu en büyük şerefe erememiştir. Bu büyük hakikate ve yüksek mevzua serahatle temas eyliyen ne kadar çok âyet var! Buna rağmen, onlar bu açık açık ifade edilen hakikate göz kapatıp âyeti kendi

meyil ve arzularına göre tefsir etmişlerdir. Nasıl ki buyruluyor:

1) Hicr Sûresi 72.

2) Mâide Sûresi 64.

3) Fetih Sûresi 10.

Tanrı'nın âyetlerine inanmıyan ve O'nunla görüşeceklerine ihtimal vermeyen kimseler Benim rahmetimden ümit kesmiş kimselerdir. Bu gibiler için elemli azap var"(1). "Onların düşüncesi, Rablarına mülâki olacakları ve ona dönecekleridir"(2). "Allah ile mülâkat edeceklerine kuvvetle inanan kimseler:(Küçük bir zümrenin büyük bir zümreyi yendiği nice defalar vakidir)"(3). (Rabbın likasına ermek isteyen kimseler iyi ameller işlesin"(4). "O her şeyi düzenler ve âyetlerini açık açık ortaya döker ki, Rabbınızla yüzyüze görüşeceğinize inanasınız"(5).

Allah ile yüzyüze görüşmeğe delâlet eyliyen bütün bu âyetleri, Semavi kitapların bu kadar ısrarla ileri sürdüğü bu hükmü, inkâr etmek suretiyle kendilerini yüceler yücesi bir makamdan ve güzeller güzeli bir mertebeden mahrum bırakmışlardır. Bazı kimseler (likâ) dan maksad, Allah'ın kıyametteki tecellisidir, demişlerdir. Böyle olmasına imkân yoktur; çünkü, tecelliden maksad, umumî tecelli ise, bu tecelli zaten bütün şeylerde mevcuddur. Filvaki, evvelce de izah eylemiş olduğumuz veçhile, her şey o gerçek padişahın tecelligâhıdır; parlak güneşin parıltılarının eserleri varlıkların aynalarında yansımaktadır. İnsan oğlu manevî gözünü açacak olursa, Hakikî Padişahın tecellisine mâkes teşkil etmiyen hiç bir şeyin mevcut olmadığını görür. Evet, görürsünüz ki, bütün varlıklar ve yaratıklar

o manevî Nurun zuhurunu bildirir. Müşahede edersiniz, ki marifet ve hikmet şehirlerine varmak istiyenleri karşılayıp ilim ve kudret bahçelerine girmek arzusunda bulunanları kabul eylemek üzere, Tanrı Cenneti kapıları her şeyde açılmış bulunuyor. Onlar, her bir bahçede son derece süslü mâna gelinlerinin kelime köşklerinde bütün cazibeleriyle oturduklarını görürler. Kur'an âyetlerinin çoğu buna delâlet eder.

"Hiçbir şey yok ki Onun senâsını terennüm etmesin"(6)

1) Ankebut Sûresi 23.

2) Bakara Sûresi 46.

3) Bakara Sûresi 249.

4) Kehf Sûresi 110.

5) Ra'd Sûresi 2.

6) İsrâ Sûresi 44.

âyeti bunun bir dilli şahidi ve:

"Biz her şeyi sayıp yazmışızdır"(1).

âyeti doğru sözlü bir tanığıdır.

Eğer (Lika)dan maksat, bu tecelliler ile yüzyüze gelmek ise, bütün insanlar zaten O eşsiz Şah'ın zevalsiz yüzü ile müşerreftirler. Kıyamet gününe ayırmak neden?

Yok eğer denirse ki, (lika) dan maksat bir kısım Sûfilerce "Feyz-i Akdes" tâbir edilen (özel tecelli) ise, bunu da akıl kabul etmez; çünkü bu

tecelli zâtın kendisinde ise, bunun ezelden beri ancak Tanrı ilminde olduğu aşikârdır. Bu makamın doğruluğu farzolunsa bile, böyle bir (lika) herhangi bir kimseye müyesser olacak bir mazhariyet değildir; çünkü bu rütbe Tanrı'nın göze görünmez zâtındadır, kimsenin eli ona erişemez. YOL KAPALI, ARAMA FAYDASIZDIR. Yakınların gönül kuşları bile bu makama kadar uçamaz; nerede kaldı sınırlarla sınırlı ve perdelerle perdeli olanlar!

Ve eğer tecelliden maksad, mukaddes feyiz tâbir edilen tâlî tecelli ise, bu türlü tecelli, bilindiği üzere, yaratık âleminde, yani ilk zuhur ve ilk ibda âleminde. O makam ise, nebiler ve velîlere mahsustur. Çünkü, varlık âleminde onlardan daha büyük ve daha ulu bir şey yoktur. Bunun böyle olduğu genellikle kabul ve tasdik olunur. Nebiler ve Velîler bütün ezeli sıfatların ve İlâhî isimlerin mâkes ve mazharıdır. Tanrı ışığını aksettiren aynalardır. Onlarla ilgili herşey gerçekte o görünür - görünmez Tanrı'ya racidir. Her şeyin başı olan Tanrı'yı tanımak ve O'na ermek için Gerçeklik güneşinden sadır olan bu Kudsî varlıkları tanımak ve onlara ermekten başka yol yoktur. İmdi bu Mukaddes nurlar ile yüzyüze gelinerek Allah ile yüzyüze gelinir, (lika) tahakkuk eder. Onların yüzü nurundan Tanrı'nın yüzü nuru zâhir olur. Onların tanınması ile Tanrı'nın tanınması gerçekleşir. Bu mücerred cevherlerin öncesizliğinden ve sonrasızlığından, zâhirliğinden ve bâtınlığından, o Hakikat güneşinin:

"İlk ve son, zâhir ve bâtın"(2).

olduğu hakikati sabit olur. Diğer yüksek sıfatlar ve yüce isimler de bunun gibidir. Binaenaleyh, her kim her zuhurda bu parlak ve erişilmez derecede yüce Nurları ve ışık saçan

güneşleri tanırrsa, Tanrı ile yüzyüze gelmiş ve O'nun likası ile müşerref olmuş olur. Bu gibiler, Tanrı durdukça duran ebedî hayat şehrinde sâkin olurlar. Böyle bir lika, bir kimseye ancak Tanrı nefsinin kendi Küllî Mazharında kıyamı demek olan kıyamette müyesser olur.

1) Nebe Süresi 29.

2) Hadid Süresi 3.

Bütün Kitaplarda bahis mevzu edilen ve gününün geleceği müjdelenmiş bulunan Kıyametin mânası işte budur. Bu günden daha aziz, daha büyük ve daha muazzam bir gün tasavvur olunur mu? Yazık değil mi ki, bir insan böyle bir günü elden kaçırırsın, bu günde Rahmanın katından nisan yağmuru gibi yağan nimetlerden mahrum kalsın? Nasıl olur da insan, bu günden daha büyük bir gün ve Emirden daha şanlı bir Emir olmadığı bu kadar sağlam deliller ile isbat edildikten sonra kalkar da evhamcılarının evhamına ve zancıların zannına kapılarak böyle bir inayetten nasipsiz kalır? Evet nasıl olur da insan, akli başında kimseler için hiç bir bahane ve irfan ehli için hiç bir kaçamak yeri bırakmıyan böyle kuvvetli delillerden sonra, bunların sözlerine kulak verir? Acaba şu: (Kaim kıyam eyleyince Kıyamet kopar) meşhur rivayetini işitmemişler midir? Şunu da hatırdan çıkarmıyalım ki, İmamlar, o sönmez ışıklar, Kıyamette vukua geleceği herkesçe kabul edilen şu:

Allahın kendilerine bulut gölgesi altında gelmesinden başka bir şey mi bekliyorlar?"(1)

âyetindeki hadiseyi Hz. Kaim ve Onun zuhuruyle tefsir etmişlerdir.

Şimdi, ey birader, Kıyametin mânasını böyle anla ve kulağını bu reddedilmiş adamların boş lâkırdılarına kapa. Feragat âlemlerine ayak basacak olursan, bu günden daha büyük bir gün ve bu kıyametten daha büyük bir kıyamet tasavvur edilemeyeceğini görürsün. Bu günün tek bir iyi ameli yüz bin senenin amellerine mukabildir. Ne diyorum, böyle bir tahdid koyduğum için Tanrı'dan af dilerim; çünkü, bu Günde böyle güzel bir amelin mükâfatı ölçülemeyecek kadar büyüktür. Bu süflî mahlûklar Kıyametin ve likanın mânasını anlamadıklarından O'nun feyzinden büsbütün perdelenmişlerdir. Düşünmiyorlar ki, ilimden ve o yolda çekilen zahmetlerden gaye, bu makama ermek, bu makamı tanımadır. Bu böyle olduğu halde, hep kabuk ilimlerle, hem de bir ân ayrılmamak üzere, meşgul olmaktadırlar. Onlar sanki ilâhî bilgi denizinin zerresini tatmamışlar, Rahmanî buluttan yağan yağmurlardan damlasını bile içmemişlerdir.

Hak'kın zuhur eylediği günde lika şerefiyle müşerref ve Hak Mazharını tanımak iftihariyle öğrenmeyen bir kimseye -ömür boyunca mektep medrese köşelerinde dirsek çürüterek bütün bu maddî ve mahdud ilimleri elde etmiş de olsa- âlim denir mi? Böyle bir kimseye ilim sahibidir denemeyeceği açıkça bellidir. Öbür yandan, bu gibi ilimlerden nâsib almamış ve fakat bu büyük şerefe nail olmuş bir kimse Rabbanî âlimlerden sayılır. Bu kimse, ilmin çıkılabilecek en yüksek zirvesine çıkmış, varılabilecek en sona varmış demektir.

1) Bakara Sûresi 210.

Bu rütbe dahi zuhur belirtilerindendir. Nasıl ki, buyrulmuştur: (Yükseklerinizi alçak, alçaklarınızı yüksek yapacağız). Kur'an'da da şöyle deniyor:

"Memlekette hakir ve zaif olanlara lûtufta ve inayette bulunmak, onları insanlar arasında lider ve kendimize vâris yapmak istiyoruz"(1).

Bugün nice âlim geçinen var ki, Hak'tan yüz çevirmiş olduklarından dolayı cehaletin en alt derekesine düşerek adları yüceler ve bilginler defterinden silinmiştir. Bu gün nice cahil sanılan var ki, Hak'ka yönelmiş olmalarından dolayı en yüce ilim ufkuna yükselerek isimleri kudret kalemi ile ilim levhalarına yazılmıştır:

"Tanrı dilediğini siler, dilediğini ibka eder. Ümm-ül-kitab(2) Onun katındadır"(3).

Bunun içindir ki, demişlerdir: (Medlûl elde edilince delil aramak abestir, malûma erildikten sonra ilim ile uğraşmak mezmumdur). Söyle: Ey arzın sakinleri! İşte alev alev yanan bir genç ki, ruh çöllerinde koşarak: (Tanrı'nın Lâmbası yandı) diye sizlere müjde veriyor, nur örtüleri altında saklı olmakla beraber Irak ilinde Kudsiyet Ufkundan parlıyan Emrine sizleri çağırıyor.

Ey benim dostum! Kur'anın mâna göklerinde bir parçacık uçar ve onda yayılı Tanrı irfanı arzında gezinirsen, bir çok bilgi kapılarını sana açılmış görürsün. O zaman şuna kanaat getirirsin ki, bugünkü günde insanları ezeliyet denizinin kıyılarına gelmekten alıkoyan bütün bu şeyler, Fûrkan noktasının (4) zuhurunda o zamanın insanlarını o güneşi görüp tanımaktan alıkoyan şeylerin tamamıyla aynıdır. Böylece bir parçacık uçup gezinecek olursan, "Dönüş" ve "Biset" tâbirlerinin sırlarına da vakıf olarak yakîn ve güven çardaklarında karar kılarısın.

Günlerden bir gün, o eşsiz cemalin münkirlerinden ve o zevalsız kâbenin mahrumlarından bir zümre Ona alay yollu:

"Gökten inen ateşin yakacağı bir kurban getirmedikçe her hangi bir elçiye inanmamaklığımız hususunda Allah'ın bizimle bir ahdi var"(5).

- 1) Kasas Sûresi 5.
- 2) Kitabın anası, anakıtap Vahiy kaynağı.
- 3) Ra'd Sûresi 39.
- 4) Hz. Muhammed.
- 5) Ali İmran Sûresi 183.

dediler. Yani, Hâbil ve Kâbil mucizesini izhar eylemiyen her hangi bir resûle iman eylememekliğimiz hususunda Allah'ın bizimle andlaşması vardır. Yâni, Tanrı elçisi olmak iddiasında bulunan bir kimse bir kurban kesmeli, gökten bir ateş inerek o kurbanı yakmalı. Bu Hâbil hikâyesini elbette kitaplarda okumuşsunuzdur. Bunun üzerine Hazret onlara:

"Benden önce size nebiler, beyyineler ve dediğiniz şey ile gelmişlerdi. Bu sözünüzde sadık iseniz, neden onları öldürdünüz?"(1).

buyurdu. Şimdi insaf ediniz: Muhammed'in çağdaşları binlerce yıl önceki Adem' in veya nebilerin zamanlarında nasıl bulunabilirlerdi? Buna rağmen, Hz. Muhammed, Hâbil'in veya sair Peygamberlerin öldürülmesinden kendi zamanındaki insanları mesul tutmuştur. İki şıktan biri: Muhammed, hâşâ, yalan söylemiş ve boş lâkırdı etmiştir; veya Onun zamanındaki şakiler her bir

asırda Tanrı nebîleri ve elçileri ile kavga ederek onları şehid eyliyecek derecede ileri gitmiş olan şakilerdir. Bu ikiden birini kabule mecbursun.

Bu mevzuda iyi düşününüz ki, irfanın hoş nesimi Rahmanın yurdundan esmeğe başlıyarak ruhunu Cananın irfanı bahçesine ulaştırırsın. İşte gafiller bu derin ve özlü sözlerin mânalarını anlamadıklarından ve verilen cevabı da sorulan suale uygun bulmadıklarından o İlim ve Akıl cevherine bilgisizlik ve divanelik isnad etmişlerdir.

Başka bir âyette de asrın insanlarına târiz yollu:

"Evvelce kâfirlere karşı zafer isterlerdi; ve fakat evvelce bildikleri ve tanıdıkları kendilerine gelince, onu inkâr ettiler. Tanrı'nın lâneti kâfirlerin üzerine olsun!"(2)

buyuruyor. Yâni Hak yolunda kâfirlerle çekişip muharebe eyliyen ve Tanrı emrinin zaferini istiyen bu kimseler, tanımış oldukları kimse kendilerine gelince, onu inkâr ettiler. Şimdi, Tanrı'nın lâneti kâfirlerin üzerine olsun! Bu âyetten anlaşılıyor ki, Hz. Muhammed'in zamanındaki insanlar evvelki Peygamberlerin zamanlarında yaşayıp onlar tarafından konulan Tanrı şeriatını terviç ve Tanrı emrini iblâğ için mücadele ve muharebede bulunmuş olan insanların ta kendileridir; halbuki İsa'nın ve Musa'nın zamanlarında yaşamış olan insanlar Muhammed'in zamanında yaşayan insanlardan başka idi. Ve sonra, (evvelce bilip tanımış oldukları kimse) Tevrat sahibi Musa ve İncil sahibi İsa idi. Bununla beraber, neden Muhammed: (Tanımış oldukları kimse, İsa ve Musa, onlara gelince onu inkâr ettiler) buyuruyor? O Hazret göz göre göre başka bir isim,

yani Muhammed ismini, taşıyor muydu? Başka bir şehirden çıkmamış mıydı? Başka bir dil konuşmuyor muydu? Bununla beraber, âyetin doğruluğu nasıl sabit olur ve nasıl doğru dürüst anlaşılır?

1) Ali İmran Sûresi 183.

2) Bakara Sûresi 89.

Şimdi Kur'an'ın kendisinde bu kadar açık bildirilen (Dönüş) tâbirinden maksadın ne olduğunu anlamağa çalışınız. Şimdiye kadar bunu anlayan görülmemiştir. Şimdi ne buyuruyorsunuz? Eğer Hz. Muhammed, kendisinden önceki nebilerin dönüşü idi dersiniz, Onun eshabının da, yine aynı ayetten anlaşıldığı üzere, önceki eshab olduğunu kabul etmek zorunda kalırsınız. Yok eğer bu hakikat inkar edilirse, en büyük hüccet diye bilinen kitabın hükmüne muhalefet edilmiş olur. İmdi, Hüviyet Mazharlarının zuhuru sırasındaki (Dönüp geri gelme), (Yeniden dirilme) ve (Mahşerde toplanma) hâdiselerini de böyle anla; böyle anlaki, mukaddes ruhların sâf ve nurlu cesedlerle dönüp geri geldiklerini şu cismanî gözlerinle göresin; böyle anla ki, cehalet tozlarını ve nefis karasını tanrı bilgisi çeşmesinden akan rahmet sularıyla temizleyip arıtasın. Böylece Yezdan'ın kuvveti, Sübhan'ın hidayeti ve Tanrı'nın nuru sayesinde hidayet sabahını dalâlet akşamından ayırd etmek ve bu ikinin arasındaki farkı görmek imkânını elde etmiş olursun.

Bundan başka, bilirsiniz ki, Tanrı Emanetinin Hâmilleri bu maddî âlemde yeni bir emir ve yeni bir çağrı ile zâhir olurlar. Bu Semavî Arş Kuşları hep Tanrı iradesi semasından inip O'nun kesin emrine kıyam eylediklerinden, tek bir nefis ve tek bir şahıs hükmündedirler; çünkü, hepsi de aynı Tanrı sevgisi kadehinden içerler, aynı tevhid ağacının

meyvalarından rızıklanırlar.Bu Hak Mazharlarının iki makamı vardır: Bunlardan birisi tam bir birlik ve teklik makamıdır. Bu makamda onları aynı isim ile isimlendirmek ve aynı vasıf ile vasıflandırmak yanlış olmaz, Nasıl ki:

"O'nun elçilerinden hiç birisini ayrı tutmayız"(1).

buyrulmuştur. Öyle ya, onların hepsi de halkı Tanrı birliğine çağırırlar, insanlara feyiz kevseri ve ölmezlik inayeti müjdesini verirler. Hepsi nübüvvet kaftanı giyerler, kerem ridâsı taşırlar. Bunun içindir ki Fûrkan noktası(2):

(Bütün nebîler Ben'im) buyurmuştur ve yine (Ben'im ilk âdem ve Nuh ve Musa ve İsa) demiştir. Aynı şeyi Hz. Ali de söylemiştir. Tecrid mazharlarının birliğine delâlet eyliyen buna benzer sözler Ezeli Beyanat mecralarından ve

1) Bakara Suresi 285.

2) Hz. Muhammed.

Tanrı bilgisi mahzenlerinden çok işitilmiş ve kitaplara geçmiştir. Bu Simalar, hüküm mazharları ve emir doğuşlarıdır. Tanrı emri çokluk perdelerinden ve teaddüd gibi eklentilerden münezzehtir. Bunun içindir ki: (emrimiz tek bir emirdir)(1) denmiştir. Emirler bir ve aynı emir olunca, emirlerin mazharları da bir ve aynı olur. Din İmamlarının ve yakîn meşalelerinin: (İlkimiz Muhammed, sonumuz Muhammed, ortamız Muhammed) sözü de bunu teyid eder.

Çok iyi bilirsiniz, bütün nebiler Tanrı emrinin muhtelif kılıklarda görünen heykelleridir. Dikkatle bakarsanız, cümlesini aynı bahçede oturur,

aynı havada uçar, aynı yerde durur, aynı sözü söyler ve aynı buyruğu buyurur görürsünüz. Budur o varlık cevherlerinin ve sayıya, ölçüye gelmez güneşlerin birliği. Şu halde, bu Mukaddes Mazharlardan herhangi biri: (Ben bütün nebilerin dünüşüyüm) derse, doğru söylemiş olur. Aynı veçhile, her sonraki zuhurda bir önceki zuhurun dönüşü sabittir.

Nebilerin dönüp geri gelmesi âyet ve hadislere uygun olarak sabit olduğundan seçkinlerinin de dönüp geri gelmesi sabit ve muhakkaktır. Bu dönüp geri-geliş keyfiyeti, delil ve isbata ihtiyaç göstermiyecek kadar açıktır. Meselâ bakınız, nebilerden biri olan Nuh'u ele alalım. Nuh, Peygamberlikle gönderilip Tanrı emrine kıyam eyleyince, ona iman edip onun emrini kabul eyliyen her bir kimse gerçekten yeni bir hayata kavuştu. Bu kimse hakkında yeni bir hayata nail oldu ve yeni bir ruh ile canlandı demek doğru olur, çünkü o kimse, Tanrıya inanıp Nefsinin mazharını tanımazdan önce, mal-mülk, karı-çocuk, yiyecek-icecek gibi dünya bağlarıyla sımsıkı bağlı bulunuyordu; öyle ki, gece gündüz düşündüğü ve arkasından koştugu şey ancak para kazanmak, rahat geçim sağlamak ve geçici eşya edinmekten ibaret bulunuyordu. Bunlar bir yana, bu kimse iman denizinin enginlerine açılmazdan önce, babalarının ve dedelerinin sınırlarıyla sınırlı idi, onların gittiği yoldan gidiyordu; o derece ki, öldürülmesine razı olur da yaygın taklidlerin kılına dokunulmasını muvafakat etmezdi. Nasıl ki bütün millet:

"Biz babalarımızı bir din üzere bulduk ve biz onların izinden yürürüz."(2)

diye haykırmışlardır.

Fakat bu aynı insanlar, bütün bu kökleşmiş âdetlere ve inançlara ve kendilerini kısıkvırak bağliyan bütün bu kuvvetli geleneklere rağmen, iman şarabını ikan kadehinden Tanrı mazharı eliyle içince, birdenbire başkalaşıyorlardı; o derece başkalaşıyor, öyle bir istihaleye uğruyorlardı ki, çoluk-cocuktan, maldan-mülkten, candan-imandan ve hattâ Tanrı özgesinden vazgeçiyorlardı. Onlar öyle bir İlâhî özleyiş ve Tanrısal bir heyecan duyuyorlardı ki, iradeleri elden gidiyor, dünya ve dünya ile ilgili hiç bir şey gözlerine görünmüyordu. (Yeniden yaradılış) ve (Dönüp geri geliş) denilen şeyler bunlar hakkında doğru olmaz da, ya kimin hakkında doğru olur? Ve sonra, şunu da unutmıyalım ki, bu gibiler Tanrı'nın yeni inayetine kavuşmazdan önce bin bir tedbir ve çareye baş vurarak her türlü tehlikeye karşı canlarını korumağa çalışırlardı; can korkusuyla bir dikenden bile çekinirlerdi, âdeta kendi gölgelerinden korkarlardı. Sonra, iman şerefiyle şereflenip inayet iftiharı ile övünür olunca, yüz bin canı seve seve feda eyler bir hale geliyorlardı. Ne diyorum, hattâ beden kafesi onların temiz ruhlarına dar geliyor, ondan kurtulma yolunu arıyorlardı. Bu Tanrı askerlerinden her biri kendini düşman saflarına karşı çıkıp döğüşebilecek derecede cesaretli buluyorlardı. Bu insanlar önceki insanların aynı olsaydı, beşerî davranışlara muhalif ve dünyevî isteklere mugayir düşen bu gibi işler onlardan hiç sadır olur muydu?

1) Kamer Sûresi 50.

2) Zuhrûf Sûresi 23.

Önceki işlere ve davranışlara hiç bir veçhile benzemiyen bu işler ve davranışlar, İlâhî bir kudretin müdahalesi ve Onun vücade getirdiği

inkılâp olmadıkça, bu dünyada mümkün değil vukua gelmezdi. Bu, gün gibi açık bir hakikattir. Izdırabı güvene, zannı yakîne, korkuyu cürete çeviren bir inkılâp, İnsan ruhunu bir göz açıp kapamada değiştiren Tanrı iksiri işte budur!

Meselâ, bakır cevherini göz önüne getir. Bu cevher kendi madeninde kuruyup katılaşmaktan korunursa, yetmiş yıl müddet zarfında altınlık rütbesine erer; gerçi bâzılarına göre bakırın kendisi aslında altın olup katılaşmanın galebesiyle hastalanmış ve kendi rütbesine erememiştir.

Her ne hal ise, hakikî iksir bakır cevherini bir göz açıp kapamada altınlık rütbesine eriştirir ve yetmiş yıllık merhaleleri bir lâhzada arkada bırakır. Böyle bir altına sonradan bakırdır veya altınlık rütbesine erememiştir denebilir mi? Nasıl denebilir ki, ortada altının özelliklerini bakırdan ayırd edecek bir mehenk var.

Onun gibi de, bu insanlar Tanrı iksiri vasıtasıyla bir anda toprak dünyasını aşarak kudsiyet âlemlerine ayak basar, tek bir adımda bu sınırlı mekândan Tanrı'nın mekânsız âlemine varırlar. Çalış ki, bu iksire kavuşasın; çünkü, bu iksir bir lâhzada bilmezlik batısını bilirlilik doğusuna ulaştırır; gecenin koyu karanlığını sabahın aydınlığına kavuşturur; zan çöllerinde gezip dolaşan uzağı, yakınlık ve yakîn çeşmesine kılavuzlar; fanî heykelleri bâki Cennete girdirir. Şimdi, eğer bu altın için, bakırdır denebilirse, bu kimseler için de haklı olarak imandan önceki kimselerdir denebilir.

Kardeşim: (Yeniden yaradılış) ın, (Yeniden dönüp geliş) in, ve (yeniden diriliş) in sırları bu kâfi ve yeterli izahlarla örtüsüz perdesiz gözlerin önüne serilmiştir. Ümid ederim, görünmez Tanrı'nın

yardımı ile köhne elbiseyi üzerinden atar, aslâ eskimiyen yeni elbiseyi giymeğe muvaffak olursun.

Demek ki, her sonraki zuhurda bütün yeryüzü sakinlerinden önce iman eyleyip irfanın berrak sularını Tanrı birliği cemalinin elinden içenler ve bu suretle imanın, ıkanın ve irfanın zirvesine yükselenler isimce, hüviyetçe, fiilce, kavilce ve rütbece önceki zuhurda aynı veçhile temayüz etmiş bulunanların (Dönüş) ü sayılırlar; çünkü, öncekilerden zuhura gelen şeyler sonrakilerden de aynen zuhura gelmiştir.

Şimdi, görüşünü zevahirden temizle ki, hepsini tek bir isim taşır, tek bir dâvayı güder, tek bir zâtı aksettirir ve tek bir hakikati belirtir göresin; Evet, görüşünü zevahirden temizle ki, kelimelerin (Dönüş) ün sırlarını da gökten inen harflerde bulasın! Fırkan noktasının(1) zamanındaki eshabın bütün beşerî hallerden ve nefsanî arzulardan sıyrılarak nasıl başkalaştıklarını gözönüne getir. Onlar, yeryüzünde oturanların hepsinden önce Muhammed'in Tanrı likası demek olan mülâkatı şerefine nail olarak insanlarla olan bütün ilgilerini kestiler. Duymuş olacağınız üzere, onlar o Zülcelâlin mazharı uğrunda nasıl can feda ediyorlardı. Aynı sebat, istikamet ve feragati şimdi de aynen Beyan Noktası'nın(2) eshabında gör. Gördüğünüz veçhile, Rablar Rabbinin hayranlık ilham edici keremi sayesinde feragat bayrağını şan ve şerefin erişilmez zirvelerine kaldırmışlardır.

Hasılı, bu Nurlar tek bir nur kaynağından çıkmış, bu meyvalar tek bir ağaçtan bitmişlerdir. Filhakika, ne aralarında bir fark görülür ve ne bir başkalık (Bütün bunlar Tanrı'nın fazlından olup yaratıklarından dilediğine nasib eder). İnşallah, inkâr diyarını bırakıp kabul okyanusuna yöneliriz; tâ ki, çelişik unsurlardan temizlenmiş bir göz ile

birlikte ve başkalık, tevhid ve tefrik, tahdid ve tecrit âlemlerine bakabilelim ve bu sayede Tanrı sözlerinin harîminde saklı iç mânaların derinliklerine dalabilelim.

Bu izahattan anlaşılmış olacağı üzere, sonu olmayan bir sonda İlâhî bir Simâ ortaya çıkarak başlangıcı olmıyan bir başlangıçta ortaya çıkan İlâhî bir Simânın göttüğü dâvayı güderse, sonraki İlâhî Simâya başlangıçtaki İlâhî Simâdır demek doğru olur; zira sonu olmıyan bir sonda ortaya çıkan İlâhî Simâ, ilki olmıyan ilkte ortaya çıkan İlâhî Simânın göttüğü dâvayı gütmüştür. İşte bunun içindir ki, (özgesinin ruhu Ona fena) Beyan Noktası(3) Tanrı

1) Hz.Muhammed

2) Hz.Bab

3) Hz.Bab

birliği güneşlerini bu gök güneşine benzetmiştir. Onun buyurduğu gibi, bu gök güneşi bidayeti olmıyan bir bidayetten nihayeti olmıyan bir nihayete kadar doğsa, bütün bu doğan güneş aynı güneştir (Bu güneş ilk güneşin ta kendisidir) denirse, doğru söylenmiş olur; yok eğer bu güneş ilk doğan güneşin (dönüş) üdür denirse, bu da doğru olur. Bu izaha göre, bidayetteki İlâhî Simâ hakkında (sonluk) vasfı doğru olacağı gibi bunun aksi de doğru olur; çünkü sonraki İlâhî Simânın göttüğü dâva, başlangıçtaki Tanrı Cemalinin göttüğü dâvanın aynıdır.

Bu mesele ilim ve yakîn şarabı içenlere o kadar açık olduğu halde, işin hakikatine eremeyip "Nebîlerin hâtemi" sözü yüzünden perdelenen ve

böylece bütün Tanrı feyizlerinden mahrum kalan nice kimseler var! Bizzat Hz. Muhammed'in (Bütün Nebîler Ben'im) ve, bundan önce de geçtiği üzere (Adem, Nuh, Musa ve İsa hep Ben'im) demiş olduğu dikkat nazarına alınmıyor (İlk Adem Ben'im) diyen Muhammed'in, o Ezeli Cemalin, (Son Adem Benim) demesine ne mâni var? Nasıl ki, Hz. Muhammed, kendisini nebîlerin ilki olan Adem saymıştır. O Tanrı Cemalini nebîlerin sonu saymak ta pek âlâ caizdir. Nebîlerin ilki olmak o Hazretin hakkında doğru ise, nebîlerin sonu olmak ta doğru olur.

Bütün milletler bu zuhurda bu mesele ile imtihan olunmuşlardır. Bakınız, nice kimseler bu sözü bahane ederek o sözü söyliyene arka çevirmişlerdir. Bilmiyorum, bu kavim Hak Teala'nın (evvelliği) ve (âhirliği) tâbirlerinden ne anlarlar? (Evvellik) ve (âhirlik) tâbirlerinden maksad bu maddî âlemin evvelliği ve âhirliği ise, hali hazırdaki maddî düzen henüz sona ermemiş iken Ahadiyet zâtı için (âhirlik) nasıl doğru olur? Hayır, işin doğrusu, bu makamda (evvelik) demek (âhirlik) demektir ve (âhirlik) demek (evvelik) demektir.

(Başlangıçsız başlangıç) ta (sonluk) vasfı, görünen ve görünmiyen bütün şeylerin mürebbisi için doğru olduğu gibi O'nun mazharları için de doğru olur. Onlar aynı zamanda (ilk) ve (son) durlar. Onlar (ilklik) kürsüsünde otururken (sonluk) tahtında da otururlar. Keskin bakışlı bir göz (evvelilik) ve (âhirlilik), (zâhirlilik) ve (bâtınlılık), (mebdelik) ve (hâtemlik) vasıflarına bu Mukaddes Zâtların, bu Mücerred Ruhların, bu İlâhî Nefislerin mazhar bulunduklarını müşahade eder. Eğer o mukaddes: (Tanrı var idi ve Onunla birlikte hiç bir şey yok idi) fezâsında uçacak olursan, bütün bu isimlerin ve vasıfların o kudsî sahada bir hiçten başka bir şey olmadığını görür,

artık bu türlü örtüler, işaretler ve sözler karşısında tereddüde düşüp hakikatten perdelenmezsin. Bu makam ne kadar yüksek ve ulvî bir makamdır ki, Cebrail bile oraya kılavuzsuz gidemez; kudsiyet kuşu oraya görünmezin yardımı olmaksızın kanat açıp uçamaz.

Şimdi Emîr Hazretlerinin(1); (Celâl örtülerinin doğrudan doğruya

1) Hz.Ali'nin (Hakikat nedir?) sualine verdiği cevap.

kaldırılması) sözü ile ne demek istemiş olduğunu anla. Tanrı zuhuru zamanında yaşayan din bilginleri ve uluları bu (Celâl örtüleri) cümlesindendir. Bunlar, anlayışsızlıkları ve riyaset sandalyesine hırs ile sınıksız sarılmaları yüzünden Tanrı Emrine boyun eğmezler ve hattâ, İlâhî nağmeleri işitmesinler diye, kulak bile vermezler:

"Onlar parmaklarını kulaklarına tıkarlar"(1)

Halk ise Tanrı'yı bırakıp bu yalancı din bilginlerine ve ulularına bu çürük direklere dayandıklarından, onların red veya kabulünü beklerler, çünkü, onların doğruyu eğriden ayırd edecek kendi gözleri, kulakları ve kalbleri yoktur.

Bütün nebiler, seçkinler ve veliler insanlara, Tanrı tarafından, daima kendi gözleriyle görüp kendi kulaklarıyla işitmelerini emir buyurmuşlardır; buna rağmen bu halk, nebilerin bu öğütlerine kulak asmayıp kendi din bilginlerinin izinden yürümüşler yürüyeceklerdir. Şayed ilim kisvesi taşımayan miskin ve fakirin biri çıkıp da:

"Ey Kavim! Tanrı elçilerine uyunuz"(2).

diyecek olsa, hayretler içinde kalarak: (Bütün bu âlimler ve fazıllar, işgal ettikleri şu yüce mevki ve makam ile, malik oldukları şu haşmet ve süs ile, doğruyu eğriden ayırd edemediler de sen ve senin gibiler mi ayırd ettiler?) diye serzenişte bulunurlar. Eğer sayı çokluğu ve ilim kisvesi bilgiyi ve doğruyu ölçmekte bir miyar olsaydı, bu bakımdan şimdikilerden çok ileride bulunan geçmiş ümmetlerin üstünlüğünü teslim eylemek lâzım gelirdi.

Kudsiyet mazharlarının zuhuru sırasında halkı Hak yolundan geri tutanlar daima zamanın uleması olmuştur. Bu, hep semavî kitaplarda yazılı olduğu üzere, açık ve belli bir olaydır. Hiç bir nebî gelmemiştir ki, din bilginlerinin kinine, inkârına, red ve tekfirine hedef olmasın. Vay, Onlara geçmişte yapılanlardan ve şimdi de yapılagelenlerden; Şimdi siz söyleyiniz: Hangi (Celal Örtüsü) bu dalâlet heykellerinden daha büyük? Tanrı'ya yemin olsun, bu örtünün kaldırılması kadar büyük bir başarı ve onun yırtılması kadar sevap bir iş olmaz. Ey ruh topluluğu Allah bizi ve sizleri teyid buyursun. Tâ ki Müstegas' ın(3) zamanında buna muvaffak olup Onun günlerinde Tanrı mülâkatından perdelenmiyesiniz.

Ve yine, (Nebîlerin Hâtemi) ve benzeri sözler de (Celâl örtüleri)

1) Bakara Sûresi 19.

2) Yasin Sûresi 20.

3) Allah'ın izhar eyleyeceği kimse.

cümlesindendir. Bu örtünün kaldırılması bu süflî mahlûklarca büyük cesarete bağlı bir iştir. Bu gün insanlar, bu rumuzlu tâbirler ve bu çetin (Celâl Örtüleri) yüzünden hakikat ışığını göremez olmuşlardır. Hüviyet kuşunun(1) şu:(Ben, cümlesi de Nebîlerin Hâtemi Abdullah oğlu Muhammed'in kızı olan bin Fatıma ile evlendim) nağmesini işitmemişler midir? Bakınız, Tanrı bilgisi otaklarında saklı ne kadar sır var! O'nun el değmemiş hazinelerinde gizli ne kadar ilim mücevherleri var! Kendi kendine derin derin düşünürsen, O'nun yaptığına bidayet ve nihayet bulunmadığına kanaat getirirsin. O'nun iradesinin fezâsı, ifade çerçevesine sığmıyacak kadar yüksek, hayal kuşunun aşamıyacağı derecede geniştir. O'nun takdirleri herhangi bir kimsenin kavrayamıyacağı kadar esrarlıdır; yaratması (başlangıcsız başlangıç) tan beri mevcut olmuş ve (son) denilen şey onu yakalayamamıştır. Onun Cemalinin mazharları (sonsuz son) a kadar mevcut olacak ve (başlangıç) ı bilmemiş, bulunacaktır. Bunun için de iyi düşün ve bütün bu mukaddes Simâlar hakkında bunun varid olduğunu gör.

Keza ezeli Tanrı'nın Cemali olan Ali oğlu Hüseyin'in Selman'a okuduğu şöyle semavî bir nağmeyi de hatırla: (Ben, biri öbüründen elli bin yıllık bir ara ile ayrılmış bin Adem ile beraber idim. Onlardan her birine babamın velâyetini bildirmişimdir). Bunu dedikten sonra bazı tafsilâta giriyor ve sonunda buyuruyor: (Ben, şimdiye kadar en küçüğü babamın kâfirlerle savaşmasına sahne teşkil eden Hayber gazası olmak üzere Tanrı uğrunda bin cihadda bulundum). İşte (son)'un, (dönüş) ün ve (bidayetsiz ve nihayetsiz hilkatın) sırlarını bu iki rivayetten anla.

Sevgili dostum! İlâhî nağme öyle insanî ve mahdut akılların işitip kavrayabileceği bir nağme

değildir. Vücut karıncası Mabud'un sahasına nasıl ayak basabilir? Bununla beraber, bâzı geri zihniyetli kimseler mânasını bir türlü anlayamadıkları bu çapraşık sözleri inkâr edip bu ve benzeri hadislerin doğruluğundan şüpheye düşerler. Evet, bunları ancak gerçek anlayış sahipleri doğru dürüst anlarlar. Şöyle: O öyle bir (son) dur ki Onun için bütün kâinatta her hangi bir son ve öyle bir (başlangıç) tır ki Onun için bütün yaratık âleminde her hangi bir başlangıç yoktur. Şu halde, ey yeryüzü sakinleri, (Nihayet) in tecellilerine (Başlangıç) ın zuhurlarında şahid olunuz.

Ne garibtir ki, bu kavim, işlerine gelince, Kur'anın âyetlerine ve ikan erbabının sözlerine yapışır ve fakat işlerine gelmeyince, onlara arka çevirirler:

"Kitabın bir kısmına inanıp bir kısmını inkâr mı edersiniz?"(2).

1) Hz. Ali.

2) Bakara Süresi 85.

Anlamadığınız şey hakkında nasıl hüküm verirsiniz? Meselâ, Alemlerin Rabbi kendi yanılmaz Kitabında:

"Muhammed Tanrı'nın elçisi ve Nebîlerin hâtemidir"(1).

diye hâtemlikten bahis buyurduktan sonra halk ile yüzyüze görüşeceğini de vaad eylemiştir. Kitapta o Ölümsüz Padişah ile yüz yüze gelineceğine delâlet eyliyen müteaddid âyetler vardır ki, bunlardan bir kaçını irad eylemiş bulunuyoruz. Biricik gerçek Tanrı şahidimdir, Kur'anda hiç bir

şey yoktur ki, ona lika meselesine verilen ehemmiyet kadar önem verilmiş veya onun kadar açık açık yazılmış olsun. Ne mutlu o kimseye ki, şahid olduğun üzere, Ondan ekser insanların yüz çevirdiği bir günde Ona kavuşur.

Kitapta yazılı olduğu üzere, (Kıyamet Günü) nde (likâ) kesin bir hükümdür; buna rağmen, insanlar birinci âyetin kavramına bakarak ikinci âyetteki Tanrı vâdini nazarı itibara almamışlardır. (Kıyamet) ten maksad, açık deliller ile belirtildiği üzere, Tanrı Mazharının Tanrı Emrine kıyamı, (lika) dan maksad ise, Tanrı Cemali Mazharı ile mülâkattır; zira:

"O'nu gözler idrak edip görmez, O ise gözleri idrak edip görür"(2)

Bütün bu delilli-isbatlı meselelere ve açık izahlara rağmen, (Hatem) tâbirine şursuzca takılıp (son) ve (başlangıç) ın mucidinden, O'nun likası gününde perdeli kalmışlardır.

"Allah insanları işledikleri kötü işlerden dolayı cezalandırmış olsaydı, yeryüzünde hiç bir kımıldar varlık bırakmazdı; fakat O onların cezalarını muayyen bir vakte kadar tehir eder"(3).

Bütün bunlar bir yana, eğer bu insanlar: (Tanrı dilediğini yapar ve istediği gibi hükmeder) çeşmesinin tatlı suyundan bir parçacık içecek olsalar, Tanrı Emrinin merkezlerine karşı bu türlü münasebetsiz itirazlarda bulunmazlar. Buyruk, söz ve iş, O'nun kudret avucu içerisinde. Her şey O'nun kudret avucunda esirdir. O'nun için herşey kolay ve mümkündür. O, istediğini yapandır ve dilediğini işliyendir, Her kim: (Neden veya niçin?) derse küfretmiş olur. Eğer bu kullar işledikleri fena işlerin azıcık farkına varsalar, derhal helâk

olurlar ve döne dolaşa varıp kalacakları cehennem ateşine kendiliklerinden atılırlar. Acaba onlar:

- 1) Ahzab Sûresi 40.
- 2) En'am Sûresi 103.
- 3) Nahl Sûresi 61.

"O, işlediğinden sorulmaz"(1).

ayetini işitmediler mi? Bu beyanatın ışığı altında nasıl kalkıp da boş lâkırdılarda bulunurlar?

Sübhanallah! İnsanlardaki bilgisizlik ve düşüncesizlik öyledir ki, kendi bilgilerine ve dileklerine yönelmişler, Hak Tealânın bilgi ve dileğine arka çevirmişlerdir.

Bir parça insaf ediniz. Eğer insanlar bu inci sözlere ve bu kudsî işaretlere iyiden iyiye inanarak biricik gerçek Tanrı'yı (Dilediğini yapar) bilselerdi, bu boş lakırdıları nasıl ağızlarına alır ve onlara sımsıkı sarılırlardı? Aksine, o zaman, O'nun buyurduğunu bütün varlıklarıyla kabul ve tasdik edeceklerdi. Tanrı'ya yemin olsun, eğer mukadder takdirler ve künhüne akıl ermez hikmetler olmasaydı, yer bütün bu insanları çoktan yutup yok ederdi; fakat o, böyle bir akıbeti belli bir güne kadar tehir eder.

Fürkan noktasının(2) zuhurundan bin iki yüz seksen sene geçti. Bu müddet esnasında bütün bu süflî mahlûklar her sabah, hiç de anlamadan, Kur'an okurlar. Kudsî meseleler ve Tanrısal Ulu mazharlar ile ilgili bir çok açık âyetleri okudukları halde, mânalarından gafildirler. Bütün bu müddet zarfında şunu olsun anlamamışlardır ki, her bir devirde

Semavî Kitapları ve Kudsî yazıları okumaktan maksad, onlardaki mânâyı anlayıp sır perdelerine nüfuz eylemektir, yoksa anlamaksızın okumadan fazla bir fayda elde edilmez.

Meselâ, bir gün mâna denizine muhtaç bu fakirin yanına birisi geldi. Bir aralık kıyamet, haşır, neşir ve hesap alâmetlerinden söz açıldı. Adam: (Bu yeni zuhurda nasıl olur da hiç kimsenin haberi olmadan halkın hesabı görüldü.) diye ayak diriyordu. Kendisine seviyesiyle mütenasip olarak bâzı ilmî ve îlâhî katları anlattım ve: (Bütün ömrünce Kur'an okumuş olduğu halde, hiç şu:

"O günde hiç bir insan veya cinden günahları sorulmaz"(3).

âyeti gözünüze ilişmedi mi? İlişti ise, sualden maksadın sizin anladığınız gibi olmadığına, Aksine dil veya söz ile sorulan cinsten bulunmadığına dikkat etmediniz mi? Bunun böyle olduğu o âyetten hemen sonra gelen şu:

1) Enbiya Süresi 23.

2) Hz. Muhammed.

3) Rahman Süresi 39.

"Mücrimler simalarından tanınıp alınlarından ve ayaklarından kavranılarak sürüklenirler"(1).

âyetinde teyid edildiğini görmediniz mi?) dedim.

İşte insanların hesabı böyle simalarına bakılarak görülür ve onlar hakkında ona göre bir hüküm verilir. İnsanların kâfirliği, müminliği veya âsiliği bu tarzda tezahür eder. Bugün, doğru yoldan

sapmış olanların doğru yolu bulmuş olanlardan simaca ne kadar farklı olduğu göze batar derecede aşikârdır. İnsanlar, Tanrı hatırı için ve Tanrı rızasını kazanmak gayesiyle Kitab'ın âyetlerini inceliyecek olsalar, bütün aradıklarını muhakkak onlarda bulurlar; öyle ki, bu zuhurda küçük-büyük bütün olup bitenleri- Tanrı isim ve sıfatlarına Mazhar olanların kendi yurdlarını bırakıp çıkmalarına, millet ve devletin Hak'ka arka çevirip göz kapamalarına, Küllî mazharın gelip malûm memlekette yerleşmesine varıncaya kadar - O'nun âyetlerinde açık veya kapalı görüp anlarlar. Fakat, bunu ancak gerçek anlayışlılar anlayıp idrâk eylerler.

Sözümü, bundan önce Muhammed'e inen şu âyetleri anmakla bitireceğim; tâ ki ortalık onlardan saçılan misk kokusuyla muattar olsun ve bu sayede insanlar mukaddes ve nurlu Tanrı Cenneti'ne yol bulsunlar. Buyuruyor ve O'nun buyurduğu hakikattir:

"Allah Selâmet Yurdun'a çağırır(2) ve dilediğini doğru yola kılavuzlar"(3).

"Onlar için Rablerinin katında Selâmet Yurdu vardır; O, işledikleri iyi işlerden dolayı onların koruyucusudur."(4).

O, fazıl ve inayeti bütün dünyayı kaplasın diye bu âyetlerini indirmiştir. Alemlerin Rabbına hamdolsun.

Biz her meseleyi başka başka şekillerde tekrar tekrar izah ettik; maksad, her seviyedeki insanların, kabiliyet ve idrâklerine göre, istifadelerine sağlamaktır; şöyle ki, bir kimse her hangi bir mesele hakkındaki bir izahı anlayamaz ise, yine o meseleye ait başka türlü bir izahtan

maksadı anlayıp aydınlanmak imkânını bulur (Tâ ki, her çeşit adam kendi susuzluğunu giderecek yeri bulabilsin).

1) Rahman Sûresi 41.

2) Bağdat.

3) Yunus Sûresi 25.

4) En'am Sûresi 127.

Tanrı'ya and olsun, toprakta oturan bu güvercinin bu ötüştten başka ötüşleri, her biri şimdiye kadar söylenenden veya yazılıandan daha derin sırları sinesinde gizliyen daha başka sözleri var. Bakalım Tanrı'nın iradesi ne zaman gerektirir de mâna gelinleri, örtüsüz peçesiz, ruhanî köşklere çıkıp kıdem sahasına ayak basacaktır. O'nun izni olmadan hiç bir şey olamaz; O'nun gücü olmadan hiç bir güç ayakta duramaz; ve O'ndan başka bir Tanrı'da olamaz. Emir ve yaratılış O'na mahsustur; her şey O'nun emrini ilân eder, her şey O'nun Ruhunun sırlarını ifşa eyler.

Tanrı Doğularından doğup parlıyan güneşlerin iki türlü makamı bulunduğunu, bunlardan birinin birlik makamı ve teklik mertebesi olduğunu söylemiştik. Evvelce de demiştik:

"Onlar arasında herhangi bir fark gözetmeyiz."(1)

Öbürü, ayrılık makamıdır; bu, yaratık âlemi ve o âlemin tahdidleri ile ilgilidir. Bu bakımdan Tanrı mazharlarının ayrı bir ferdiyeti, ayrı bir emri, mukadder başka bir tezahürü ve hususî tahditleri vardır. Nasıl ki, onlardan her birinin ayrı bir ismi ve ayrı bir vasfı vardır: her biri

ayrı bir memuriyet ile gönderilmiş, yeni bir şariat kurmakla vazifelendirilmiştir. Nasıl ki buyruluyor:

"Kimini kiminden üstün tuttuğumuz bu Elçilerden Tanrı ile konuşanı var; kiminin derecelerini kiminin derecelerinden yüce kıldık; Meryem Oğlu İsa'ya açık mucizeler verdik ve Onu Ruh-ul Kudüs ile kuvvetlendirdik"(2).

Bu Tanrı bilgisi kaynaklarından birbirine benzemez bir takım sözlerin sadır olması, mertebe ve makam değişikliği ile izah olunur; yoksa ilâhiyatla ilgili bütün çapraşık meseleler âriflerce tek bir söz ile ifade edilmiş hükmündedir. Halkın büyük bir kısmı anlattığımız makamlara vakıf olmadıklarından, esasta bir olan bu ilâhî şahısların sözlerindeki başkalık karşısında şaşırıp sarsılmaktadırlar.

Bir sözle, bütün bu sözlerdeki ihtilâflar makamlardaki ihtilâflardan ileri gelir. Bu öteden beri bilinen bir keyfiyettir. Böylece bu Varlık Mücevherleri, esasta bir ve aynı olmaları bakımından Rablik, Tanrılık, mutlak teklik ve salt özlük vasıflarıyla vasıflandırılırlar; çünkü Onların cümlesi de Tanrı zuhuru tahtında oturur, Tanrı kürsüsünde dururlar. Yâni, Tanrı'nın zuhuru onların zuhurlarıyla, Tanrı'nın güzelliği onların cemali ile görünür. Böylece bu ahadiyet heykellerinden Rablik nağmeleri duyulur.

1) Bakara Sûresi 136.

2) Bakara Sûresi 253.

İkinci makamın -ayrılık, farklılık, mahdudluk, gibi dünya işleri ve ilgileri makamının- ışığı altında bakılınca, Onların mutlak bir kulluk, tam bir fanilik ve yoksulluk içerisinde

bulundukları görülür; nasıl ki, buyruluyor: (Ben Allah'ın kuluym. Ben sizin gibi bir insan olmaktan başka bir şey değilim).

Şimdi sen, gerçeğin kendisini aksettiren bu müsbet izahlara bakarak, sorduğun suallerin cevabını al; tâ ki Tanrı dininde derinleşmiş olup nebilerin ve seçkinlerin sözlerindeki başkalıklar yüzünden sarsılmıyasın.

Tanrı'nın küllî mazharlarından herhangi biri: (Ben Tanrıyım) derse, doğru söylemiş olur, bunda şüphe yoktur; çünkü Onların zuhuru, Onların sıfatları ve isimleriyle ki, Tanrı'nın zuhuru, Tanrı'nın ismi ve Tanrı'nın sıfatı bu âlemde tahakkuk eyler. Biz bunu defalarca isbat ettik. Onun için:

"Sen attığın zaman, atan sen değilsin, atan Tanrı'dır"(1).

"Sana biat eyliyenler gerçekten Tanrı'ya biat eylerler"(2). buyrulmuştur.

Eğer onlardan herhangi biri: (Ben Tanrı elçisiyim) derse, bu da doğrudur, onda şek ve şüphe yoktur: nasıl ki buyruluyor:

"Muhammed aramızdaki erkeklerden herhangi birinin babası değildir. O, Tanrı elçisidir"(3).

Bu bakımdan onların cümlesi O gerçek Sultanın ve Ezelî Varlığın elçileridir.

Eğer onların hepsi de: (Ben nebilerin hâtemiyim) derlerse bu da doğrudur, bunda şek ve şüpheyne aslâ mahâl yoktur. Onlar tek bir zat, tek bir kişi, tek bir ruh, tek bir beden, tek bir emir hükmündedirler. Cümlesi O hakikî ruhlar ruhunun o

ezelî cevherler cevherinin ilkliğine ve sonluğuna, evvelliğine ve âhirliğine, zâhirliğine ve bâtinliğine mazhardırlar.

1) Enfal Sûresi 17.

2) Fetih Sûresi 10.

3) Ahzab Sûresi 40.

Ve eğer onlar: (Biz Tanrı'nın kullarıyız) buyururlarsa, bu da münakaşa götürmez açık bir hakikattır; öyle kulluk ki, eşi kimseye müyesser değildir. Bu suretle bu varlık cevherleri, Samedî Kudsiyet Denizlerine daldıkları veya Hakikî Sultanın mana merdivenlerine çıktıkları bâzı sıralarda ancak Tanrı dilinden sadır olabilecek bir takım sözler söylerler. İyi dikkat edilecek olursa, böyle bir istiğrak anında Onların Mutlak Varlık ve sırf Bâkilik muvacehesinde kendi kendilerini hiçin hiçi ve faninin fanisi saydıkları görülür. Onlar sanki kendi kendilerini yokun yoku bilirler ve o sahada anılmayı bile Tanrı'ya orta koşma sayarlar. Evet, orada en hafif bir fısıltı bile varlık iddiasına delâlet eylediği için ermişler nezdinde başışlanılmaz bir hatadır. Ne münasebet ki, o sahada başka bir şeyin adı anılsın! Ne münasebet ki, gönül, dil, fikir ve ruh sevgilinin zikrinden başka bir şey ile meşgul olsun! Ne münasebet ki, göz, O'nun güzelliğinden başka bir şeye baksın veya kulak Onun nağmesinden başka bir nağmeyi dinlesin; Ne münasebet ki, ayak Onun yolundan başka bir yolda yürüsün! Bu zamanda Tanrı'nın nesimi esmiş, Tanrı'nın ruhu dünyayı kaplamıştır; kalem yürümekten, dil söylemekten kesilmiştir.

Her ne hal ise, Onlar, bu makama göre, Rablik ve benzeri şeyler ve Tanrı elçiliği makamına göre de elçilik iddiasında bulunmuşlardır. Her bir

makamda o makamın gereğine göre davranıp söz söylemişler, Emir âleminden hilkât âlemine ve Rablık âlemlerinden maddî varlık âlemlerine kadar hepsini kendilerine nisbet etmişlerdir. İşte bunun için Tanrılık, Rablık, Elçilik, Velilik, İmamlık, Kulluk ve saireye dair her ne buyurur ve her ne söylerlerse hepsi doğrudur, şeksiz, şüphesiz doğrudur. Binaenaleyh, iddiamıza delil olarak irad eylediğimiz sözler üzerinde iyice düşünmeli de görünmez Tanrı'nın bu dünyada görünen mukaddes mazharları tarafından söylenen sözlerdeki başkalıklar yüzünden sarsılıp ızdıraba düşmemeli.

Hakikat güneşlerinin sözlerini iyi düşünmeli, anlaşılmayan cihetler olursa erbabından sorup öğrenerek müşkülü giderilmelidir. Hiç kimse Semavî sözleri kendi eksik aklı ile tefsire kalkışmamalı, ehinden sormalı, verilen mâna hoşâ gitmeyince de hemen red ve itirazda bulunmamalıdır. Bu gün ilim ve irfan koltuğuna kurulup cehaletin ismini ilim ve zulmün adını adalet koymuş olan asrımız âlimlerinin ve fakihlerinin yaptığı budur. Bu gibiler kendi hayallerinin mahsulünü gerçeklik güneşinden sorarak kendi anlayışlarına veya kendi gibilerin yazdığı kitaplara uygun bir cevap alamayınca, O İlim Kaynağına muhakkak bilgisizlik isnad ederler. Bu, bütün tarih boyunca böyle olmuştur.

Meselâ Varlığın Seyyidi(1), hilâllerin ne olduğu sorusu karşısında Tanrı'nın emriyle:

1) Hz. Muhammed.

"İnsanlar için tayin olunan vakitlerdir"(1).

cevabını vermişti. Bunu işitenler O'nda bilgi olmadığına hükmetmişlerdir.

Ve yine, (ruh) hakkındaki âyette de:

"Sana Ruh hakkında soruyorlar. De ki: (Ruh, Rabbımın emrindendir"(2)

buyurmuştur. Bu cevabı işitenlerin cümlesi derhal: (Daha ruhun ne olduğunu bilmiyen bir cahil kendi kendine ledün ilminin âlimi sanıyor) diye bağırıp çağırmağa başlamışlardı. Bugün zamanın uleması Muhammed'in ismiyle iftihar edip atalarının da Ona iman eylemiş olduklarını gördüklerinden, taklid yoluyla, Onun dediğini olduğu gibi kabul etmektedirler. İnsaf ile düşününüz: Bugün bu ulema bu gibi sorulara böyle cevaplar işitecek olsalar, derhal reddedip itiraza kalkışsılar, eskiden söyleneni aynen tekrar ederler; nasıl ki de etmişlerdir. Onlar düşünmezler ki, o Varlık Cevherleri bütün bu uydurma ilimlerden, bütün bu dedikodulardan münezze ve her bir idrakten yücedirler. Bütün bu ilimler, o ilmin yanında sırf yalandır. Bütün bu anlayışlar o anlayışın yanında açık iftiradır. Hayır, aksine, ilim dediğin, bu Tanrı Hikmeti ve Tanrısal ilim madenlerinden çıkan bilgi incisidir. (İlim tek bir noktadır, onu cahiller çoğaltmışlardır) sözü iddiamıza bir delil ve (İlim bir nur'dur ki Allah onu dilediğinin kalbine atar) hadîsi bir isbattır.

Bu insanlar, ilmin mânasını anlamayıp bilgisizlikten doğma olan bir takım uydurma fikirlerine ilim adı koymuş olduklarından, İlimlerin kaynağına gördüğünüz ve işittiğiniz şekilde cefaları reva görmekten çekinmemişlerdir.

Meselâ, ilim ve irfaniyle meşhur ve kavminin ileri gelen liderlerinden geçinen bir adam(3) yazdığı bir kitapta gerçek ilim erbabını kötülemiş, tezyif eylemiştir. Oadaki bu tepeden bakar hâl, yer yer kitabının her sahifesinde açık-kapalı göze çarpar. Adı dillerde çok dolaşan bu adamın

eserlerini görmek istedim. Vakıa başkalarının yazılarını okumak hiçte içimden gelmez, fakat bâzı kimseler bu zat hakkındaki fikir ve mütalâamı öğrenmek istediklerinden onun kitaplarını bir parça karıştırıp marifet ve basîret yönünden cevap vermek lüzumu hasıl oldu. Onun Arapça yazıları ele geçmedi. Derken bir gün birisi gelip bu zatın (İrşat-ül avam) (4) adlı eserinin şehirde bulunabileceğini haber verdi.

1) Bakara Sûresi 189.

2) İsra Sûresi 85.

3) Hacı Mirza Kerim Han.

4) Avamın irşadı (Cahil halkın kılavuzu).

Müellifteki kibir ve gurur, kitabın bu adından bile seziliyordu. O, halkı ilim ve marifetten bilgisiz bir kütle, kendini ise âlim farzediyordu. Filvaki onun benlik ve ihtiras peşinde koştuğu, cehalet ve körlük içerisinde yüzdüğü kitabının hemen şu isminden de apaçık görölüyordu. O, sanki şu: (Bilgi bilinebilenin bütünüdür, güçlülük ve ululuk ise yaratıkların bütünüdür) hadîsini hiç işitmemişe benziyor. Bununla beraber, kitabı buldurarak bir kaç gün yanımda alıkoydum. Galibe iki defa açıp bu kitaba baktım. İkincisinde rasgele, gözüm: (Sen olmasaydın felekleri yaratmazdım) sözüne muhatab olan Ulu Zatın mirâcını(1) anlatan yere ilişti. Baktım ki, Mirâcın hakkıyla anlaşılabilmesinin şartı olarak yirmiden ziyade ilim saymış. Bu ilimleri adam akıllı tahsil eylememiş bir kimsenin Mirâc denilen bu yüce keyfiyete mümkün değil akıl erdiremeyeceğini söylemek istiyordu. Sayıp döktüğü bu ilimlerden biri felsefe(2), öbürü kimya(3) ve bir başkası simya(4) idi. Bütün bu fâni ve merdud

ilimleri, Tanrı ilminin mukaddes ve ebedî sırlarına anahtar gösteriyordu.

Şaşılacak şey! Bu adam, bu idrakine bakmıyor da kalkıp sonsuz Tanrı İlmî Timsallerine yapmadığı itiraz ve atmadığı itham taşı bırakmıyor. Söyleyen ne güzel söylemiş: (Sen, yedinci kat hazinesine biricik Gerçek Tanrı'nın hazinedar nasbettiği kimselere çirkef mi fırlatırsın?) İşin tuhafı şu ki, hiç bir basîret ve marifet ehli, hiç bir ilim ve akıl sahibi şimdiye kadar bu gibi süprüntü sözlerin mahiyetine nüfuz edememiş. Her keskin görüşlü kimse, bu türlü ilimlerin Hak nezdinde merdud olageldiğini tasdik eder. Biricik gerçek Tanrı nezdinde merdud olan ilimler, gerçek âlimlerce mirâc sırlarına ermenin zarurî şartları diye hiç ileriye sürülebilir mi? Düşününüz bir kere: Mirâcın sahibi, bu mahdud ve karanlık ilimlerden bir harfinin bile yükünü taşımamış ve o (Sen olmasaydın...) hitabına muhatab olan Zâtın, aydın yüreği hiç bir vakit bu gibi işaretlerle bulaşmamıştır. Söyliyen ne güzel söylemiş: (Bütün anlayışlar total eşeğin sırtında gider, Hakikat ise rüzgârın kanatları üzerinde ok gibi uçar). Tanrı'ya yemin olsun, Mirâcın sırlarına akıl erdirmek veya bu denizin bağrında gizli irfanın damlasını içmek isteyenler, ilk önce eğer kendilerinde var ise - gönül aynalarını kaplıyan bu gibi ilimlerin tozlarından arınmalıdır; ancak ve ancak o takdirdedir ki, bu işin sırrı onların gönül aynalarına yansır.

Bu Tanrısal ilimler denizine dalmış ve Rabbanî hikmet gemisinde oturmuş olanlar, bu gibi ilimlerin tahsilini yasak ediyorlar. Hamdolsun, onların sineleri bu gibi ilimlerin kirlilerinden arınmış ve Hakikatin önüne gerili bu türlü perdelerden tamamıyla âzâdedirler (İlim en büyük perdedir) sözündeki (En büyük perde) yi Sevgilinin

sevgi ateşi ile yakıp başka bir çadır kurmuşsuzdur. Hamdolsun, (Celâl örtülerini) sevgilinin Cemâli ateşinde yaktığımızdan ve gönülde Maksuddan başkasına yer vermediğimizden dolayı iftihar duyuyoruz. O'na götüren bilgidен başka bir bilgiye sarıldığımız ve O'nun nurunun parıltısından başka bir bilinene yapıştığımız yok.

- 1) Hz. Muhammed'in bir gece göklere çıkması.
- 2) Metafizik mücerredat.
- 3) Müsbet esaslara dayanmayan eski kimya.
- 4) Sihir ile ilgili mevhum bir ilim.

Hayretler içerisinde kaldım: Sözlerinde demek istediği, bütün bu ilimlerin kendisinde mevcut olduğudur. Tanrı'ya yemin olsun, ona Tanrı bilgisi bahçelerinden en hafif bir esinti bile esmemiş, Tanrı hikmeti sırlarının zerresi onun semtine selâm vermemiştir. Kendisine ilmin gerçek mânası söylenecek olsa, hemen altüst olur, varlığı temelinde sarsılır. Bu saçmalamalara rağmen, ne kadar da haddinden (aşırı) iddialara kalkışmıştır!

Sübhaneallah! Şaşıyorum onun sözlerine inanan ve böyle bir adamın gidişine ayak uyduran bu insanların aklına! Onlar fani toprakla avunarak Rablar Rabbından yüz çeviriyor, bülbülün ötüşünü ve gülün cemalini bırakarak karga ötüşüne ve kuzgun yüzüne meftun oluyorlar. Ve daha bu kitaptaki uydurma sözlerden neler ve neler ile karşılaşmadım ki! Kalem bunları yazar veya vakit bunlarla telef edilirse yazık olur. Elde bir mehenk olsaydı, doğru eğriden, aydınlık karanlıktan, güneş gölgeden derhal ayırd edilirdi.

Bu adamın bilirim iddiasında bulunduğu ilimlerden biri kimya ilmidir. Çok isterdim ki, padişahın biri veya iktidar mevkiini işgal eden bir kimse, kuru lâftan ibaret olan bu iddiayı tatbik sahasında isbat eylesin ondan istesin ve sonra bu gibi ilimleri bilmek iddiasında aslâ bulunmamış ve esasen bu ilimlerin varlığını ve yokluğunu ilim ve cehalet ölçüsü diye tanımamış bulunan bu ilimsiz faniyi de onunla bu hususta boy ölçüşmeye çağırsın, çağırsın da kimin doğru ve kimin yalan söylediği belli olsun. Fakat ne fayda ki, bu zamanın insanlarından gördüğüm ancak mızrak yarası ve tattığım ancak zehir şerbetidir. Boynumda henüz demir lâlenin eseri ve vücudumun her tarafında henüz işkence izleri mevcut.

Bu adamdaki ilim ve cehaletin, irfan ve ikânın mahiyeti hakkında, hiç bir şeyi meskût geçmemiş olan Kitapta bakınız ne buyrulmuştur:

"Zakkum ağacı(1), esimin(2) yiyeceğidir"(3).

Bu âyetten sonra araya başka sözleri giriyor ve nihayet:

"Tat, sen gerçekten aziz ve kerimsin"(4)

1) Cehennemde biten acı meyvalı bir ağaç.

2) Günahkar.

3) Dühan Sûresi 43-44.

4) Dühan Sûresi 49.

buyruluyor. Bakınız onun ahvali o muhkem kitapta nasıl açık açık bildirilmiştir. Unutmayın ki, bu adam kitabında, yapmacık bir tevazu göstererek, kendisi için (Abd-i Esîm)(1) demiştir.

Kitapta Esîm, sürüde azîz, isimde kerim. Bu âyeti iyi düşününüz de:

"Yaş ve kuru hiç bir şey yoktur ki yanılmaz kitapta yazılı olmasın"(2)

âyetinin mânası kalb levhasına basılsın. Bütün bunlara rağmen, bir kısım halk ona bağlılık göstermiş, ilim ve adalet Musa'sını bırakıp cehalet Samiri'sine(3) yapışmışlar, ebediyet göklerinde parlıyan Manevî Güneşe arka çevirip Onu hiçe saymışlardır.

Hasılı, ey kardeşim, Rabbanî ilim İncileri ancak Tanrı madeninden elde edilir, manevî reyhanın rayıhası ancak hakikat bahçesinden koklanabilir. Ahadiyet ilimlerinin çiçekleri ancak saf yüreklerin yurdunda biter.

"İyi ve münbit toprağın nebatı, Rabbinin izniyle, güzel çıkar, fena toprak ise ancak güçlülük ve az miktarda nebat yetiştirir"(4)

Hüviyet Güvercininin nağmelerini ehlinde başka bir kimsenin takdir edemeyeceği bu suretle belirdiğine göre, herkesin ilâhiyatla ilgili müşküllerini ve mukaddes Tanrı doğuşlarının sözlerinde rastlanacak muğlâk noktaları aydın fikirlilerden ve Tanrı sırrı hamillerinden sorup öğrenmesi zarureti vardır. Bu takdirde, müşküller edinilir ilimlerin yardımıyla değil, ancak Rabbin yardımı ve Tanrı'nın inayeti ile çözülür.

"Siz bilmez iseniz, Kitab ehlinin âlimlerinden sorunuz."(5).

Lâkin, ey kardeşim, kendisini kıdem sultanına götüreceği yola araştırma ayağını basmağa niyetlenen bir mücahid, ilk önce, görünmez Tanrı'nın sırlarına

tecelligâh olan kalbini bütün edinilmiş ilimlerin karartıcı tozlarından ve şeytanî mazharların düşüncelerinden iyice temizlemeli ve Sevgilinin ebedî sevgisine mesken teşkil eyliyen sinelerini her türlü kirlerden arıtmalı ve gönlünü toprak ve su alakasından - bir hayal veya gölgeden başka bir şey olmayan dünya ile ilgili- tamamiyle temizlenmelidir. Hakikat arayıcısı, kalbinden muhabbet ve nefret izlerini silip atmalı; çünkü olabilir ki, muhabbet onu körükörüne yanlışa kaydırsın veya nefret onu bilmiye bilmiye doğrudan uzaklaştırsın. Bu gün, gördüğünüz gibi, insanların çoğu bu ikinin yüzünden ölümsüz yüze yabancı kalmışlar, Mâna alanına ayak basamamışlar, dalâlet ve nisyan sahralarında başı boş koyun sürüsü gibi dolaşadurmuşlardır. Hakikati aramağa çıkmış bir kimse, her an Hak'ka tevekkül etmeli, halktan uzaklaşmalı, toprak âleminden el etek çekmeli, Rablar Rabbına bel bağlamalı, kendini hiç kimseden üstün tutmamalı, övünme ve böbürlenme denilen şeyleri hatırlından çıkarmalı, sabır ve tahammülü itiyad edinmeli, sükûtu ihtiyar etmeli, faydasız söz söylemekten geri durmalıdır. Dil, için için yanan bir ateştir, söz çokluğu ise öldürücü bir zehirdir. Maddî ateş vücudu yakar, dil ateşi ise ruhu ve yüreği eritir; birincinin etkisi ancak kısa bir müddet sürer, ikincinin izleri ise asırlarca kalır.

1) Günahkâr kul.

2) En'am Sûresi 59.

3) Musa'nın gaybubetinde altından bir buzağı yapıp İsrail oğullarını puta taptıran şahıs.

4) Arâf Sûresi 58.

5) Nahl Sûresi 43.

Hakikat arayıcılığına çıkanlar, arkadan çekiştirmeyi delâlet saymalı, semtine selâm vermemeli: Arkadan çekiştirme gönül ışığını söndürür, ruh hayatına son verir. Mücahid, aza kanaat etmeli, gözü çokta olmamalı, bu dünyadan gönül kaldırmış olanların arkadaşlığını ganimet bilmeli, dünyalık peşinden koşan kibirli insanlardan uzak kalmağı nimet saymalı, seherleri ibadetle meşgul olmalı, var kuvvetiyle Sevgiliyi aramağa koyulmalı, gafleti sevgi ve Tanrı zikri ile yakmalı, Tanrı özgesinden şimşek gibi geçmeli, yoksullara yardımda bulunmalı, mahrumlardan bağış ve ihsanı esirgememeli, insan ve dilli yaratıklar şöyle dursun, dilsiz hayvanları bile gözetmelidir. Mücahit, Canân'dan can esirgememeli, halkın kınamasından korkup Hak'tan uzaklaşmamalı, kendisi için beğenmediğini başkaları için beğenmemeli, yerine getiremeyeceğı sözü vermemeli, fena yolda gidenlerin arkadaşlığından sakınıp mağfaret istemeli, günâhkârların günahları üzerine bir çizgi çekmeli, onlara hakaretle bakmamalıdır: Hiç kimse kendi akıbetinin nasıl olacağını bilemez. Çok defa vakidir ki, günahkârın biri ölüm döşğinde iman saadetine nail olur, ölümsüzlük şerbetini içip Yüce illere koşar. Ve yine ne kadar vakidir ki, itaat ve iman dairesinden hiç çıkmamış olan bir kimse, ruhunun yükseleceğı bir sırada başkalaşarak cehennemine dip bucağına gider. Bütün bu kanaat verici sağlam sözlerden maksad, hakikat yolu yolcusunun Tanrı özgesini fani ve Mabud'un gayrisini yok bilmesi lüzumunu belirtmektedir.

Bu şartlar Yücelerin sıfatlarından ve ruhanilerin seciyelerindendir. Bunlar, esasen hakikat arayıcılığına çıkıp müsbet ilim yolunda yürüyenlerde aranacak şartlar münasebetiyle söz konusu edilmiş bulunmaktadır. Ancak bu temel şartları yerine getiren samimî arayıcı ve

feragatkâr mücahid hakkında gerçek mücahid tâbiri kullanılabilir. Bunlar:

"Bizim için mücahedede bulunanlar"(1).

1) Ankubet Sûresi 69.

âyetindeki şartı yerine getirenler elbette ki:

"Muhakkak Kendi yollarımızda kılavuzlarız"(1).

müjdesiyle müjdelenecektir.

Vakta ki, ciddi araştırma, devamlı çaba, zevk, şevk, aşk, coşkunluk, incizap ve muhabbetin lâmbası gönülde yanar ve sevgi nesimi Ahadiyet yönünden eser, işte o zaman şek ve şüphe karanlığı dağılır, ilim ve yakîn ışığı bütün varlığı sarar. O anda Manevî Müjdecî, ruhanî müjdeyi yüklenmiş olarak, Tanrı şehrinden nuranî gerçek sabah gibi çıkagelip görünür, kalbi ve nefsi ve ruhu marifet sûr'u ile gaflet uykusundan uyandırır, Ruh-ülkudüs'ün yardımları yeni bir hayat bağışlar; öyle ki, o artık kendini yeni bir göz, yeni bir kulak ve taze bir yürek ve ruh sahibi görür. Bu durumda, kâinatın açık belirtilerini görüp, ruhun gizli sırlarına nüfuz eyler. Yeni bir İlâhî göz ile çevresine bakınca, her bir zerrede kendisini aynelyakîn, hakkalyakîn ve nurulyakîn mertebelerine götüren bir kapının açılmış olduğunu müşahade eyler. O, bu haliyle, bütün şeylerde Tanrı tecellisinin sırlarını ve Samedanî zuhurunun eserlerini keşfeder.

Tanrı'ya and olsun, hidayet yolunda yürüyüp Tanrı korkusu merdivenlerine çıkan kimse bu yüce yere varınca, gerçek Tanrı'nın rayıhasını

fersahlarca mesafeden alır, bütün şeylerin doğusunda hidayet fecrinin ağardığını görür, her zerre ve her nesne onu Sevdiğine ve Aradığına götürür. O, gün ışığını gölgeden ne kadar kolaylıkla ayırd ederse, doğruyu da eğriden o kadar kolaylıkla ayırdedecek bir hale gelir. Tanrı'nın hoş kokularını taşıyan bir meltem dünyanın en ücra doğusunda esmeye başlasa böyle bir kimse -dünyanın en ücra batısında da bulunsa -derhal onu sezer ve duyar. O, Tanrı'nın bütün eserlerini -hayranlık verici sözlerini, büyük işlerini, parlak eylemlerini Tanrı'nın olmıyan işlerden ve eylemlerden ayırd edebilir. Evet, bir inciye bayağı taştan, bir insan ilkbaharı sonbahardan ve sıcağı soğuktan nasıl ayırd ederse, o da Tanrı ile ilgili sözleri ve işleri Tanrı ile ilgisiz sözlerden ve işlerden ayırd eder. Can, koku alma organı dünyevî nezlesinden azâde kalınca, Cananın rayihasını elbette ki, ta uzaklardan duyar, duyar da o rayihanın kılavuzluğuyla Mennan Hazretlerinin îkan şehrine varır ve onda sakin olur; o ruhanî şehirde Sübhan Hazretlerinin hikmet bedialarını müşahade eyler; bütün gizli bilgileri o şehrin ağaçlarını süsliyen yaprakların hisırtısında dinler, Rablar Rabbinin tesbih ve takdisini o şehrin toprağından, hem dış, hem iç kulak ile işitir; o zaman (Dönüş) ve (Geliş) sırları onun cismanî gözleri önüne serilir. İsimler ve Sıfatlar Şahının emriyle o şehir için takdir olunan eserler, nişanlar, cilve ve tezahürler anlatılmakla bitmez! Orada susuzluk, su içmeden giderilir, Tanrı sevgisi, ateş yakmaksızın alevlendirilir; her bir otunda Tanrı'nın kühüne erilmez gizli manevî hikmetleri görülür; her bir güldalında büyük bir aşk ve iştıyak ile öten binlerce bülbül dinlenir; onun göz görmedik güzel lâlelerinde Musa'nın Yanar Çalısındaki sır görünür ve onun mukaddes kokular saçarak esen yellerinde İsa'nın muattar Ruh-ulkudüsü belirir. Bu şehirde insana altınsız

zenginlik bağışlanır, ölümsüz ölümsüzlük verilir. Her bir yaprağında vasfa gelmez zevkler ve her bir odasında yüz binlerce hikmetler saklıdır.

1) Ankebut Sûresi 69.

Tanrı iradesini arayıp öğrenmek için kahramanca çabalar harcayan kimseler, Tanrı özgesinden tamamıyla feragat eyledikten sonra o Şehre öyle alışırlar, öyle alışırlar ki, artık ordan bir lâhza ayrılmazlar. Onlar, aradıkları kesin delilleri o mahfilin sümbüllerinde bulur, peşinde koştukları açık burhanları gülün güzelliğinde görür ve bülbülün nağmesinde işitirler. Bu Şehir, aşağı yukarı her bin yılda bir defa yenilenir ve süslenir.

İmdi, ey dostum, çalışalım ki, o Şehre varabilelim ve Tanrı'nın inayeti ve Rab'bın keremi ile, (celâl örtüleri) ni yırtabilelim; böyle yapalım ki, bu yıpranmış canı yeni Cânânın uğrunda dimdik durarak feda eyliyebilelim; bizleri bu inayete kavuşturması için gözyaşları dökerek ona yalvaralım. Bu Şehir, her bir devirde Tanrı Kitaplarıdır. Bu şehir, meselâ, Musa'nın devrinde Tevrat, İsa'nın zamanında İncil, Tanrı Elçisi Muhammed'in çağında Kur'an ve bu asırda Beyan'dır. Bu Şehir, Tanrı'nın Göndereceği Kimsenin devrinde ise O'nun bütün Kitablara yüce merci kıldığı Kitabıdır. Bu Şehirlerde bol yiyecekler tayin edilmiş mukadder ve ebedî nimetler kararlaştırılmıştır. O, ruhanî gıda bağışlar, ezeli nimet tattırır; tecrid ehline tevhid nimeti ihsan eyler, yoksullara varlık verir, cehalet çöllerinde gezip dolaşanlara ilim kadehi sunar. Bütün göklerde ve yerde bulunanlara mukadder olabilen hidayet, inayet, ilim, marifet, iman ve îkan hep bu Şehirlerde saklı ve gizli durmaktadır.

Meselâ, Kur'an, Muhammed ümmeti için fetholunmaz bir kale idi. Her kim Onun zamanında, ona girdi ise, şeytanların oklarından, muhaliflerin mızraklarından, müşriklerin fısıltılarından ve ruh kemirici şüphelerden korunmuştur. Böyle bir kimse, ondaki ebedî iyi meyvalardan pay almış, Tanrı Ağacından hikmet yemişleri yemiş, irfan ırmaklarının bozulmaz ve kokmaz sularından içmiş, birlik ve teklik sırlarının şarabından tatmıştır.

Adı geçen ümmetin, Muhammed din ve şeriati ile ilgili bütün ihtiyaçları o parlak Rızvan içerisinde açık açık derc ve temin edilmiştir. Kur'an, Furkan Noktası'nın(1) üfulünden sonra, o Kitaba bağlı ümmet için daimî bir hüccettir; çünkü onun hükmü müsellemler olup ihtiva eylediği vaad muhakkak yerine gelir. Herkes, Altmış yılında(2) vukua gelecek Yeni zuhura kadar ona uymakla mükellef olmuştur. O Kitaptır ki, arayıcıları Sevgilinin Rızvanına iletir, yerini yurdunu bırakıp Hak'kı arama yoluna düşeni Aranılanın yanına ulaştırır. O Kitap sağlam bir delil, ulu bir hüccettir: Onun dışında kalan bütün rivayetler, kitaplar ve hadisler bu şereften mahrumdur. Çünkü gerek bu hadislerin ve gerek bu hadisleri söyliyenerlerin varlığı ve söyledikleri sözler Kitap ile varolmuş ve onunla tahakkuk eylemiştir. Bundan başka hadisler arasında bir çok ihtilâflar, saymakla bitmez karanlık noktalar ve şüpheler de mevcuddur.

1) Hz. Muhammed.

2) Hz. Bab'ın davete başladığı 1260 Hicrî yılı.

Bunun içindir ki, Furkan Noktası risaletinin sonlarına doğru: (size iki muteber hüccet bırakıyorum: Tanrı'nın Kitabı, itretim(1),

buyurmuştur. Risalet kaynağı ve hidayet madeni olan O Zat'tan bir çok hadisler sadır olmuş olmasına rağmen, bunlar hiç ele alınmamış, ancak (Kitap) tan bahis buyrulmuştur. O, Kıyamet Gününe kadar insanları doğru yola kılavuzlayacak en büyük vasıta ve en sağlam delil olmak üzere ancak ve ancak (Kitab)ı göstermiştir.

Şimdi inşafı bir göz, saf bir yürek ve temiz bir ruh ile bakınız da doğruluğu hem halkça hem bilginler tarafından teslim edilen Tanrı Kitabında insanlar için hidayet mizanı olarak neyin tayin buyrulmuş olduğunu görünüz. Ben, siz, hep yeryüzü sakinleri bu suretle tayin buyrulan hidayet meşalesinin ışığı altında doğruyu eğriden ve delaleti hidayetten ayırd etmek zorundayız. Başka türlü harekete de imkân yoktur; çünkü hüccet ikiye, yani Kitap ile itrete inhisar etmiştir. İtret ortada olmadığına göre, bu gün biricik hüccet Kitaptır.

İşte elde kalan bu biricik hüccetin başında:

"Elif.Lâm.Mim. Bu Kitap şüphe götürmez kitaptır. Tanrı'dan korkanlara doğru yolu gösterici kitaptır(2).

Buyrulmuştur. Sûre başlarında bulunan Huruf-i Mukattaa'da(3) Hüviyet sırları gizlidir, bu harflerin sedeflerinde Tanrı birliği incileri saklıdır. Biz şimdi burada bunların üzerinde duracak değiliz. Görünüşe göre, âyetin başındaki harf grubundan maksad, Hz. Muhammed'in kendisi olup O'na hitaben: (Ey Muhammed, Tanrı birliği göğünden inmiş olan bu Kitabda şek ve şüphe yoktur, onda Tanrı'dan korkanlar için hidayet vardır) buyrulmuştur. Bakınız, bütün yerde ve göklerde bulunanlar için Tanrı'nın tayin ve takdir buyurduğu hidayet vasıtası bu Kitabın kendisidir. O Biricik

Zat, O Görünmez Hüviyet, bizzat kendisi onda şek ve şüpheden eser bulunmadığına ve gerçekliği muhakkak olduğuna ve (Dönüş Gününe) kadar insanlara kılavuzluk edeceğine şahadet etmiştir. Şimdi size soralım: Doğruluğuna Allah'ın şahadette bulunduğu, hak olduğuna hüküm verdiği bu Muteber Hüccet hakkında şek ve şüpheye düşülmesi insafa sığar mı? İrfan zirvelerine çıkma vesilesi tayin olunan bir şeyden bu halkın yüz çevirip başka bir şey araması ne dereceye kadar insafılı bir harekettir? Şunun bunun, (falan şöyle dedi, filan şey olmadı) gibi lakırdılarına bakarak yüreklere şek ve şüphe tohumu saçmak doğru mu? Eğer Tanrı Kitabı dışında bir şey veya başka bir hadise insanlar için hidayet vesilesi teşkil etseydi, yukarıda anılan âyette muhakkak bildirilirdi.

Hasılı, Tanrı'nın bahis konusu âyetindeki kesin emrinden ve mukadder kıldığı takdirinden kaçmayıp bu Yeni Emrin kitaplarını tasdik eylemeliyiz; aksi takdirde, bu âyetin doğruluğu şüpheye düşer, Kur'anı tasdik eylemeyen bir kimsenin ondan önceki Tanrı kitaplarını da tasdik etmemiş olacağı aşikârdır. Verdiğimiz bu mânalar, bahis konusu âyetin zâhirinden anlaşılan mânalardır; âyetteki gizli mânaları açıklayıp ondaki sırları ortaya dökmek istersek, buna bütün bir ebediyet kâfi gelmiyeceği gibi kâinat da takat getiremez. Bu dediğimin doğruluğuna Allah kendisi şahiddir.

1)Aile,zürriyet,soy.

2)Bakara Suresi 1.ve 2.

3)Sure başlarında bulunan harf gurupları.

Ve yine başka bir yerde:

"Eğer siz kulumuz Muhammed'e indirdiğimiz şey hakkında şek ve şüphe besliyorsanız; onun gibi bir sûre getiriniz ve bunun için Allah'tan başka bütün şahidlerinizi, (yâni bilginlerinizi) yardıma çağırınız, eğer siz doğru söyleyen iseniz"(1).

buyuruyor. Bu tercüme, âyetten anlaşılan dış mânaya göre bir tercümedir. Bakınız, âyetin şanı ne kadar yüce ve kadri ne derece büyük ki, Tanrı kendi olgun hüccetini, kâmil burhanını, kahir kudretini ve nafiz iradesini onda hatmeylemiştir. Ahadiyet Sultanı, hüccet bahsinde, hiç bir şeyi ondan üstün tutmamıştır. Ayet, bütün hüccetler ve deliller arasında güneş gibidir, diğerleri ise yıldız. Gerçek Sultanın kullar arasında bâki hücceti, sabit burhanı ve aydınlatıcı ışığı odur.

Hiç bir üstünlük ona erişemez, hiç bir şey ondan öne geçemez. Ayet, Tanrı incilerinin mahfazası, Ahadiyet sırlarının hazinesidir. O'dur dayanıklı bağ, O' dur sağlam ip, O'dur kopmaz kulp, O'dur sönmez ışık! Tanrı bilgisi ırmağı ondan akar, olgun hikmetinin ateşi onda yanar. Bu ateş, aynı zamanda iki tesir husule getiren bir ateştir: Dostlarda sevgi sıcaklığı, düşmanlarda gaflet soğukluğu.

Arkadaş! Tanrı'nın buyruğunu bir yana atmıyalım, O'nun hüccet diye tâyin buyurduğu şeye razı olalım, O'na boyun eğelim. Hülâsa, bu âyetin tazammun ettiği hüccet ve bürhan, Ben derdlinin başka delil ikamesine hacet bırakmıyacak bir kuvvettedir. Tanrı hakikati söyler, doğru yola kılavuzlayan O'dur, O'nun kuvvet ve kudreti bütün kullara şamildir, azîz ve cemildir O. Ve yine buyuruyor:

1) Bakara Sûresi 23.

"Bütün bunlar sana hak olarak okuduğumuz Tanrı âyetleridir. Allah'tan ve âyetlerinden sonra hangi söze inanırlar acaba?"(1)

Bu âyetin anlamına dikkat edecek olursan, şu yeryüzünde nebilerden daha mükemmel bir Mazhar ve âyetten daha büyük ve ulu bir hüccetin ortaya çıkmamış olduğunu anlarsın. Hayır, bu hüccetten daha büyük bir hüccet mümkün değil, Meğer ki, senin Rab'bın daha büyüğünü dileye.

Başka bir yerde de şöyle buyuruyor:

"Vay, her o yalancı günahkâra ki, Tanrı'nın kendisine okunan âyetlerini işitir ve sonra, bir şey işitmemiş gibi, kibrinde ve büyüklük satmasında ısrar eder. Ona çekeceği işkenceyi haber ver."(2).

Bu âyetin kavramı, tek başına, bütün göklerde ve yerde olanlara kifayet eder; insanlar Rablarının âyetleri üzerinde iyi düşünecek olurlarsa, bu yeterliği teslim ederler. Nasıl ki, bugün görüp işitiyorsunuz, birisi kalkıp da Tanrı âyetlerini okuyacak olsa, kimse önemsemez; sanki onlarca en değersiz şey Tanrı âyetleridir. Halbuki, âyetten daha büyük bir şey mevcut olmamıştır ve olmayacaktır. Söyle onlara: (Ey gafiller! Bugün sizler, sizlerden önceki babalarınızın dediklerini diyorsunuz. Eğer babalarınız inkâr ağacının meyvalarından istifade ettilerse, siz de edersiniz; çok geçmeden, cehennem ateşi içerisinde babalarınıza katılacaksınız. Cehennemdir onların meskeni ve zâlimlerin meskeni ne yaman bir meskendir).

Ve yine başka bir yerde buyuruyor:

"Eğer o âyetlerimizden bir şeyler öğrenirse, onu alay ile karşılar. Bu gibiler için tezlil eyleyici azab vardır"(3)

Ezcümle: (Başka bir mucize göster, başka bir bürhan getir) diye alay ederlerdi. Birisi:

1) Casiye Sûresi 6.

2) Casiye Sûresi 7-8.

3) Casiye Sûresi 9.

"Gökten üzerimize bir parça düşür"(1).

ve bir başkası:

"Eğer bu senin katından gelmiş bir hakikat ise, üstümüze gökten taş yağdır."(2).

diyordu. Vaktiyle Musa'nın zamanındaki Yahudiler nasıl semavî yiyecekleri soğan sarmısak gibi süflî şeylere değişmişler idiyse bu kavim de gökten inen âyetleri kendi pis ve kirli zanlarıyla tebdil etmek istiyorlardı. Bugün de aynı şeyi görüyorsunuz: Manevî gıda ilahî rahmet semasından ve Sübhanî kerem bulutundan yağar, hayat denizleri gönül bahçesinde kâinatı yaradanın emriyle dalgalanıp akarken, bu insanlar, köpekler gibi, leş çevresine toplanmışlar ve bir gölcüğün acı sularıyla yetinmişlerdir. Sübhanallah! Medlûlün bayrakları havada dalgalandıktan sonra delil arayan, malûmun güneşi gökte göründükten sonra ilmin karanlık incelikleriyle uğraşan bu insanlara şaşarım. Onların bu hareketi, ışığını isbat için güneşten hüccet, bereketini isbat için bahar yağmurundan bürhan istemeğe benzer. Güneşin hücceti, bütün dünyayı aydınlatan ışığıdır; bahar yağmurunun bürhanı, âleme yeni bir kaftan giydiren

cömertliğidir. Evet, körün güneşten anladığı ancak bir sıcaklık; çorak toprağın nisan yağmurundan aldığı pay bir hiçtir (Kâfir, Kur'anda yazıdan başka bir şey bulmazsa, buna şaşma, çünkü körün güneşte bulduğu ancak bir sıcaktır).

Ve yine başka bir yerde buyruluyor:

"Kendilerine açık âyetlerimiz okununca, ileri sürdükleri hüccet ancak: (Doğru söylüyor iseniz, babalarımızı tekrar bize getiriniz) demekten ibaret olmuştur." (3).

Her şeyi kapsayan bir rahmeti temsil eyliyen bu Mukaddes Zatlardan istedikleri hüccete bakınız! Tek bir harfi göklerin ve yerin yaratılmasından daha büyük olan, nefis ve arzu vadisinin ölümlerini iman ruhu vasıtasıyla diriltten bu âyetleri alay mevzuu yaparak: (Babalarımızı mezarlarından çıkarıver) demişlerdir.

İşte bu kavmin Hakka arka çevirmesi ve kibirlilik göstermesi böyle idi! Bu âyetlerden her biri, bütün milletler için sağlam bir hüccet ve muazzam bir bürhandır. Tanrı âyetleri üzerinde iyi düşünürseniz görürsünüz ki, her biri bütün insanlığa kifayet eyler. Bu aynı âyet içerisinde sır incileri gizlenmiştir. Derd ne olursa olsun, devası onda hazırdır.

1) Şuarâ Sûresi 187.

2) Enfal Sûresi 32.

3) Casiye Sûresi 25.

(Kitap ve âyet avâm için bir hüccet olamaz; çünkü onlar Kitap ve âyetten bir şey anlamazlar ve değerlerini takdir edemezler) diyenlerin

lakırdılarına kulak asmayınız. Tanrı'nın Doğu ve Batı için en büyük hücceti Kur'andır. Eğer Halkta Kur'anı anlayacak kabiliyet bulunmazsa, umum için nasıl hüccet olabilir? Onların bu iddiasına göre hiç bir kimse Tanrı'yı tanımakla da mükellef tutulamaz ve buna lüzum da görülemez; çünkü Tanrı'yı tanımak, O'nun kitabını tanımaktan daha büyük bir şeydir; Kitabı anlamaktan âciz olan bilgisiz halk o Kitabı indiren Tanrı'yı nasıl tanıyabilir?

Hâsılı, bu söz, son derece mânasız ve hiç bir veçhile kabul edilemeyecek bir sözdür. Böyle bir iddianın sebebi, kibir ve gururdur. Maksad, halkı Tanrı rızası bahçelerinden ayırıp dizginlerini sımsıkı elde tutmaktır. Bilmiyorlar ki, bu bilgisizlik biricik gerçek Tanrı'nın katında, Hak'ka arka çevirmiş olan din bilginlerinden daha çok makbuldur. Tanrı sözlerini anlamak ve Manevî Güvercinlerin dediklerini kavramak için beşerî bilgiye lüzum yoktur. Bu, tamamiyle yürek temizliğine, nefis sağlığına, ruh feragatine bağlıdır.

Bugün öyle kimseler var ki, mektep-medrese yüzü görmedikleri halde, ilmin en yüksük kürsüsünde oturmuşlardır; onların kalb bahçeleri, Tanrı feyzi bulutlarından yağan yağmurlar sayesinde hikmet gülleri ve irfan lâleleri ile süslenmiş bulunuyor. Büyük bir Günün ışıklarıyla aydınlanan bu temiz yürekliilere ne mutlu! Ve yine:

"Tanrı'nın âyetlerini ve mülâkatını inkâr eyliyenler rahmetimden ümid kesmiş olanlardır. Bu gibiler için elemli işkence vardır."(1).

buyrulduğu gibi başka bir yerde de:

"Biz mecnun bir şair için kendi ilâhlarımızı mı terk edeceğiz?"(2).

yazılıdır. Bu âyetin mânası açıktır. Bakınız, âyetlerin inmesinden sonra diyorlar: (Biz mecnun bir şair için kendi ilâhlarımızı mı terkeceğiz?) Muhammed'e şair diyor, Tanrı âyetleriyle eğleniyor ve: (Onun söylediği bu sözler eskilerin masallarıdır) iftirasında bulunuyorlardı. Onlara göre, Muhammed eskiden söylenenleri alıp bir araya getirmekle bir takım hikâyeler uydurmuş, bunları Allah'a nisbet etmiştir.

1) Ankebut Sûresi 23.

2) Sâffat Sûresi 36.

Zamanımızda da: (Bu sözleri, bundan önce söylenen sözleri bir araya getirmekle vücade getirmiştir) veya (Bu sözler uydurma sözlerdir) diyerek bu Emre buna benzer isnadlarda bulunulduğunu işitmişsinizdir. Boylarından ve hadlerinden aşırı sözler!

Onlar, naklettiğimiz inkârlara ve itirazlara: (Mukaddes kitaplarımızda yazılı olduğu üzere, Musa ve İsa'dan sonra, şeriatî yürürlükten kaldıracak başka bir müstakil Peygamber artık gelmeyecektir (Gelecekolan şahıs, ancak önceki şeriatî tamamlamak vazifesi ile gelecektir) itirazını eklemişlerdir. Bunun üzerine, bütün İlâhî meseleleri ihtiva eyliyen ve Rahmanî feyizlerin hiç bir vakit kesilmeyeceğini bildiren şu âyet nazil olmuştur:

"Size evvelce beyyinelerle Yusuf geldi. Onun getirdiği şey hakkında şüphe taşımaktan bir an geri durmadınız. Nihayet o vefat eyleyince, (Allah Yusuf'tan sonra artık elçi göndermez) dediniz.

Allah haddini aşan ve şüphe taşıyan kimseleri işte böyle yoldan şaşırtır"(1).

Bu âyetten anlayıp iyice biliniz ki; her devirde o devrin insanları Kitabın bir âyetine dayanak: (Artık bundan böyle dünyaya başka bir peygamber gelmiyecektir) gibi boş sözler söylemişlerdir; nasıl ki, İncil âyetini ileri sürerek İncil şeriatinin hiç bir zaman ortadan kaldırılamıyacağını, İncil şeraitini yürütüp yerleştirmeyecek herhangi bir müstakil peygamberin bu dünyaya gelmiyeceğini istidlâl etmişlerdir. Pekçok milletler bu ruh hastalığına mübtelâdır.

Nasıl ki görüyorsun, Kur'an ümmeti, önceki ümmetlere uyararak, (Nebilerin Hâtemi) sözü yüzünden hakikati göremez olmuştur. Bununla beraber, onlar kendileri:

"Onun tevilini Allah'tan ve ilimde rüsuha sahibi bulunanlardan başka kimse bilmez"(2)

âyetinin kavramını tasdik ederler. İlimlerde Rüsuha olan Kimse-ilimlerin Anası, Ruh, Özü ve Zâtı bulunan kimse- onların arzularına bir parçacık aykırı düşen bir şeyler söyleyecek olsa, hemen itiraza kalkışıp demediklerini ve etmediklerini bırakmazlar. Bu olup bitenleri sen kendin görüp işitiyorsun. Bütün bunlar hep halkın dizginini elde tutan din ulularının, yâni nefsanî arzularından başka Tanrı tanımayan, zehebi (altın) mezhep ittihaz eyliyen, ilim perdeleriyle perdelenen ve bu perdelerin yarattığı karanlık içerisinde yolu şaşırmış kimselerin eseridir. Nasıl ki, Varlığın Mevlâsı açık açık buyuruyor:

1) Mü'min Sûresi 34.

2) Ali İmran Sûresi 7.

"Görmez misin o kimseyi ki nefsanî arzularını kendine Tanrı ittihaz eylemiştir; o kimseyi ki, Allah onu ilim ile delalete düşürdü, kulağına ve kalbine mühür vurdu, gözlerinin önüne perde gerdi. Böyle birini doğru yola kılavuzlıyacak Tanrı'dan başka kim var? Mütenebbih olmaz mısınız?"(1).

Bu âyetteki (ilim ile) sözünün dış mânası tercüme edildiği gibi ise de, Bence asıl maksad, o asırdaki din ulemasıdır; Hak'kın Cemali'nden yüz çevirip nefis ve havadan mülhem ilimlerine kapılan ve Tanrı Haberine ve O'nun Emrine itirazda bulunan din ulemasıdır.

"Söyle: O büyük bir Haberdir, siz ondan yüz çevirenlersiniz."(2).

Şu âyete de bakınız:

"Her ne zaman onlara açık âyetlerimiz okunsa, (Bu ancak sizi babalarınızın taptıklarından meneylemek istiyen bir adamdır) derler."(3).

ve ilâve ederler:

"Bu, düpe düz bir iftiradır!"(4).

Tanrı'nın kudsî nidasını ve tatlı nağmesini işitiniz. Bakınız Tanrı, kendi âyetlerini yalanlıyanları nasıl üstü kapalı korkutuyor; görünüz, Mukaddes Tanrı sözlerini inkâr eyliyenleri nasıl reddediyor. Bakınız insanların Tanrı yakınlığı Kevserinden şu uzak düşmesine; görünüz, mahrumların O Kudsiyet Cemaline karşı kibirlenip O'ndan yüz çevirmesine. Lûtuf ve keremin özü, yokluk mücessemelerini ölümsüzlük illerine kılavuzlayıp gerçek yoksulları mukaddes zenginlik nehrine iletmişti halde, kimisi: (Bu, Alemlerin

Rabbına iftira eyliyen bir adam!), kimisi: (Bu, halkı din ve iman yolundan çeviren bir kimse!) diyordu. Bazıları da ona delilik ve saire gibi şeyler isnad ediyordu.

Bu günde de, o Beka Cevheri hakkında neler söylememişler, o İsmet kaynağı ve madenine neler ve ne hatalar isnad eylememişlerdir! Tanrı, kendi Kitabının ve mukaddes Levhinin her bir sahifesinde semavî âyetleri yalanlayıp inkâr eyliyenlere şiddetli ihtarlarda bulunmuş ve âyetleri iyi karşılayanlara kendi inayetinın müjdesini vermiş olduğu halde, Tanrı'nın yeni mukaddes semasından inen âyetlere karşı ne kadar itirazda bulunmuşlardır! Halbuki, gözler böyle bir fazıl görmemiş, kulaklar böyle bir inayet işitmemiştir! Ayetler, ilkbahar sağanakları gibi, Rahmanın rahmet bulutundan yağadurmaktadır. Makamlarının büyüklüğü ve mertebelerinin yüceliği gün gibi aşikâr olan Ul-ül-Azim(1) nebilerden her biri bugün herkesin gördüğü mahdut sayılı âyetleri havi birer kitap ile müftehir olmuştur. Bu günlerde Rahmanın rahmet bulutlarından yağın âyetlere gelince: Bunlar o kadar çok ki, henüz kimse saymağa muvaffak olamamıştır. Bugün bunlardan elde bulunanı yirmi cilt tutar. Henüz ele geçmemiş olanlarla yağma edilip müşrikler eline düşen ve ne oldukları belli olmıyanlar da başka.

1) Casiye Süresi 23.

2) Sâd Süresi 67-68.

3) Sebe Süresi 43.

4) Sebe Süresi 43.

Ey kardeşim! Gözlerimizi açıp düşünelim ve Tanrı mazharlarına sığınalım; belki bu sayede

Kitabın açık nasihatlerine uyar, Elvahın ihtiva ettiği öğütlerle uyanırız; belki bu sayede âyetleri indirene itirazdan geri durur, Emrine candan teslim olur, hükmüne yürekten sarılırız; evet, belki bu sayede rahmetinin fezasına girer ve fazlının civarında otururuz. O, gerçekten, Kendi kullarına mağfiret ve merhamet edicidir. Ve yine buyuruyor:

"De ki: Ey Kitap Ehli! Bizde Allah'a, bize indirilene inanmış olmaktan başka ne suç var ki, bizi ayıplayıp eziyet ediyorsunuz? Halbuki çoğunuz fasıklarsınız."(2).

Bu âyet maksadımızı nasıl açık ifade ediyor ve âyetin hüccetlik bakımından taşıdığı değeri ne güzel belirtiyor! Bu âyet, kâfirlerin Müslümanlara eziyet eyleyip onları tekfirde bulundukları bir sırada inmiştir. Kâfirler Muhammed'in eshabını Tanrı'ya küfredip yalancı bir sihirbaza inanmış olmakla suçlandırıyorlardı. Onlar, Müslümanlığın duruma hâkim olacak derecede kuvvetli bulunmadığı ilk sıralarda, O Hazret'in dostlarına nerede ve ne zaman rastlıyacak olsalar, o Tanrı'ya yönelmişlere tahkir ve tazyik ediyor, kovalayıp taşıyorlardı. İşte bu sırada idi ki, bu âyet Ahadiyet semasından nâzil oldu. Bu âyet, açık bir bürhan ve parlak bir delil ihtiva ediyordu. Bu âyet, kâfirlere ve müşriklere şöyle demelerini ashaba öğretiyordu: (Niçin bize zulüm ediyorsunuz? Bizim, Tanrı'ya, Muhammed diliyle inen âyetlere ve ondan önceki nebilere inen âyetlere inanmış olmaktan başka bir suçumuz ve günahımız mı var?). Onlar, böyle diyerek, Tanrı'nın Muhammed'e inen yeni âyetlerini ve önceki nebilere inen eski âyetleri hep Tanrı katından inmiş diye bilip inandıklarını ve bundan başka bir kusurları bulunmadığını anlatmak istiyorlardı. Bu, Birlik Sultanının kendi kullarına öğrettiği bir delildir.

1) Müstakil Nebi.

2) Mâide Sûresi 59.

Hal böyle iken, Doğuyu ve Batıyı çevreleyen bu yeni âyetlerden yüz çevirmek ve sonra da müminlik iddiasında bulunmak caiz mi? Aksine, bu âyetleri getiren kimseye iman etmek lâzım gelmez mi? Onun bizzat gösterdiği delili göz önünde tutarak, bu delilin doğruluğuna şهادette bulunmamış olanları hakikî mümin saymak mümkün mü? Hâşa, hâşa ki, O, Tanrı âyetlerini kabul ve ikrar eylemiş olanları Kendi rahmetinin kapılarından kovsun veya müsbet hüccetine yapışmış olanları tehdid eylesin. O, hakikatı Kendi âyetleriyle tesbit eder, Emrini kendi sözleriyle gerçekleştirir, gerçekten güçlüdür, kuvvetlidir, darda kalanlara yardımcıdır.

Ve yine buyuruyor:

"Kâfirler, sana kâğıda yazılı bir Kitap indirseydik ve Kitabı elleriyle tutsalardı, Yine: (Bu, açık bir büyüdür sadece) derlerdi"(1).

Kur'an âyetlerinin çoğu bu hakikate işaret eder. Ben özetleme cihetine giderek, bunlardan ancak bir kaçını aldım. Bakınız, bütün Kitap içerisinde, Cemalinin Mazharlarını tanımak için tesbit buyurduğu âyet hüccetinden başka bir miyar gösterilmiş midir ki, ona yapışılarak İlâhî Mazharlara itirazda bulunulabilsin? Aksine, Allah her bir zamanda, âyetleri inkâr edip onlarla alay etmek küstahlığında bulunanları, önce de demiş olduğumuz üzere, cehennem ateşi ile tehdid eylemiştir.

Şimdi bilirkişî, hiç bir kimseden veya hiç bir mektep ve medresede ders görmemiş olduğu halde,

binlerce âyet, hutbe, risale ve münacat ile ortaya çıkınca, hangi delil ileri sürülerek ona itiraz edilebilir, bu en büyük Tanrı feyzinden mahrum kalınabilir ve bu ruh karanlık cesedi bırakıp çıktıktan sonra ne cevap verilebilir? Acaba: (Falan hadîse baktık, onun harfiyen tahakkuk etmediğini görünce, Tanrı mazharlarına itiraz ettik ve böylece Biricik Gerçek Tanrı'nın şeriatinden uzak kaldık) mı diyecekler! Nebilerden bazılarına Azim Sahibi denmiş olmasının bir sebebi de, herkesçe bilindiği üzere, onlara Kitap inmiş olması değil mi ve siz bunu işitmediniz mi? Buna rağmen, birçok cildlerden ibaret bir Kitap ile ortaya çıkan bir Kitap Sahibine, cahilce, kalblere şüphe düşürerek insanları aldatmak ve saptırmak kasdiyle bir iki sözü bir araya getiren ve bu suretle zamanın şeytanı rolünü oynayan bir kimsenin lakırdılarına uymak caiz olur mu? Bu lakırdılara uyararak Tanrı feyzinden nasıbsız kalınır mı? Bütün bunlar bir yana, bir insan bu Kudsi Nefisten ve Rahmanî Nefesten uzak durur ve Ona arka çevirirse, bilmem ki, kimi kabul eder ve hangi yöne yönelir? Evet,

1) En'am Sûresi 7.

"Herkesin yöneldiği bir yön var(1).

Biz sana şu iki yolu gösterdik: Artık sen beğendiğine git, Bu söz, hakikatin tâ kendisidir, hakikatin gayrısı ise delalettir.

Bu emrin doğruluğunu isbat eyliyen delillerden biri de şudur: Her bir devir ve asırda Görünmez Hüviyet kendi mazharının şahsında görününce, dünya ve dünya işleriyle ilgileri bulunmayan bazı adsız sansız kimseler Nübüvvet Güneşinin ışığı ile aydınlanmıştır, Hidayet Ay'ının nuru ile hidayet bulmuşlar, Tanrı mülâkatı ile müşerref olmuşlardır. Bu yüzdendir ki, zamanın

uleması ve servet sahibleri bu gibilerle alay ederlerdi; nasıl ki, Tanrı doğru yoldan sapmışların dilinden buyuruyor:

"Onun kavminden küfreyleyenler: (Biz seni ancak bizim gibi bir insan görüyoruz ve sana uyanları da akıl ve fikirden mahrum erazil takımından buluyoruz. Biz sizin bizden üstün bir tarafınızı görmüyoruz ve öyle sanıyoruz ki, siz yalancılarsınız"(2).

Demek istiyorlardı ki: Milletin bilginleri, zenginleri ve ünlüleri size inanmamışlardır. Bu ve buna benzer deliller ile gerçekten başka bir söz söylemiyen Muhammed'in bâtıllılığını istidlâle kalkışıyorlardı.

Bu apaçık Zuhurda ve en büyük Saltanatı ise ünlü âlimlerden, derin fazıllardan ve olgun fakihlerden büyük bir topluluk Tanrı vuslatı ve yakınlığı kadehinden içmişler, Tanrı'nın en büyük inayetine nail olmuşlar, dünyayı ve onda olan her şeyi Sevgilinin uğruna feda etmişlerdir.

Tereddütte kalmış ve tam bir kanaate gelmemiş olanların istikametine belki yardımı olur diye bu seçkin kimselerden bâzılarının adlarını buraya dercediyoruz:

Molla Hüseyin ki, Zuhur Güneşinin doğuşuna mâkes olmuştur.

(O olmasaydı, Tanrı kendi rahmaniyetinin tahtına oturmaz, Samedaniyetinin kürsüsüne çıkmazdı).

Aka Seyyid Yahya ki, asrının teki ve zamanının biriciği idi.

1) Bakara Sûresi 148.

2) Hûd Sûresi 27.

Molla Muhammed Ali Zencanî,

Molla Ali Bastami,

Molla Said Barfuruşî,

Nimetu'llah Mazenderanî,

Molla Yusuf Erdebilî,

Molla Mehdi Huî,

Seyyid Hüseyin Turşizî,

Molla Mehdi Kendî.

Molla Bâkır, (Molla Mehdi-i Kendî'nin kardeşi)

Molla Abdu'l-Halîk Yezdî,

Molla Ali Berekanî

ve diğerleri ki, isimleri hep Tanrı'nın (Mahfuz Levhi)nde yazılı ceman dört yüz kişi.

Bütün bunlar hidayet bulmuşlar, Zuhur Güneşinin doğruluğunu kabul ve itiraf etmişlerdir. Onlardaki iman öyle sarsılmaz bir iman idi ki, çokları mal mülk ve çoluk çocuk demiyerek Zülcelâlin razılığı peşinden koşmuşlardır. Onlar canı Cânâna feda etmişler, varlarını yoklarını O'nun yolunda saçmışlardır. Onların göğüsleri düşmanların oklarına hedef, başları müşriklerin mızraklarına süs olmuştur. Hiç

bir toprak kalmadı ki, bu mücerred ruhların kanını içmemiş olsun. Hiç bir kılıç kalmadı ki, onların boyunlarına çalınmış olsun. Onların bu davranışları, başlı başına, sözlerinin doğruluğuna tanıklık eder. Bu mukaddes kimselerin Dost yoluna âlemi hayretlere düşürecek şekilde can feda eylemeleri bu günün insanları için kifayet etmez mi? Onların bu fedakârane hareketi, dini dünyaya veren, bâkiliği faniliğe değişen, Tanrı yakınlığı Kevserini Tanrı uzaklığı çeşmesinin acı sularına değişen, halkın malını ele geçirmekten başka bir düşünceleri olmayan bir kısım insanların inkârlarına karşı yeter bir şahadet teşkil etmez mi? Nasıl ki, görüyorsun, bütün bu münkirler bu dünyanın aldatıcı fanî yıldızlarına kapılarak yüceler yücesi Rab'bın huzurundan uzak kalmışlardır.

İnsaf buyurunuz: İşleri sözlerine ve içleri dışlarına bu kadar uygun olan Kahramanlıkları akıllara durgunluk veren, sabırları ve tahammülleri insanları hayrete düşüren, zahmet ve meşakkatleri havsalayı yırtan - Bu müminlerin şahadeti mi makbul ve dinlenmeye değerdir, yoksa nefsanî arzulara hasret çekmekten başka bir şey ile nefes almıyan boş sanıların kafesinde tıkanıp kalan, gündüzleri ancak karanlık dostu yarasalar gibi fanî dünya ile meşgul olmak için yastıktan baş kaldıran, geceleri ancak süflî işleri tertiplemek suretiyle durup dilenen, nefsanî tedbir ile uğraşıp, İlâhî takdire göz yuman, gündüzün maişet derdiyle çırpınıp geceleyin şehvanî arzuların tatmin ile vakit geçiren bu münkirlerin şahadeti mi? Bu mahdud kimselerin saptığı inkâr yolunu seçip Hak rızasını almak için candan, maldan, isimden şöhetten, ad ve şandan vazgeçen kimselerin iman ve kabulünü bir yana atmak acaba hangi şeriat ve millete caizdir?

Bundan önce Şehidler Seyyidi'nin(1) macerası, en büyük bir hâdise, O'nun doğruluğuna en büyük delil sayılmıyor muydu? Dünyada böyle bir vak'anın vukubulmadığı, Hak'kın bu derece bir istikametle zâhir olmadığı söylenmiyor muydu? Bununla beraber, unutmıyalım ki, O'nun hayatındaki bu macera ancak bir günün sabahından öğleye kadar sürmüştü. Bu Mukaddes Nurlar ise on sekiz yıldır her yönden belâ yağmuruna tutulmuş bulunuyorlar. Onların bütün bu müddet zarfında nasıl bir aşk ve şevk ile, nasıl seve seve Sübhan'ın uğrunda can verdikleri herkesçe bilinen bir keyfiyettir. Buna rağmen, bu Emir nasıl küçük görülebilir? Tarih böyle muazzam bir hadiseye şahid olmuş mudur? Bu fedakâr müminlere Tanrı mücahidi denmezse, kime denir acaba? Onların elde etmeğe çalıştıkları şey izzet, servet ve mevki miydi? Onların Hak rızasından başka bir emel ve gayeleri mi vardı? Eğer bu eshab, bütün bu acaip ve garip davranış ve başarılarla rağmen, bâtil iseler kim hak dâvâsında bulunmağa lâyıktır? Tanrı'ya yemin olsun, onların bu davranışları gerçekten bütün yeryüzündekilere kâfi bir hüccet ve yeterli bir delildir. Nolaydı, insanlar Tanrı zuhurunun sırları hakkında düşünselerdi.

"Zulüm edenler ne gibi âkıbetin kendilerini beklemekte olduğunu yakında öğreneceklerdir"(2).

Bütün bunlar bir yana, doğru ile yalanın mehengi kitapta tâyin ve tesbit edilmiş bulunuyor. Her iddia ve dâva bu Tanrı mehengine vurulmak suretiyle doğru söyliyen yalan söyliyenden ayırd edilmelidir. Mehenk şudur:

"Doğru söylüyorsanız, ölümü temenni ediniz"(3).

Sözlerinin doğruluğuna Kitap nassının şehadette bulunduğu bu doğruluk timsali şehidlere

bakınız. Onların hepsi de, bildiğiniz üzere, canlarını, mallarını, çoluk-çocuklarını, varlarını-yoklarını feda eyliyerek cennetin en büyük köşklarine uçmuşlardır. Bu yüce simaların ve feragatkâr ruhların bu Yüceler Yücesi Emir hakkındaki şehadetlerini reddederek zeheb(4) hatırı için mezhepten vazgeçen ve meclisin sadrına(5) oturmak için İlk Sudur Eyliyenden kaçınan bu güruhun bu Parlak Nur hakkındaki menfi şehadetini makbul saymak hangi insafa ve hangi vicdana sığar? Hele onların mahiyeti herkesçe bilindikten sonra! Bu dünyacı münkirler, hep bilindiği üzere, Tanrı dini yolunda mal, can ve saire şöyle dursun, kendi dünya izzet ve itibarlarından bir zerresini bile feda etmezler.

1) Hz. Hüseyin.

2) Şuarâ Sûresi 227.

3) Bakara Sûresi 94.

4) Altın.

5) En üst yer.

Şimdi bakınız, Tanrı mehengi, Kitabın nassı mucibince, halisi karışıktan nasıl ayırd etmiştir. Bununla beraber, onlar hâlâ bunu idrâk etmemişler, gaflet uykusu içerisinde geçici dünyalık ve maddî reislik arkasından koşadurmaktadırlar.

"Ey insanoğlu! Nice günler geçti: Bir çok sanı ve kuruntularla canının istediği gibi vakit geçirdin. Daha ne zamana kadar dösekte kalacaksın? Kaldır başını uykudan: Güneş başucuna yükseldi. Yoksa, Cemalin ışıklarıyla aydınlanmak istemiyor musun?"(1).

Fakat dikkat ediniz ki, bahis mevzuu âlimlerden ve fakihlerden hiç birisi zâhirî riyaset mevkiî işgal etmiyorlardı, çünkü riyaset mevkiine geçip liderlik eyliyen şöhret ve iktidar sahibi çağdaş ulemanın - Tanrı'nın irade buyurdıkları müstesna - Hak'ka tâbî olmaları muhaldır. Böyle bir şeye, az bir istisna ile, tarih şahid olmamıştır.

"Kullarımdan şükreyliyenler azdır"(2).

Zamanın meşhur din bilginlerinin durumu buna bir delildir. Filvaki, halkın dizginini elde tutan bu gibi din bilginleri Hak'ka yönelmekten imtina göstermişler, aksine büyük bir düşmanlık ve ısrarlı bir inkâr ile Tanrı ışığını söndürmeğe çalışmışlardır; öyle düşmanlık ve inkâr ile ki, eşini kulaklar işitmemiş, gözler görmemiştir.

Hız. Bab (özgesinin ruhu Ona feda) her şehrin ulemasına hitaben bir name yazarak her birinin karşı koyma ve itirazını onda birer birer tasvir eylemiştir.

"Şimdi ibret alınız, ey görür gözü olanlar"(3).

O'nun bundaki maksadı, sonraki kıyamette, müstegas(4) ın zuhurunda, Beyanilerin itiraza kalkışarak, Allah göstermesin, (Beyan devrinde bir çok ulema iman eylemiş olduğu halde, neden bu zuhurda eylemediler?) gibi bir takım çürük düşüncelere saplanıp Tanrı Cemali'nden mahrum kalmalarını önlemektir. Evet, adlarını zikrettiğimiz bu din bilginlerinin çoğu tanınmış kimseler idi; onlar, Allah'ın inayetiyle, dünyevî riyasetten ve bu dünyanın fani yıldızlarından tamamiyle münezzehtir bulunuyorlardı.

1) Arapça saklı sözlerden.

2) Sebe Sûresi 13.

3) Haşr Sûresi 2.

4) Yardım için kendisine başvurulanan kimse.

"Bu Tanrı'nın dilediğine gösterdiği abir inayettir."

Bütün deliller arasında güneş gibi parlayan başka bir delil ve bürhan da, O Ezelî Cemalin Tanrı Emrindeki sarsılmaz metanetidir. Henüz pek genç olduğu, giriştiği iş küçük-büyük, zengin-fakir, alçak-yüksek, tâbi-metbu bütün insanların arzularına muhalif bir iş olduğu halde, korkmadan ve kimseden çekinmeden meydana atıldı. Böyle bir şey, Tanrı'nın emri olmaksızın ve Rab'bın yenilmez iradesi taallûk eylemeksizin hiç mümkün olur mu? Tanrı'ya yemin olsun, böyle bir şeyin tasavvur ve tahayyülü bile insanı derhal eritip yok etmeğe kâfi gelir. Bütün insanların yürekleri tek bir insanın yüreğine sığdırılrsa, böyle bir insan bu derece ehemmiyetli bir işe el atmak cüret ve cesaretini kendinde bulamaz. Böyle bir kimse, ancak ve ancak Tanrı'nın izniyle bu işe kıyam edebilir. Böyle bir kimse ancak ve ancak, kalbi, Rahman'ın feyizlerine bağlı ve Rab'bın inayetlerinden güvençli olduğu takdirdedir ki, tasavvuru bile insana dehşet veren böyle bir dâvaya kalkışabilir. Acaba, bu cüret ve cesareti bu insanlar nereye hamlederler? Bundan önceki nebilere yaptıkları gibi ona da delilik mi isnad ederler? Yoksa O'nun saikinin riyaset ve dünya hırsı olduğunu mu iddia ederler?

Ne şaşılacak şey! O, Kayyum-ül Esmâ adını verdiği ilk kitabında gerçekte bütün kitapların birincisi ve en büyüğü olan bu kitabda âkıbetinin

şehidlik olduğunu haber vermiştir. Kitabın bir yerinde buyuruyor:

"Ey Allah'ın Bakiyesi! Ben kendimi tamamiyle sana feda ettim; Senin hatırın için sövülüp sayılmağa razı oldum; senin muhabbetin uğrunda öldürülmekten başka bir şey temenni etmedim. Varlığına bidayet olmıyan, daima himayesine sığınılan o yüceler yücesi Allah Benim için kâfi bir şahiddir."

(H) harfinin tefsirine dair yazdığı başka bir eserde de şu sözlerle şehitlik temennisinde bulunuyor:

"Sanki içimden bir ses bana şöyle sesleniyor:(Selâmet olsun üzerine, Hüseyin' in Benim yolumda yapmış olduğu gibi, Sen de Tanrı yolunda en sevdiğin şeyi kurban et). Bu kesin sırrı göz önünde tutmasaydım, ruhumu elinde tutana and olsun, bütün Padişahlar bir araya gelerek elele verseler de Benden tek bir harf bile alamazlar; nerede kaldı bu önemsiz ve matrud kimseler... Tanrı yolundaki sabrımın, tevekkülümün ve fedakârlığımın derecesi bundan anlaşılсын."

Bu sözü söyleyenin Tanrı yolundan başka bir yolda yürümek veya O'nun hoşnudluğundan başka bir şey aramak istemiş olduğu iddia edilebilir mi? Yukarıda andığımız âyette, bir esmeğe başlayınca bütün varlıklara can ve baş feda ettirecek bir feragat nesimi gizlenmiştir. Bakınız, bu insanlar ne kadar adî ve ne derece nankör olmalı ki, bütün

bunlara göz kapayarak karınlarından Müslüman mallarının feryadı duyulan bir kaç leşin peşinden koşuyorlar? Ve sonra, bu hallerine bakıyorum da, bir de Kudsiyet doğuşlarına türlü isnadlarda bulunmağa kalkışıyorlar? Kıyamet gününde inkâr vâdisine sapıp Tanrı likasından kaçınan kimselerin işledikleri işleri sana işte böyle anlatıyoruz. Allah onları müşrikliklerinin ateşi ile cezalandırmış, onlara öbür dünyada bedenlerini ve ruhlarını kavuracak yaman bir işkence hazırlanmıştır. Bu âkıbet: (Allah bir şeye muktedir değildir, O'nun inayet eli bağılıdır) demiş olmaları yüzündendir.

Davâda istikamet, dâvanın büyük bir hücceti ve kesin bir bürhanıdır. Nebilerin hâtemi: (İki âyet beni ihtiyarlattı) demekle bir hakikati ifade etmiştir. Bu âyetlerin her ikisi de:

"Sana emrolunduğuna göre istikamet göster"(1).

âyetinde işaret edildiği üzere, emirde sarsılmadan dimdik durmak hakkındadır.

Bakınız, Tanrı Cennetinin bu Sidresi, daha ilk gençlik çağında, Tanrı Emrinin iblâğına nasıl koyulmuş, o Ahadiyet Cemalinde ne derece büyük bir istikamet göstermiştir. Bu sarsılmaz azim ve metanet karşısında bütün mukavemetler kırılmış, bütün muhalefetler neticesiz kalmıştır. O Tûba Sidresine reva görülen cefa şiddetlendikçe O'ndaki şevk ve gayret o nisbette artmış, O'nun içinde yanan aşk ateşi o nisbette alevlenmiştir. Ve en sonra, bilindiği gibi, bu yolda can vererek yüce Alemlere uçup gitmiştir!

Bu zuhurun doğruluğuna getirilen delillerden biri de, Varlığı izhar eyliyen ve Mabudun Mazharı

bulunan bu zatın her tarafta gösterdiği galebe, kuvvet ve ihatadır. O Ezelî Cemal, altmış yılında Şiraz'da yüzündeki örtüyü kaldırıp Cemalini gösterdikten az bir zaman sonra o Cevherler Cevherinin ve Denizler Denizinin galebe, kudret, saltanat ve iktidarının eserleri, işaretleri ve alâmetleri her şehirde baş gösterdi. O Ezeliyet Güneşine mâkes nice saf ve ince ruhlar meydana atıldı. O Tanrı bilgisi İlmi Denizinin kabarmasıyla nice ilim dalgaları kâinatı örttü. Her bir şehirdeki ruhanî ve cismanî otoriteler var kuvvetleriyle onların reddine koyuldular; onları imha etmek ve sindirmek için düşmanlık, kıskançlık ve zâlimlik kuşağını kuşandılar. Adaletin özü mesabesinde olan nice mukaddes kimseler, zulüm isnadiyle, öldürüldü. İlim ve ameli kendilerinde toplamış olan nice ruh timsalleri yürekler paralayıcı işkenceler ile telef edildi. Bütün bunlara rağmen, bu mübarek varlıklardan her biri son nefeslerine kadar Tanrı zikriyle meşgul olmuşlar, tevekkül ve teslimiyet havasında uçmuşlardır. O, bu varlıklarda târife gelmez bir inkılâp yaratmıştı; O derece ki onların istekleri ancak O'nun istediği, onların seçtikleri O'nun seçtiği, onların rızaları ancak O'nun rızası, onların düşünceleri ancak O'nun düşüncesi idi.

1) Hûd Sûresi 112.

Bir parçacık düşününüz: Böyle bir tasarruf ve ihata bu âlemde kimde görülmüştür? Bütün bu münezzeh kalbler ve mukaddes ruhlar, O'nun emrine seve seve rıza göstermişler, şikâyet mevkilerinde şükür etmişler, belâ yurdlarında teslimiyetten başka bir harekette bulunmamışlardır. Ve sonra, unutmayalım ki, bütün dünya onlara karşı derin bir kin besliyor, büyük bir düşmanlık güdüyordu. Bu manevî mukaddes simalara zulüm ve eziyette bulunanların kurtuluşa ve mutluluğa, ebedî refah ve

saadete ereceklerine inanılıyordu. Tarih sahifelerini karıştırınız: Ademden bu yana âlemde böylesine velvele ve vaveylâ, bu derece patırdı ve yaygara görülmüş müdür? Bundan maada, bütün bu eza ve cefalara maruz kalanların üstelikte herkesin tel'in ve tekfirine hedef olduklarını gözönüne getiriniz. Sanki sabır denilen şey bu âlemde onların sabrından doğmuş, cefa denilen şey bu dünyada onların davranışlarından vücut bulmuştur?

Hâsılı, Emrin büyüklüğü ve ondaki azamet hakkında bir fikir edinmek isterseniz, bu hâdiseleri ve maceraları içinizde iyice düşününüz; düşününüz ki, Rahmanın inayetiyle size güvenç ruhu üflensin ve yakîn tahtında calis ve müsterih olasınız. Biricik Tanrı şahittir, buraya kadar anlatılanlar ve getirilen deliller hep bir yana, bir parça düşünecek olursanız görürsünüz ki, insanların bu feragat ve teslimiyet meydanı şehsüvarlarına karşı takındıkları menfi durum, başvurdıkları tekfir ve tel'in, gerçekte onların doğruluğuna en kuvvetli bir delil ve en büyük bir hüccet teşkil eder. Alim olsun, fâzıl olsun, cahil olsun, insanların yaptıkları itirazlar üzerinde düşündükçe bu emirdeki sebat ve derin bilginiz artar; çünkü, bu zamanda olup bitenler bundan önce Tanrı Bilgisi İlminin Madenleri ve Ezelî Hikmetin Kaynakları tarafından haber verilmiş bulunuyor.

Vâkıa ben geçmişteki sözleri anıp tekrarlamak istemezdim, fakat size karşı duyduğum muhabbet beni bunlardan bir kaçını burada bahis konusu eylemeğe sevk ediyor. Esasen bunları anlatmağa da lüzum yok; çünkü şimdiye kadar anlatılanlar bu dünyaya ve dünyada olanlara kâfidir. Filvaki bütün kitaplar ve onların ihtiva ettiği sırlar bu özetlemede beyan edilmiştir; öyle ki, bir parça durup düşünenler Tanrı sözlerindeki bütün sırları ve gerçek sultandan zuhura gelen işleri buraya kadar

verdiğimiz izahattan öğrenebilirler. Ancak, her insanın seviyesi bir olmadığından bir kaç hadis irad etmek isterim; belki bunların bereketiyle, bâzı kimselerde görülen sarsıntı yok olur, tereddüd içerisinde bocalıyanlar güven kazanır ve aynı zamanda Tanrı'nın hücceti de yüksek ve alçak tabakalara mensup herkes için tamam olmuş olur.

Hadislerden biri şudur: (Hak'kın sancağı ortada görününce, bütün Şark ve Garb ona lânet eder). Bir parça tarafsızlık şarabından içip feragat şahikalarına yükselmeli de (bir saat tefekkür bin yıl ibadetten iyidir) kelâmını gözönünde tutarak bu çok fena işin sebebi araştırılmalıdır. İnsanlar, Hakikatî sevmek ve aramak iddiasında bulunurken, niçin, Hak zuhur eyleyince Ona lânet ediyorlar? Onların böyle davrandıkları yukarıda hadis ile müeyyedir. Belli ki sebep, yürürlükte bulunan bir takım kaidelerin, âyet ve itiyadların, âyinlerin yürürlükten kaldırılmasıdır; yoksa, Rahman'ın Cemali, bu yaygın gelenek ve göreneğe aynen riayette bulunup bunları tasdik eylese, bu gibi ihtilâf ve fesadların bu âlemde vukuuna mahal kalır mıydı? Adı geçen Hâdis-i şerifin kavramını şu âyet teyid eder:

"Davet Edenin çirkin bir şeye davet ettiği gün"(1)

Hasılı, vakta ki, Ahadiyet münadisi mukaddes perdelerin ardından insanları alıstıkları şeylerden el çekmeğe davet eder ve bu davet insanların meyil ve arzularına uygun düşmezse, işte o zaman bir fitnedir kopar. Ne gariptir ki, halk hari harfine tahakkuk eyliyen bu mevsuk hadisleri hiç kaale almıyor da, kalkıyor doğruluğu eğriliği belli olmayan bir takım hadisleri ele alarak: (Niçin bunlar vaki olmadı?) diyorlar. Esasen onların akıl erdiremedikleri şeyler dahi hep birer gerçek

olmuştur. Hak'kın eserleri ve âlametleri gün gibi aşikâr olduğu halde, onlar cehalet ve hamakat çöllerinde başıboş dolaşmaktadırlar. Bir çok Kur'an âyetleri ve gerçekliğine inanılır rivayetler vardır ki, cümlesi de yeni bir şeriat ve zuhura ve taze bir emre delâlet eyler. Buna rağmen, geleceği haber verilen Zâtın, Kur'an şeriatini tatbik ve icra etmesini beklemektedirler. Yahudilerle Hristiyanların beklediği ve dedikleri de budur.

Yeni bir şeriatin kurulacağına ve taze bir emrin görüneceğine delâlet eyliyen rivayetler cümlesinden olmak üzere: (Nüdbe Duası) nda: (Zamanı gelince farizeleri ve sünnetleri yenileyecek olan kimse nerede? Millet ve şeriati ıslâh edilecek olan nerede?) ve (Ziyaret) (2) te: (Yenilenen Hak'ka selâmet olsun) sözleri irad edilebilir. Ebu Abdullah(3), kendisine: (Mehdi'nin sîreti

- 1) Kâmer Sûresi 6.
- 2) Hz. Ali'nin ziyaretnamesi.
- 3) 6. İmam.

nasıldır?) diye sorulunca şöyle cevap vermiştir: (O, Tanrı Elçisinin yaptığıı yapar; Tanrı Elçisi(1) Cahiliyet Devri sistemini nasıl yıkmış idiyse, O da kendinden önceki sistemi öylece yıkar).

Bu ve benzeri rivayetlere rağmen, hükümlerin değiştirilemeyeceği hakkında olmaz deliller getiriliyor. Düşünmüyorlar ki; her zuhurdan maksad ve gaye, beşer karakterinin görünür ve görünmez şekilde içten ve dıştan değişip başkalaşmasıdır. Eğer dünyevî işlerinde hiç bir değişiklik olmazsa, Küllî Tanrı Zuhurları mânasız bir şey olur. (Avâlim) adlı meşhur ve muteber bir kitapta şöyle

yazılıyor: (Haşim Oğullarından(2) yeni bir kitap ve ahkâm sahibi bir genç zuhur eyliyecektir. Onun düşmanlarından çoğu din bilginlerinden olacaktır). Aynı kitabın başka bir yerinde de Muhammed Oğlu Sadık'ın şöyle dediği yazılıdır: (Haşim Oğullarından bir genç zuhur edip halka kendisine biati emreyliyecektir. O yeni bir kitap sahibi olacak, halkı Arablara ağır gelecek yeni bir Kitaba davet edecektir. Ona dair bir şeycikler işitecek olursanız, hemen Ona koşunuz). Din İmamlarının ve yakîn lâmbalarının tavsiyelerine doğrusu güzel riayet etmişlerdir! (Haşim Oğullarından bir gencin ortaya atılarak halkı yeni bir Tanrı Kitabına ve taze bir Rabbanî şeriate davet eylediğini işitince, koşunuz hemen O'nun yanına) buyrulduğu halde, bütün bu halk o Varlık Şahının küfrüne ve imandan çıkmış olduğuna hüküm vermişlerdir. Evet, o Haşimî Nurun ve Subhanî Zuhurun yanına koşup gittiler, ama elde kılıç ve yürekte kin ile. Ve sonra bakınız, ulemanın düşmanlığı kitaplarda ne kadar açık haber verilmiştir. Bütün bu açık delilli ve sarîh anlamlı hadislerle rağmen, insanoğlu irfan ve beyanın saf Cevherine arka çevirerek dalalet ve isyan heykellerine yönelmiştir. Halk, bütün bu mazbut rivayetleri ve semavî sözleri bir yana atarak kendi meyil ve arzularına göre söz söylemektedirler. Hakikat özü bu güruhun meyil ve arzusuna aykırı bir söz söyledi mi, hemen onu tekfir edip (Bu söz din imamlarının ve apaçık nurların sözlerine muhaliftir; sağlam şeriatimiz de böyle bir emir ve hüküm yoktur) derler. Bu gün de bu zavallı fanilerin ağızlarında hiç bir fayda sağlamayan bu gibi sözler var.

Bir de şu rivayete bakınız da, bütün hadiselerin önceden nasıl haber verilmiş olduğunu görünüz. (Erbain) de şöyle deniyor: (Haşim Oğullarından yeni ahkâm sahibi bir genç zuhur edecek, halkı davet edecek, onun davetine kimse

icabet etmiyecek, düşmanların çoğu din bilginlerinden olacak ve O, bir hususa dair hüküm verince, ona boyun eğmiyerek "Bu hüküm, din imamlarının elimizde bulunan sözlerine aykırıdır..." diyecekler.) Zamanımızda da, görüyorsunuz, cümlesi bu sözleri aynen tekrar etmektedirler. Onlar o Hazretin (Dilediğini yapar) tahtına geçip (İstediği gibi hükmeder) kürsüsünde oturduğunu akıllarından bile geçirmiyorlar.

1) Hz. Muhammed

2) Hz. Muhammed'in soyundan.

İdrâkler, O'nun zuhurunun keyfiyetini kavrayamaz, irfanlar; O'nun Emrindeki büyüklüğün derecesini anlayamaz. Bütün sözler O'nun tasdikine bağlıdır; bütün şeyler O'na muhtaçtır. Ondan başka her ne varsa, O'nun buyruğu ile yaratılmıştır. O'nun emriyle mevcuttur. O'dur Tanrı sırlarının mazharı, O'dur görünmez Samedanî hikmetlerin açıklayıcısı. Böylece (Bihar-ül-Envar), (Avâlîm) ve (Yenbû) nam eserlerde yazılı olduğuna göre, Muhammed oğlu Sadık şöyle demiştir: (Bilgi yirmi yedi harften ibarettir. Şimdiye kadar nebilerin bildirdiği bunlardan ancak iki harftir. İnsanların bugüne kadar öğrenebildiği bu iki harfin çerçevesini aşmaz. Kaimimiz kıyam eyleyince, geriye kalan yirmi beş harfi meydana çıkaracaktır). Bakınız, bilgiyi yirmi yedi harf olarak tayin ediyor, Ademden Hâteme kadar gelen nebilerin bunlardan ancak iki harfi beyan eylediklerini ve cümlesinin bu iki harf ile gönderildiklerini söylüyor. (Kaim geri kalan yirmi beş harfi açıklıyacaktı) buyuruyor. Kaimin, makam ve mertebesinin ne olduğu hakkında buna bakarak bir fikir edinebilirsiniz. O'nun makamının bütün nebilerden büyük, Emrinin bütün evliyalardaki topyekûn irfan ve idraktan üstün olduğunu

anlayınız. Nebilerin, Velilerin ve seçkinlerin haberleri olmadıkları veya Tanrı'nın kesin emri ile sakladıkları bir zuhuru, bu süflî mahlûklar kendi eksik ilim ve idraklarının terazisine vuruyor ve ona göre reddediyorlar.

"Onlardan çoğunun dinleyip anladığını mı sanıyorsun? Hayır, onlar hayvanlar gibidirler ve hattâ onlardan da ziyade yollarını şaşırılmışlardır"(1).

O Hazretin zamanında, perde gerisinde saklı bir takım hadiselerin ve hayret verici işlerin zuhuruna açık açık delâlet eyliyen şu yukarıdaki hadisi acaba nasıl izah ederler? Bu hayret uyandırıcı hadiseler halk arasında ihtilâfa yol açıyor, öyle ki ulema ve fukaha o Hazretin ve eshabının katline fetva veriyorlar, Milletler ve devletler O'na karşı ayaklanıyor. Nitekim, (Kâfi) kitabında, Câhir hadisinde, Fatıma levhinde Kaimi tavsif yollu şöyle deniyor: (O'nda Musa'nın kemali, İsa'nın bahası, Eyyub'un sabrı bulunacak; O'nun zamanında eshabı zelil olacak ve başları, Türk ve Deylem başları gibi, hediye mevzuu teşkil edecek, öldürülecekler, yakılacaklar; ürkek ve daima korku içerisinde olacaklar; yer onların kanıyla boyanacak; kadınlarının feryad ve figanı göklere yükselecek; işte benim gerçek dostlarım bunlardır). Bakınız, bu hadisin gelip çıkmamış tek bir noktası kalmamıştır. Bir çok yerlerde onların mübarek kanları dökülmedi mi? Onlar her şehirde esir edilip vilâyet ve şehir şehir dolaştırılmadılar mı? Bazıları yakılmadılar mı? Bununla beraber, geleceği vâdolunan kaimin kendinden önceki şeriat ve ahkâm ile gönderilecek olduğu takdirde bu hadislerin söylenmesine ne lüzum kalacağı hiç kimsenin aklına gelmemiştir. Bu takdirde, bu eshabın öldürülmelerini gerektirecek ve bu mukaddes ruhlara eziyette bulunmanın Tanrı

rızasını tahsile bir vesile saydıracak bütün bu ihtilâf neden vukua gelmeliydi?

1) Furkan Sûresi 44.

Bakınız bütün bu olup bitenler ve yapılan zulümler, önceden hadîslerde nasıl haber verilmiştir. (Ravza-i Kâfi) de, Veheb Oğlu Muaviye Ebu Abdullah'tan şöyle bir konuşma aktarılmaktadır:

Ebu Abdullah: Zurâ'yı bilirmisin?

Ben: Canım sana kurban, denildiğine göre Bağdad'dır.

O: - Hayır, Hiç Rey şehrine girdiğin oldu mu?

Ben: - Evet.

O: - Orada sığır pazarını ziyaret ettin mi?

Ben: - Evet.

O: - Yolun sağındaki kara dağı gördün mü? İşte orası Zurâ'dır. Orada falanın soyundan seksen er kişi öldürülecektir. Onların cümlesi de hilâfete lâayk kimselerdir.

Ben - Kim onları öldürecek?

O: - Acem oğulları.

İşte Onun eshabının bundan önce haber verilen hal ve âkıbetleri. Bakınız, bu rivayete göre Zurâ, Rey ilinden başka bir şey değildir. Bahis konusu ashab orada tasavvura sığmaz işkencelerle öldürülmüşlerdir. Bütün bu mukaddes kişiler hadîste söylenildiği ve sizin de işitip âleme malûm olduğu üzere, Acemler tarafından şehid edilmiştir.

Muhteviyatları gök yüzündeki güneş gibi zuhura gelen bu hadisleri niçin düşünüp Hak'ka yönelmezler de mânasını anlamadıkları bâzı hadisler yüzünden Hak'kın zuhuruna ve Cemaline arka çevirirler ve cehennemin dibine giderler? Bütün bunların sebebi, çağdaş ulema ve fukahanın Hak'ka arka çevirmeleridir. Bunun içindir ki, Muhammed Oğlu Sadık: (O zamanın fukahası gök kubbesi altında bulunan fukahanın en kötüsüdür. Fitne onlardan çıkar ve onlara döner) demiştir.

Böyle bir yolda yürümemelerini; Müsteğas zamanında îlâhî Cevhere, Rabbanî Nura, Ezeliyet Özüne, Gayb Mazharlarının başlangıcı ve sonu olan Zata karşı bu devirde yapılan muamelenin Ona karşı yapılmamasını Beyan ulema ve fukahasından dilerim. Kendi akıllarına, anlayışlarına ve bilgilerine güvenmemelerini, Tanrı'nın sonsuz ilimlerine mâkes olan o zat ile mücadeleye girişmemelerini onlara tavsiye ederim. Bununla beraber, bütün bu tavsiyelere rağmen, lider geçinen tek gözlü bir şahsın Bize karşı şiddetli bir karşı koymaya kalkıştığını görüyoruz. Her bir şehirde, Kudsiyet Cemalinin faaliyetine sed çekiliyor. O Varlık Şahının ve Maksud Cevherinin ashâbı dağlara ve kırlara sığınıyor, zalimlerin gözü önünden uzaklaşmağa çabalıyor, kimisi de Hak'ka tevekkül ediyor ve büyük bir feragat içerisinde can feda ediyor. Her şeyden elini çekerek ibadetle meşgul ve Tanrı'ya yönelmekle nitelenmiş ve tanınmış olup herkesin ona itaati farz ve emrinin icrası gerekir diye bildiği bir şahıs vardır ki, îlâhî ağacın kökü ile mücadeleye kalkıştığı ve var kuvvetiyle emre karşı çıktığı görülmektedir. Budur işte bu insanların gidişi!

Hâsılı, ümid ederim ki, Beyaniler aydın kimseler olurlar, Ruh havasında uçup ruhaniyet fezasında dolaşırlar, gerçeği gerçek olmıyandan

ayırd ederler, hakikat görünen bâtilı basiret gözü ile tanırırlar. Mamaafih, bu günlerde bir kıskançlık kokusunun etrafa yayıldığını seziyoruz; öyle bir kıskançlık kokusu ki, görünür-görünmez bütün varlıkların mürebbisine yemin olsun, dünyanın - tâbir caiz ise- kurulmağa başlamasından bu güne kadar böyle bir kin, böyle bir hased, böylesine bir düşmanlık görülmemiş ve görülmiyecektir de. İnsaf nedir bilmez bir takım kimseler nifak bayrağını kaldırmışlar, el birliği ile Ben kula karşı muhalefete başlamışlardır. Onların her yönden atılan mızraklarını ve her taraftan yağan oklarını müşahade ediyoruz. Halbuki Ben, hiç bir şey için iftihadı bulunmadım, üstünlük dâvası gütmedim, herkesle samimî arkadaşlık ve tahammül dairesinde yoldaşlık yaptım. Fakir ile fakir oldum, bilginler ve ulular yanında tevazu ve teslimiyetten başka bir şey göstermedim. Bununla beraber, biricik gerçek Tanrı'ya yemin olsun, düşmanlardan ve Kitap ehlinde gelen zulüm ve cefa -şiddetlerine rağmen dostlardan gelenlerin yanında hiç kalır.

Hasılı, daha ne diyeyim? Eğer Kâinat insaf gözüyle bakacak olsa, bu sözlerin ağırlığı altında çöker! Ben Tanrı'nın kulu bu memlekete ilk geldiğim sıralarda, ileride vukua gelecek şeyleri sezinleyerek vakitlice çekilip bir tarafa gitmeğe karar verdim. Başımı aldım ve ayrılık çöllerine gittim. İki yıl tek başıma hicran sahralarında yaşadım. İki gözüm çeşme idi; yüreğim kan ağlıyordu; nice geceler ağzıma bir lokma yemek koymadım; nice günler vücudum rahat yüzü görmedi. Varlığımı elinde tutana and olsun, sağanak gibi inen bütün bu belâlara ve ardarda gelen bütün bu musibetlere rağmen, büyük bir sevinç içerisinde idim, yüreğim tam rahat idi. Nasıl olmasın ki, bir kimsenin fayda veya zararından, sağlığından veya hastalığından habersiz idim. Kendimi dinliyor ve başkasını düşünmüyordum. Halbuki Tanrı kazası

kemendinin hayalden daha geniş, takdir okunun tedbirden mukaddes olduğundan gafil imişim. Baktım ki, O'nun kurduğu tuzaktan kurtuluş yok, iradesine boyun eğmekten başka çare mevcut değildir. Tanrı'ya yemin olsun, bu gidişten sonra bir dönüş düşünmüyordum, bu yolculuktan geri gelip sevgililere kavuşacağımı ümid etmiyordum. Tenhalara çekilişteki biricik maksadım dostlar arasında ihtilâf zuhuruna sebebiyet vermemek, arkadaşlar arasında huzursuzluk kaynağı olmamak, bir kimsenin zarar görmesine meydan vermemek, üzüntü vesilesi teşkil etmemek idi. Bundan başka bir düşüncem, bundan başka bir amacım yok idi. Bununla beraber, herkes kendine göre bir fikre sahip oldu, bir tevehhümde bulundu. Nihayet Emir Kaynağından geri dönme hükmü sâdır oldu; iradesine teslim olmağı kaçınılmaz bir vazife bilerek döndüm, geri geldim.

Geri döndüğümüzde şahid olduğumuz şeyleri hangi kalem tasvir edebilir? İki senedir ki düşmanlar, herkesin bildiği üzere, durmadan Ben fani kulun mahvına var kuvvetleriyle yürümektedirler. Buna mukabil, bir dost görmedik ki, bize yardım elini uzatsın veya herhangi bir suretle bizi desteklemeği düşünsün. Onlar, yardım şöyle dursun, üzerimize yağıdırmadıkları hüznün ve keder sağanakları kalmadı. Bütün bunlar arasında, canımız elimizde, büyük bir teslimiyet içerisinde durup beklemekteyiz; belki, diyoruz, Tanrı'nın inayeti ve sübhanın fazlı ile, bu anılmış ve ünlenmiş Harf, Nokta'nın ve Yüce kelimenin yolunda feda olup can verir. Ruhumuzdaki bu iştihak olmasaydı, Kendi emri ile Ruhü söylettirene yemin olsun, bir dakika bile bu şehirde durmazdım. "Tanrı Bizim için yeter bir şahittir." Sözümüzü: "Tanrı'dan başkasına ne kuvvet var ne kudret; bizler Allah'tanız ve yine O'na döneceğiz" diyerek bitiririz.

Sevgi şarabından içip nefsin emriyle bir adım bile atmamış olanlar, bu Taze Emre ve bu üstün Tanrı Zuhuruna delâlet eyliyen delil ve isbatları, hüccet ve bürhanları dördüncü gökteki güneş kadar aşıkâr müşahede ederler. Bakınız bu halkın Tanrı Cemaline arka çevirip nefsanî arzulara yönelmelerine! Tanrı'nın kullar arasına emanet ettiği (Sekl-i Ekber)(1) in ihtiva eylediği bu sağlam âyetlere ve muhkem işaretlere ve keza herhangi bir izaha ihtiyaç göstermiyecek derecede açık olan hadislerle rağmen, bunların hepsine göz yumup arka çevirerek anlayışlarına uygun görmedikleri ve mânalarını hiç kavrayamadıkları bir kaç hadîse yapışmışlar ve böylece Zülcelâl'in tatlı şarabından ve Bâki Cemalin zevalsız zulâlinden mahrum ve meyyus kalmışlardır.

Dikkat buyurunuz: Risalelerde o Nur Hüviyetinin zuhur eyliyeceği yıl bile gösterilmiştir. Bununla beraber, hâlâ gafildirler, hâlâ nefsin çizdiği yoldan bir lâhza bile ayrılmamaktadırlar. Hadîste varid olduğuna göre, El-Mufaddal, Sadık'tan soruyor: (O'nun zuhuru nasıl olacaktır?) Sadık cevap veriyor: (Altmış yılında O'nun emri görünecek, zikri yücelecektir).

Hâsılı şaşılır bu insanlara! Bu kadar açık ve belirli delillerle beraber, Hak'tan uzak durmuşlar. Meselâ O Tanrı tabiatı Özünün çektiği üzüntüler, mahpusluklar ve belâlar bundan önceki hadislerde haber verilmiştir. (Bihar) da okuyoruz: (Kaimimizde dört nebiden, yâni Musa, İsa, Yusuf ve Muhammed'den dört alâmet bulunur. Musa'dan korku ve intizar; İsa'dan kendi hakkında söylenenler; Yusuf'tan mahpusluk ve inancını gizlemek; Muhammed'den ise Kur'an gibi bir kitabın zuhuru). Zamanımızda olup bitenleri bu kadar açık bir ifade ile bildiren bu hadîs bir yana atılıyor ve kimse mütenebbih

olmuyor; ilerde Rabbin dilediği müstesna -
mütenebbih olacaklarını da sanmıyorum.

1) En büyük ağırlık, Kur'an.

Allah kendi dilediğine işittirir, Ben
mezarlarında yatmakta olanlara işittiremem..

Bilirsiniz ki, Hüviyet kuşlarının ve Ezeliyet
güvercinlerinin iki türlü sözleri var. Birisi,
rümuzsuz ve örtüsüz perdesiz zahirî mânada
sözlerdir. Bu türlü sözler, hidayet lâmbalığı ve
doğru yol göstericiliği yapmak üzere söylenmiştir.
Hak yolu yolcuları bu sayede kudsiyet zirvelerine
çıkartır ve arayıcılar ebedî vuslat sahasına ayak
basarlar. Zikrettiğimiz açık rivayetler ve vazih
âyetler bu kabildendir. Öbür türlü sözler ise, üstü
kapalı sözlerdir. Bunlardan maksad şerirlerin
içlerinde gizledikleri şeylerin açığa çıkması ve
mahiyetlerinin aşikâr olmasıdır. Bunun içindir ki
Muhammed Oğlu Sadık demiştir: (Tanrı gerçekten
onları sınavacak ve elekten geçirecektir). İşte
Tanrı terazisi ve mehengi budur. Tanrı kendi
kullarını bununla dener. Bu türlü ifadelerin gerçek
mânalarını ancak mutmain kalbler, Hak rızasını
kazanmış olanlar ve Tanrı'dan başka bir şey
düşünmeyenler anlayabilir. Bu gibi sözlerden
kasdolunan mâna herkesin anladığı gibi dış mâna
değildir. Bunun için buyrulmuştur: (Her ilmîn
yetmiş mânâsı var; halk arasında bunlardan ancak
biri bilinir. Kaim ayaklanınca, geri kalanlarını
halka beyan eyler). Ve yine buyruluyor: (Biz tek
bir kelime söyler, ondan yetmiş bir mâna
kasederiz. Bu mânalardan her birini biz izah
edebiliriz).

Hülâsa, bu hususları belirtmekten maksad harfi harfine henüz bu âlemde gerçekleşmemiş bulunan bir takım rivayet ve beyanat karşısında şaşırıp kalınmamasını hatırlatmaktır. Bu gibi hallerde doğru hareket, hadiste bildirilen şeylerin zuhura gelmemiş olduğunu düşünmek değil, hadisin iyi anlaşılmadığını gözönünde bulundurmaktadır; zira Din imamlarının bu sözlerden kasdettikleri mâna-hadîslerin kendilerinden de anlaşıldığı üzere-Herkese malûm değildir. Şimdi bu gibi hallerde bu muammalı sözlerle bakarak Tanrı feyizlerinden uzak kalınmamalı, sırlarını örten perdenin kaldırılması için erbabına müracaat edilmelidir.

Fakat, halk arasında böylesi çapraşık meseleleri Tanrı mazharlarına götürüp çözümlerini isteyecek tek bir hakikat arayıcısı görmüyoruz. Hepsinin oturduğu yer nisyan ili, cümlesinin uyduğu kimse şerir ve günahkâr zümresi. Allah onlara, kendilerinin yaptığını yapacak, zuhuru günlerinde likasından tecahülde bulunanları kendisi de unutacaktır. Kendisine küfreylemiş olanlara verdiği hüküm budur ve aynı hüküm kendi âyetlerini inkâr eyliyenler hakkında verilecektir.

Sözümüzü Yüce Tanrı'nın şu sözleri ile bitireceğiz:

"Rahman olan Allah'ın zikrinden tegafül eyliyen kimseye dünyada iken bir şeytan, musallat kılarız ki onun için hiç ayrılmaz bir arkadaş olur"(1).

"Zikrimden yüz çeviren kimseye bu âlemde mukadder olan hayat, darlık ve sefalet hayatıdır."(2).

Bundan önce nazil olan işte budur; nolaydı anlayışınız olaydı! B ve H(3) tarafından nazil olunmuştur. Güvercinin Sidret-ül-Müntehadan gelen nağmesine kulak verenlere selâmet olsun. Sübhandır Yüceler Yücesi Rabbımız!(152)

1) Zuhruf Sûresi 36.

2) Tâhâ Sûresi 124.

3) Baha.

Bahai Eserleri
Basım ve Dağıtım A.Ş.